

En närvarande kyrka

Växjöutredningen -
med förslag om

- * sammanläggning av pastoraten i Växjö kommun
- * ny församlingsindelning

Version inför utredningsgrupp och strukturutskott september 2010.

Det föreligger också en kortversion med en sammanfattning.

Innehållsförteckning

A. Utredningen	8
1. Allmänt.....	8
2. Utredningens form.....	9
a. Till vem riktar sig utredningen?	9
b. Hur är utredningen uppbyggd?.....	10
3. Förslaget i stark sammanfattning.....	10
B. Bakgrund.....	12
1. Församlings- och pastoratsorganisationens framväxt.....	12
a. Inledning.....	12
b. Växjö stad.....	14
c. Väster och nordväst om staden.....	15
d. Norr och nordost om staden	16
e. Öster och söder om staden.....	16
2. Församling, samfällighet och pastorat.....	18
a. Församling.....	18
b. Pastorat och samfällighet.....	18
3. Strukturförändringar	20
C. Allmänna överväganden och analyser.....	21
1. Dagens organisation är problematisk	21
2. Ett pastorat / en samfällighet.....	22
3. Analysarbete	23
a. Omvärlds-, närvärlds- och församlingsanalys	23
b. Se, bedöma, handla	24
4. Stad och landsbygd, olika men tillsammans	25
a. Kyrkan i staden.....	25
b. Kyrkan på landsbygden	26
c. Arenor/nivåer.....	27
d. Gudstjänstfolket.....	28
1) Den svaga gudstjänsten.....	28
2) Ett gudstjänstliv som "bär"	29
e. Församlingens livets övriga krav.....	29
f. Pastoratets och samfällighetens uppgifter	30
g. Vistande.....	30
h. Församlingar tillräckligt livskraftiga	31
D. Församlingarna och omvärlden - några gemensamma frågor.....	33
1. Församlingsanalys: Befolknings- och medlemsutveckling	33
a. Allmänt	33
b. Geografiska skillnader i fråga om församlingarnas åldersstruktur	34
Indelning i församlingsgrupper.....	34
Åldersstrukturen församlingarna i Växjö kommun	37

c. Församlings- och gudstjänststatistik	41
1) Tillhöriga	41
2) Huvudgudstjänsten	42
3) Kyrkliga handlingar	43
2. Församlingsanalys: Resurser	44
a. Ekonomiska förutsättningar	44
b. Inrättade tjänster i de fyra samfälligheterna	44
c. Kriterier för framtida tjänsteorganisation	46
d. Fastigheter i de fyra samfälligheterna	47
1) Byggnader.....	47
2) Kyrkogårdar.....	48
3) Övrigt.....	48
e. Kriterier för bedömning av framtida fastighetsbehov	49
1) Kyrkor.....	49
2) Församlingslokaler i övrigt.....	50
3) Förvaltningslokaler, kyrkogårdsverksamheten	50
<i>Lokalbehovet kan preciseras sedan bemanningsplanen utretts.</i>	50
3. Omvärld och närvärld: Kommunens framtidsanalys.....	51
a. Översiktplaneringen 2005 ger en rad relevanta informationer:	51
1) Stadsbebyggelsen.....	51
2) Tätortsbebyggelse och byar:	51
3) Övriga faktorer	52
b. Rådslagsmaterialet 2010 om själva staden	52
1) Den täta staden.....	52
2) Den glesa staden	52
3) Stråkstaden.....	53
4) Satellitstaden.....	53
c. Reflektion	53
E. En ny församlingsorganisation – övergripande frågor	54
1. Omfattningen av en stadsförsamling	54
a. Allmänt	54
b. Öjaby	54
c. Gårdsby-Sandsbro	54
d. Vikaholmsområdet och Råppe-Bergunda-Jonsboda.....	55
2. Arbetsorganisationen.....	58
a. Arbetsorganisationens roll	58
b. Församlingstjänster	58
1) Antalet prästtjänster	59
2) Diakontjänster.....	60
3) Kyrkomusikertjänster	60
4) Pedagogtjänster.....	60
5) Sjukhuskyrkan	60
6) Övriga församlingstjänster.....	61
c. Samfällighet och pastorat – tjänster, organisation etc.....	61
1) Domprosten	61
2) Domprostens stab	62
3) Kyrkoförvaltningen och dess kansli	62
4) Kyrkogårds- och fastighetsförvaltningen.....	63
d. Översikt av den föreslagna lednings- och arbetsorganisationen.....	64

3. Beslutsorganisationen.....	66
a. Samfällighetsnivå	66
1) Samfälliga kyrkofullmäktige	66
2) Kyrkonämnd	66
2) Fastighets- och kyrkogårdsnämnd	66
3) Valnämnd och övriga ev. nämnder	66
b. Församlingsnivå	67
1) Beslutande organ, kyrkoråd	67
2) Kyrkvårdar, annan utskottsorganisation	67
c. Inom varje församling: en mångfaldig delaktighetsorganisation.....	68
1) Icke reglerade organ	68
2) Principfrågor	69
Att fundera över:.....	70
”Projektgrupper”, ”nätverk” – nutidens sätt	70
d. Översikt över den föreslagna företroendevaldaorganisationen.....	71
4. Namnfrågor	72
F. Församlingarna: kyrkan närvarande mitt i livet.....	73
1. Staden	74
a. VÄXJÖ FÖRSAMLING – fem arbetslagsgrupper i staden.....	74
1) Arbetslag i stadens kyrkliga centra	76
a) Grupp Domkyrkan med sjukhuskyrkan	76
b) Grupp Skogslyckan – Västrabo – Sandsbro och Gårdsby	79
c) Grupp Teleborg – Högstorp.....	81
d) Grupp Mariakyrkan – Johannes	83
e) Grupp Diakonalt centrum	85
2) Arbetsformer i staden	87
a) Gudstjänstlivet	87
b) ”Överallt” och ”mitt i livet”	87
1) Verksamhet för äldre.....	87
2) Barn: Undersökning om barnverksamhetens lokalanknytning.....	87
3) Kyrkliga handlingar	89
4) Konfirmandverksamhet.....	91
5) Diakoni.....	91
c) Konsekvens: Nischning	91
d) Konsekvens: Företroendevaldaorganisation.....	92
e) Konsekvens: Arbetsorganisation	92
f) Konsekvens: Kompetenscentra	93
2. Landsbygden.....	94
b. GRUPP VÄST – ÖJABY	94
2) Öjaby församling	95
3) Lammhults församling.....	97
4) Gemla församling	98
c. GRUPP NORDOST – ROTTNE.....	99
5) Rottne församling	100
6) Braås församling.....	101
d. GRUPP SYD – INGELSTAD	103
7) Ingelstads församling.....	105
8) Vederslövs församling.....	107
9) Åryds församling	109

e. Arbetsformer på landsbygden.....	111
1) Konsekvens: Den mycket lokala närvaron	111
2) Konsekvens: Förtroendevaldaorganisation	111
3) Konsekvens: Arbetsorganisation	111
G. Förslag till beslut.....	113
Kommentar:.....	115
H. Förhållningssätt.....	116
1. Att bli en församling	116
a. Landsbygdsförsamlingarna.....	116
b. Stadsförsamlingen	117
2. Samfällighet till församlingarnas tjänst.....	118
a. Samfälligheten består av församlingar	118
b. Domprostens chefsroll.....	118
I. Konsekvenser: Förändringar i kontraktsindelningen	119
J. Övergångsfrågor	120
1. Indelningsdelegerade och andra organ i förberedelseskedet	120
a. Allmänt om indelningsdelegerade	120
1) Vad är indelningsdelegerade?.....	120
2) Antalet ledamöter i indelningsdelegerade.....	120
3) Val och sammankallande	121
4) Arbetsutskott.....	121
5) ID:s och AU:s arbetsuppgifter	121
b. Beräkning av antalet indelningsdelegerade	122
1) ID för den nya samfälligheten	122
2) Indelningsdelegerade för nybildade Växjö församling (staden)	123
4) Indelningsdelegerade för nybildade Öjaby församling	123
4) Beslutsorgan för nybildade Braås/Sjösås församling.....	123
5) Indelningsdelegerade för nybildade Åryds församling	124
6) Beslutsorgan för nybildade Ingelstad/Östra Torsås församling	124
7) Indelningsdelegerade för nybildade Vederslövs församling	124
2. Andra arbetsområden i övergångsskedet.....	125
a. Allmänt	125
b. Ekonomi	125
c. Anställda.....	125
d. Tillsättning av tjänster i den nya organisationen	126
1) Kontinuitet och förändring	126
2) Chefstjänster	126
3) Rekrytering av domprost	127
e. Kyrkor och inventarier.....	127
f. Kyrkogårdar	128
g. Församlingshem m.m.	129
h. Arkiv	129
i. Fonder – ändamålsbestämda medel.....	129
j. Avtal med Evangeliska Fosterlandsstiftelsen	130
k. Ekumenik	131
1) Ekumeniska avtal.....	131
2) Andra ekumeniska relationer	131

l. Förtroendvaldaorganisation.....	132
m. Beslutsprocessen	132
n. Församlingar är organismer!	133
o. Arbetsuppgifter 2011-2013	133
K. Ärendegång.....	136
1. Bakgrund, utredningens arbete.....	136
2. Tidsplan	138
3. Remissyttranden.....	140
L. Bilagor	
1. Tabeller	
a. Befolkning 1856-2010 och tillhöriga 2000-2010 i församlingarna	
b. Huvudgudstjänster 2000 och 2009	
c. Kyrkliga handlingar 2000 och 2009	
2. Kartor	
a. Nuvarande församlings- och samfällighetsorganisation	
b. Detalj: Nuvarande församlingsindelning i Växjö stad	
c. Föreslagen församlingsorganisation i en samfällighet	
d. Detalj: Föreslagen församlingsgränsändring Vikaholms- och Jonsbodaområdena (A5 format)	

A. Utredningen

1. Allmänt

Utredningen föreslår att de åtta pastoraten/fyra kyrkliga samfälligheterna inom Växjö kommun från 2014 läggs samman till ett pastorat/en samfällighet, samt att det samtidigt sker församlingssammanläggningar, så att det nybildade pastoratet/samfälligheten består av nio församlingar.

Utredningen har skett i samverkan mellan en utredningsgrupp med representanter för alla berörda samfälligheter och stiftets struktur- och strategigrupp, från 2010 stiftets strukturutskott. Utredningstexten föreläggs samtidigt utredningsgruppen och strukturutskottet och är deras gemensamma resultat. En presentation av utredningsarbetets form och förlopp finns nedan i avd. K1.

Utgångspunkten har varit behovet att ”få pastorala enheter som är så livskraftiga att den kristna tron kan levas och föras vidare” (stiftsstyrelsens riktlinjer för strukturarbetet). Denna pastorala utgångspunkt pekade vidare till ett antal generella överväganden, som presenteras närmare i utredningen, och i stora drag kan sammanfattas:

* Man identifierade en rad verksamhetsmässiga, organisatoriska och ekonomiska skäl till en förändrad organisation – se vidare nedan C1.

* Initialt såg utredningen behovet av att ha ett antal arbetslag av tillräcklig storlek, men ändrade sedan perspektiv till behovet att forma livskraftiga församlingar och att hitta former för lokal delaktighet och därefter forma samverkande arbetslagsgrupper. Tankegången är därmed den att församlinglivet skall kunna ha vissa former, och att dessa får konsekvenser för organisationen – inte (som ofta är fallet) tvärtom. Man laborerade också inledningsvis med tanken att i samfälligheten ha bara en enda församling alt. två församlingar (stad och landsbygd) – dessa alternativ redovisas inte ytterligare i utredningen nedan.

* En arbetslagsgrupp fungerar personaladministrativt tillsammans (man går in för varandra vid ledigheter etc) och bör ha minst ett par heltids medarbetare inom varje profil (prästerlig, musikalisk, diakonal, pedagogisk, femte profilen, dvs. värdinnor, lokalvårdare, vaktmästare) – alltså arbetslagsgrupperna är på ett tiotal medarbetare.

* Inom Växjö stads område är församlingsindelningen irrelevant för de flesta människor. I tätorterna och på landsbygden är närvaron av och medvetenheten om en livskraftig lokal församling viktig. Förslaget innebär därför att församlingarna i Växjö stad läggs samman till en enda och att verksamheten i de olika kyrkorna får möjlighet till specialinriktning (”nisch”).

* På landsbygden spelar lokal närhet en annan roll och församlingen är en viktig identitetsfaktor. Samtidigt är en del församlingar för små för att bära ett livskraftigt församlingliv. Uppgiften blir att skapa enheter som är tillräckligt starka för att bära, och samtidigt hitta former för bevarad lokal närvaro. Runt om Växjö skapas åtta församlingar som på olika sätt kan vara närvarande så lokalt som möjligt.

* Med kraftfulla församlingar är det angeläget att samfälligheten är enbart ett serviceorgan för frågor om ekonomisk förvaltning, personal, fastigheter och kyrkogårdsfrågor. På en rad områden kan församlingarna sedan hitta lämpliga samverkansformer. Viktigast av dessa är det förslag till arbetsområden för de arbetslag som utredningen skissar och som är en förutsättning för att den föreslagna församlingsindelningen skall kunna fungera.

2. Utredningens form

a. Till vem riktar sig utredningen?

Utredningen diskuterar därmed en rad olikartade frågor som berör förändringarna.

1.

Det som **stiftsstyrelsen** skall besluta om enligt kyrkoordningen kap. 37: församlings- och pastoratsindelning, prästerlig minimibemanning, indelningsdelegerade. Detta är egentligen bara det som anges i beslutsformuleringen i avd. G, och remissförfarandet gäller i första hand detta. Beslutet får emellertid en rad konsekvenser på skilda områden:

2.

Utredningen diskuterar riktlinjer för gudstjänstliv och församlingliv i de nya församlingarna, liksom arbetsorganisation och frågor om hur man skapar lokal delaktighet. Detta är pastorala överväganden som har lett fram till att förslaget ser ut som det gör. De förutsätter en rad beslut i resp. **kyrkoråd** och en rad beslut av **kyrkoherden/domprosten**, rimligen i samråd med den **arbetsledande komministern** och ofta även i samråd med **andra medarbetare** och **lokala organ**. Det som sägs i utredningen är att se som förslag att utveckla ytterligare. Utredningen presenterar här inte mer än utkastet till en organisationsplan; det förutsätts att detaljerna i denna utreds ytterligare under 2011-2013.

3.

Vissa av dessa frågor, t.ex. gudstjänstlivets omfattning och allmänna fördelning, satsningar på barnverksamhet, musikliv, diakoni etc. formuleras i församlingsinstruktionen, som skrivs av kyrkoråd och kyrkoherde, lokalt beslutas av **direktvalt kyrkoråd** (alt. **kyrkofullmäktige**) och **domprost/kyrkoherde**, men som utfärdas av **domkapitlet**. I denna mening är stiftet också med i besluten på dessa punkter. I någon icke närmare definierad mening förutsätter förslaget ju att de allmänna grundtankar som präglat detta också genomförs i det fortsatta arbetet; församlingsinstruktionen är här så att säga stiftets kontrollstation.

4.

Slutligen berör utredningen också vissa administrativa konsekvenser och övergångsfrågor. Utredningen nämner problem, fr.a. ekonomiska, som idag finns i alla församlingar. Utredningen berör också frågor om samfällighetens kansliorganisation. En del av dessa beslutas av **kyrkonämnden** och/eller **kyrkoherden/domprosten**, som är organisationens chef, eller av **andra personer i ledningsorganisationen**. Utredaren ser som sin uppgift att formulera verkligheter och peka på vissa möjligheter. Också här återstår en rad frågor att ta ställning till under 2011-2013.

Det remissyttrande som stiftsstyrelsen begär, berör därmed punkt 1. Sådana resonemang i utredningen som faller under punkterna 2-4 är att se som rådgivning inför ett komplicerat förändringsarbete. Vad gäller sådant som faller under punkt 3 kommer emellertid stiftet in också i beslutsprocessen.

Det är en mycket stor utredning. En rad detaljfrågor är bara antydda, och för deras lösning krävs att man skaffar in detaljerade och exakta uppgifter om en rad lokala förhållanden, om vilka denna utredning bara haft ytliga informationer. Sådana uppgifter måste kompletteras under det fortsatta arbetets gång.

b. Hur är utredningen uppbyggd?

Utredningens uppbyggnad är därmed den att först (avd. B) beskrivs den nuvarande organisationens framväxt och former. Därefter (avd. C) redovisas en rad principiella och allmänna överväganden som utredningen har gjort genom en påbörjad omvärlds- närvärlds- och församlingsanalys av församlingslivet och dess förutsättningar idag. Den nya organisationen måste ju organiskt växa fram ur det församlingsliv som nu finns. Analysen pekar på en rad mer eller mindre nödvändiga förändringar. I avd. D finns ansatser till en omvärlds-, närvärlds- och församlingsanalys som ger underlag för förslaget, i avd. E samlas några övergripande ställningstaganden som präglar förslaget.

Avd. F presenterar och motiverar den föreslagna församlingsindelningen; här finns alltså den bild av församlingslivet som gör att förslaget fått den form det har. Av praktiska skäl finns först under varje punkt också en presentation av den nuvarande lokala organisationen; på så sätt blir kontinuiteten tydlig från det nuvarande in i framtiden. Under varje punkt anges också några alternativ (till det slutliga förslaget) som diskuterats under utredningens gång. I avd. G finns det förslag till beslutsformulering som föreläggs stiftsstyrelsen. Avd. H handlar om hur man i de sammanlagda församlingarna kan växa tillsammans – och också fungera på skilda sätt, därefter några motsvarande punkter om samfällighetens roll. Därmed har benämnts en rad frågor som fordrar vidare utredning under 2011-2013. Avd. I behandlar frågan om kontraktstillhörighet, som stiftsstyrelsen förutsätts behandla i annan ordning. I avd. J behandlas en rad övergångsfrågor, bl.a. om indelningsdelegerade. Sist i denna avdelning finns en sammanställning av de frågor som återstår att besluta om på församlings-, samfällighets/pastorats- och stiftsnivå. I avd. K finns en tidsplan och en redogörelse för remissförfarandet. Avdelning L är bilagor: en rad kartor, några större statistiska tabeller samt de enkätformulär till vilka texten hänvisar.

En sammanfattning av utredningen, med förslag och strukturer, föreligger.

3. Förslaget i stark sammanfattning

1. Pastoraten och de kyrkliga samfälligheterna inom hela Växjö kommun läggs samman till Växjö pastorat och Växjö kyrkliga samfällighet. Det gäller pastoraten Växjö domkyrko, Skogslyckan, Teleborg, Växjö Maria och Öjaby, som tillsammans bildar nuvarande Växjö kyrkliga samfällighet, samt pastoraten (identiska med samfälligheterna) Söraby, Sjösås och Östra Torsås. Samfälligheten är formen för administrativ samverkan (ekonomi, personal, fastigheter, kyrkogårdar) mellan församlingarna. Pastoratet är arbetsorganisation, chef i

samfällighet/pastorat blir domprosten. Det förutsätts att man under domprosten har ett kyrkokansli för hela samfälligheten och ett gemensamt organ för fastighets- och kyrkogårdsfrågor. Den gemensamma organisationen måste utredas ytterligare.

2. Församlingarna i Växjö stad (exkl. Öjaby, men inkl. Gårdsby och inkl. utbyggnadsområdena söder och väster om Södra Bergundasjön) **läggs samman till Växjö församling**, där domkyrkan blir moderkyrka och där de olika stadsdelskyrkorna (Skogslyckan, Västrabo, Sandsbro, Teleborg, Högstorp, Maria, Johannes) får möjlighet att specialinrikta sig. Man förutsätts också inrätta ett diakonalt centrum i staden.

3. Öjaby, Bergunda (större delen) och Ör-Ormesberga läggs samman till Öjaby församling.

4. Sjösås och Dädesjö läggs samman till Braås församling.

5. Hemmesjö med Tegnaby och Furuby läggs samman till Åryds församling.

6. Östra Torsås, Jät, Uråsa och Nöbbele läggs samman till Ingelstads församling.

7. Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik läggs samman till Vederslövs församling.

Poängen i 3-7 är att skapa församlingar så kraftfulla att kyrkan kan fortsätta att i rimlig utsträckning vara närvarande överallt.

8. Braås, Åryd och Ingelstad är sålunda nya församlingsnamn; dessutom föreslås Aneboda-Asa-Berg benämns Lammhult, att Öja benämns Gemla och att Söraby-Tolg-Tjureda benämns Rottne.

9. Det förutsätts vidare att det finns arbetslag i varje församling (undantag Gemla) och att dessa hålls samman i arbetslagsgrupper under ledning av en arbetsledande komminister (diakon):

Staden (en enda församling) har fem arbetslagsgrupper, ledda av en arbetsledande komminister/diakon:

- 1) Domkyrkan och sjukhuskyrkan
- 2) Skogslyckan, Västrabo och Sandsbro
- 3) Teleborg och Högstorp
- 4) Maria och Johannes
- 5) Diakonalt centrum

På landsbygden finns tre arbetslagsgrupper, ledda av en arbetsledande komminister:

- 6) Öjaby-Gemla och Lammhult
- 7) Rottne och Braås
- 8) Ingelstad, Åryd och Vederslöv

B. Bakgrund

1. Församlings- och pastoratsorganisationens framväxt

a. Inledning

De förändringar i den kyrkliga strukturen som utredningen föreslår är utan jämförelse de största sedan sockenbildningen, men står samtidigt i en historisk kontinuitet med den grundtanke som präglade denna.

Staden Växjö, centrerad kring domkyrkan vid Växjösjön och arvtagare till det vikingatida centrum i och söder om Helgasjön, är den plats där de fem härad som utgör Varend möts: Kinnevald, Allbo, Norrvidinge, Konga och Uppvidinge. Denna häradsindelning var, i stort sett oförändrat fram till 1962, grunden för kontraktindelningen i området. Det är därmed inte onaturligt att ett nytt stort pastorat Växjö innefattar socknar från alla dessa fem härad – ett nytt men inte främmande sätt att tänka om samhörigheten. För att vara exakt: Hela det lilla Norrvidinge kontrakt (som redan 1936 lades samman med Kinnevald) ingår i det föreslagna pastoratet, hela den del av Kinnevald som ligger norr om Åsnen, från Allbo kommer Ör och Aneboda, från Uppvidinge kommer Sjösås och Dädesjö, från Konga kommer Furuby, Hemmesjö med Tegnaby samt Nöbbele, Östra Torsås och Uråsa. De delar av de fem häraderna/kontrakten som inte här föreslås samlade till Växjö hör redan på ett naturligt sätt samman i de kommuner, kyrkligt ofta utgörande pastorat eller på väg att bli pastorat, som under 1900-talet vuxit fram kring samhällena Tingsryd, Älmhult, Alvesta, Lessebo, Emmaboda (inget av namnen är ett medeltida sockennamn) och i Uppvidinge kommun.

Förändringar har skett: en alltför tät sockenstruktur i centrala Varend innebar att ett antal socknar fick gemensam kyrka och lades samman med en grannsocken redan innan den historiskt sett snabba process som började 1962 (med förändringar i pastoratsstrukturen) 1962 under de senaste årtiondena har inneburit en rad församlingssammanläggningar. Dessa förändringar är betingade av kravet att kyrkans indelning på lämpligt sätt skall spegla samhällets: i klartext genomfördes förändringar där man anpassade sig efter kommunreformerna 1952 och i början på 1980-talet. Den strukturreform som här presenteras innebär ju att hela Växjö stora kommun blir ett pastorat, en förändring som emellertid är dikterad både av lämplighetsskäl – i en folkkyrka kan det vara rimligt att den yttre organisationen återspeglar samhällets struktur – och av mer tvingande skäl – begravningsverksamheten kommer förmodligen att med nödvändighet samordnas.

Enkelt kan saken beskrivas så att den under århundraden gällande pastoratsstrukturen i området – endast obetydligt förändrad före 1962 – var följande (inom parantes församlingar som inte behandlas i utredningen utan förts åt andra håll):

Från Kinnevald:

Växjö församling

Öjaby (och Härlöv)

Bergunda och Öja

Kalvsvik och Jät

Tävelsås

Vederslöv, Dänningelanda

Från Allbo:

(Moheda) Ör och Aneboda

Från Konga:

(Väckelsång och) Uråsa

Nöbbele och Östra Torsås

(Hovmantorp och) Furuby

Hemmesjö med Tegnaby

I Norrvidinge:

Tolg, Tjureda och Asa

Berg och Ormesberga

Gårdsby och Söraby

Från Uppvidinge:

Dädesjö (och Herråkra)

Sjösås, Drev och Hornaryd

Omfattande förändringar skedde framför allt vid den stora regleringen 1 januari 1962, då man försökte anpassa pastoraten efter de storkommuner som bildades 1952. Under 1990-talet och 2000-talet har en rad ytterligare förändringar skett. Idag ser den kyrkliga organisationen ut som följer:

Inom Växjö kyrkliga samfällighet, identisk med Kinnevalds kontrakt:

Växjö domkyrkoförsamling, Hemmesjö med Tegnaby, Furuby

Skogslyckan

Växjö Maria

Teleborg, Vederslöv med Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik

Öjaby, Bergunda, Öja, Ör-Ormesberga, Aneboda-Asa-Berg

Utanför Växjö kyrkliga samfällighet:

I Vidinge kontrakt:

Söraby-Tolg-Tjureda och Gårdsby

Sjösås och Dädesjö

I Konga kontrakt:

Östra Torsås, Nöbbele, Uråsa och Jät

b. Växjö stad

När det gäller själva Växjö kan man också se en historisk kontinuitet med utredningens tanke om skilda pastoraler i stadsbebyggelsen och i orterna kring staden och på landsbygden. Fram till 1940 fanns en Växjö stads- och en Växjö landsförsamling – den ursprungliga anledningen var de skillnader i den lokala styrelsen som rådde i staden och på landet, både i civilt och kyrkligt avseende. De båda hade en gemensam kyrka, domkyrkan, som dessutom i sin egenskap av domkyrka i vissa avseenden styrdes av biskop och domkapitel, en ordning som var mycket tydlig på medeltiden, men i många avseenden och i princip bestod fram till 2000. Fram till dess fanns också exempelvis en särskild domkyrkosysselman med administrativa och ofta liturgiska uppgifter. I några avseenden finns fortfarande skillnaden kvar: inledningen till KO kapitel 10 kap talar om domkyrkans ”särställning”: ”Förutom att vara församlingskyrka är den också biskopens kyrka och den normala platsen för stiftets högtider och vigningsgudstjänster.” KO 40:4 föreskriver att biskopen skall kunna delta i beslut om domkyrkans förvaltning. Förhållandet är vidare tydligt i KO 25:6,8 och 26:2, som föreskriver att här skall präst- och diakonvigningar samt biskopsmottagning biskopsmottagande äga rum. Domkyrkan har dessutom en informell särställning som ibland normgivande och moderkyrka för alla kyrkor i stiftet. Kyrkoherden är samtidigt domprost, vilket innebär att han är självskriven och vice preses i domkapitlet, tillsätts i annan ordning än andra kyrkoherdar och sedvanerättsligt biträder eller ersätter biskopen i ett oklart antal funktioner. Kyrkomusikern i domkyrkan skall (KO 34:2, 2 st) vara organist, benämns domkyrkoorganist och anlitas av domkapitlet för vissa frågor om kyrkomusik. Under en period efter 1940 hette hela församlingen Växjö domkyrkoförsamling.

Förutom domprosten har det funnits en komminister i den odelade församlingen, från 1924 två (när Öjaby lades till pastoratet) och 1933 en kyrkoadjunkt (till 1970 också domkyrkosysselman). Dessutom har det funnits särskilda befattningar som predikanter, föreståndare och pastorer – titlar och uppgifter har varierat - vid hospitalet (sjukhuset) och fängelset.

För domkyrkans underhåll och prästernas lön fanns jordbruksmark anslagen – det mesta är nu försålt. Prästerna bebodde prästgårdar i staden eller dess närhet. Den gamla domprostgården hör nu till museet; domprosten bodde sedan länge i en tjänstelägenhet på Norra Järnvägsgatan, innan den dåvarande komministergården på Staglaberget *****blev domprostgård. Komministerns tidigare löneboställe var Hov Dalbogård 5. En annan prästgård, domkyrkosysselmans, låg på Sandgårdsgatan från 1300-talet fram till den försålles för några år sedan. Till domkyrkan hörde också gymnasiet, där domprosten långa tider var rektor eller lektor; gymnasiets lektorer utgjorde domkapitlet fram till 1936, och de prästviga lektorerna (liksom biskopen) avlönades tidvis genom att de var prebendekyrkoherdar i landsförsamlingar i stadens närhet.

På S:t Sigfrids sjukhus finns sedan länge ett kyrkorum och en kyrkogård, på Tegnerkyrkogården ett begravningskapell, liksom på Hovshaga; i dessa firas förutom begravningsgudstjänster oregelbundet sommartid andra gudstjänster. I staden har funnits ett antal klosterkyrkor, sedan länge försvunna, men till dessa var ingen församling knuten i kanonisk mening. När staden växte vid mitten av 1900-talet byggdes emellertid ett antal nya

kyrkor: Skogslyckan (på denna kyrkogård) 1943, Västrabo 1956, Högstorp 1965, Teleborg 1974, Maria 1979 och Johannesgården (sedan 2009 benämnd Johanneskyrkan) 1993. På S:t Sigfrids folkhögskola Kronoberg finns S:t Sigfrids kapell, invigt 1955, beläget inom Maria församling. Tre av kyrkorna blev centra i nya församlingar/pastorat: Skogslyckan 1978, Teleborg 1995 och Växjö Maria 1995. Uppdelningen av Växjö stad i fyra pastorat föreslås nu upphöra.

c. Väster och nordväst om staden

Bergunda och Öja var fram till 1992 ett pastorat, ursprungligen patronellt, dvs. ägaren till Bergkvara gård tillsatte (med undantag för stridigheter om rättigheten perioder under 1600- och 1700-talen) fram till 1921 kyrkoherden och komministern. Komminstertjänsten i Öja förvandlades till en kyrkoadjunkt 1962, med 1/3 tjänstgöring i Alvesta. Prästgårdar låg för kyrkoherden i själva Bergunda, för komministern i resp. Öpestorp/Ellanda Getagård, därefter i Öpestorp, båda alla är nu avvecklade. 1992 lades Bergunda till det återskapade Öjaby pastorat, med en komminister, medan Öja lades till Vederslövs pastorat – en anordning som visade sig ha svårt att få att fungera. 2002 lades också Öja till Öjaby pastorat, med en komminister verksam i huvudsak i Öja, där Gemla samhälle, några km från norr om kyrkan, kan komma att växa och där största delen av befolkningen bor.

Öjaby hörde från medeltiden och fram till 1923 samman med annexen Härlöv, och var fram till detta årss prebende åt någon av lektorerna vid gymnasiet, med prästgårdsbyggnaden i staden. 1923 lades Härlöv till Aringsås (dvs. Alvesta) pastorat och Öjaby lades till Växjö, och 1945 fick man en kyrkoadjunkt som ansvarig för församlingen, och denne fick bostad i sockenstuganden f.d. skolan. 1992 återbildades Öjaby pastorat, nu med annexorna Bergunda, Ör och Ormesberga, 2002 utökad med Öja och 2010 med Aneboda-Asa-Berg.

Den nuvarande gränsen mellan Öjaby och Bergunda är svår att förstå. Bergsnäs hör till Bergunda och Helgevärma hör till Öjaby. Båda är villasamhällen med inslag av flerfamiljshus/borätter. Det moderna villasamhället Räfte hör till Öjaby, liksom ICA:s lagerbyggnad, medan KF:s lager, själva hamnen och området vid den fd stationen hör till Bergunda, liksom villaområdet Östra Räfte med Bergundaskolan. Gränserna förefaller ha ändrats flera gånger i nyare tid.

Ör var ursprungligen annex till Moheda (liksom Aneboda), i Allbo kontrakt, med en komminister, emellertid bodde boende i prästgården Boatorp i Moheda; från 1941 var tjänsten en kyrkoadjunkt och en prästbostad fanns nära kyrkan. 1962 bildades ett pastorat Moheda-Ör-Ormesberga-Slätthög-Mistelås, med bl.a. kyrkoadjunkt (i st f komminister) i Ör; en bostad fanns nära kyrkan och tjänsten uppehölls långa tider av emeritipräster. Ormesberga hörde fram till 1962 samman med Berg, hade egen komminister fram till 1921, en prästgård låg norr om kyrkan. Sedan förändringen 1962 har Ör och Ormesberga knutits allt närmare samman, från 1992 i Öjaby pastorat och från 2006 som en församling, Ör-Ormesberga.

Aneboda-Asa-Bergs församling var 1962-2009 tre församlingar i ett pastorat, med centrum i Lammhults samhälle (i Aneboda församling), där det byggdes en kyrka färdig 1964. Här fanns kyrkoherde i Lammhult, med prästgård (nyligen försåld) i Lammhult vid kyrkan, och kyrkoadjunkt, sedan komminister, i Berg. 1962 –Från 1962 till ca 1990 hade komministern i Tolg halv tjänstgöring i pastoratet. Längre tillbaka Före 1962 hörde de tre inte alls samman: Aneboda var tidigare annex (med egen komminister boende i Ugglehult, i äldre tid i Makrilla) till Moheda i Allbo kontrakt (civilt hörde det dock till Norrvinge). Asa var tidigare annex (med komminister) till Tolg; komministern bodde i Fröjdansås, 1924 byggdes prästgård, nu försåld, i själva Asa. Berg var moderförsamling i ett pastorat med Ormesberga fram till 1962, då Berg blev annex medlades till det nybildade Aneboda pastorat, med en kyrkoadjunkt (förvandlad till komministratur 1992). i det då nybildade Aneboda pastorat (med Lammhults samhälle som befolkningscentrum). Kyrkoherden, sedan kyrkoadjunkten, i Berg hade prästgård, nyligen försåld, vid den gamla kyrkplatsen. Kyrkoadjunkturen blev komministratur **** och prästgården blev åter tjänstebostad. Den är nu försåld.

1962-2008 hörde Aneboda pastorat till Allbo kontrakt, därefter fördes det till Kinnevald. 2010 fördes de tre församlingarna samman till en, gick in i Växjö kyrkliga samfällighet och lades därvid till Öjaby pastorat. Från 2010 finns enbart en komminstertjänst med stationering i den nybildade församlingen.

d. Norr och nordost om staden

Tolg var fram till 1962 moderförsamling i ett vidsträckt pastorat med Tjureda och Asa (se ovan) som annexor. Kyrkoherdeprästgården i Tolg låg nära den gamla kyrkplatsen. Tjureda var en period under 1500-talet eget gäll (dvs. med egen kyrkoherde), hade egen en komminister till 1937 (prästgård i Holkastorp i Tolg), därefter kyrkoadjunkt fram till 1961. Kyrkoherdeprästgården i Tolg låg nära den gamla kyrkplatsen.

Gårdsby var den ursprungliga moderförsamlingen i Gårdsby och Söraby pastorat, först prebende åt en kanik vid domkyrkan och efter reformationen åt domkyrkosysslomannen, 1679-1922 slutligen prebende åt biskopen. En prästgård fanns i Eksås, ny byggdes 1925 vid kyrkan, gudstjänstlivet upprätthölls under biskopens prebendetid av en komminister, som var vicepastor, med prästgård i Gasslanda. 1923-62 fanns kyrkoherden i Gårdsby. Söraby församling hette faktiskt ursprungligen Rottne, delades i Norra Rottne och Södra Rottne (varav namnen Norraby, en by i socknen, och Söraby, så som församlingen nu heter) före reformationen. Norra Rottne hörde vid mitten av 1500-talet till ett då existerande eget gäll Tjureda. 1779 lades de två församlingarna åter samman och Söraby var då den nya församlingens namn (fast fortfarande 1857 antecknas "äfvén benämnd Rottne" i matrikeln). Fram till 1962 fanns komminister i Söraby, den gamla prästgården låg i Norraby Lassagård. 1962 placerades kyrkoherden i Söraby och komministern i Gårdsby. I Söraby finns Rottne växande samhälle vid kyrkan, i Gårdsby finns idag det växande Sandsbro – i flera avseenden en del av staden, med ett eget församlingshem inkl. gudstjänstrum.

1962 lades Tolg och Tjureda som annex till Söraby, och hela pastoratet 1995 fördes 1995 till ett egentligen nybildat Vidinge kontrakt. I Tolg placerades en komminister, med halv tjänstgöring i Aneboda pastorat (Lammhult) fram till omkring 1990. 2006 lades Söraby, Tolg och Tjureda samman till en församling, med det oformliga namnet "Söraby, Tolg och Tjureda församling".

Sjösås pastorat bestod sedan medeltiden av Sjösås, Drev och Hornaryd, de båda sistnämnda med gemensam komminister boende i en prästgård i Drev. Sjösås gamla kyrka ligger i industrisamhället Braås, och där ligger också kyrkoherdeprästgården. 1865 byggdes i Sjösås församlings geografiska mitt en ny kyrka, i Viås, men den medeltida kyrkan i samhället används återigen och alltmer. Hornaryd och Drev lät 1867 bygga en gemensam kyrka, men förblev två församlingar fram till 2006. I Drev står den medeltida kyrkan kvar, medan Hornaryds kyrka revs. 1962 försvann komministertjänsten i Drev, men kyrkoadjunkten i Nottebäck hade under en period viss tjänstgöring här. 2010 lades Drev-Hornaryds församling samman med Sjösås.

Dädesjö var fram till 1962 moderförsamling i ett pastorat med Herråkra (som hade en komminister boende i Ramnåsa i Dädesjö fram till förra sekelskiftet); Herråkra bildades 1614, tillhör sedan 1962 Lenhovda pastorat, och beräknas läggas samman med Lenhovda från 2012. Från medeltiden och fram till ett sammanläggningsbeslut 1793 hade Dädesjö en annan annexförsamling i Eke, där det fanns en kyrka. Den gamla kyrkoherdeprästgården är församlingshemhembygdsgård, och en prästgård från 1927 ligger vid kyrkan. En annan prästgård, för komministern i Herråkra, fanns i Ramnåsa. 1962 lades Dädesjö församling till Sjösås pastorat, med en komminister placerad däri Dädesjö.

e. Öster och söder om staden

Furuby församling hörde sedan medeltiden till Hovmantorp, i Konga härad. Här fanns en komminister, från 1962 en kyrkoadjunkt, med en tjänstebostad fanns i Furuby Andersgård. 1992 lades Furuby och Hemmesjö med Tegnaby samman till Hemmesjö pastorat. 2002 gick församlingarna in i ett pastorat med Växjö domkyrkoförsamling.

Hemmesjö med Tegnaby är resultatet av en församlingsammanslagning 1854 av Hemmesjö och annexan Tegnaby; man hade då byggt en ny, centralt placerad kyrka i Billa, Hemmesjö medeltida kyrka står kvar i norra delen av församlingen, i Tegnaby är kyrkplatsen markerad. Större delen av befolkningen bor i Åryds samhälle, som kan förväntas växa om här blir pendeltågstation. Från medeltiden och fram till 1878 var församlingarna biskopsprebende, kyrkoherdebostället (dvs. själva bostället: inkomsten gick till biskopen) var Hemmesjö (Herr) Tomasgård, men boningshuset (med byggnadsskyldighet för pastoratet) stod i Växjö vid Östrabo fram till att det nybyggdes en bostad för kyrkoherden, i Hemmesjö, 1878. Toch tjänsten sköttes under biskopstiden av en

komminister, boende i Tofta i Tegnaby; den tjänsten upphörde 1878 Hemmesjö. 1962 - 1992 var Hemmesjö med Tegnaby annex i ett tvåförsamlingspastorat med Östra Torsås, prästen var kyrkoadjunkt. 1992 blev det ett enprästpastorat med Hhemesjö och Furuby, 2002 lades Hemmesjö pastorat (dvs. Hemmesjö med Tegnaby och Furuby) detta samman till ett pastorat med Växjö domkyrkoförsamling, och pastoralvården har sedan dess legat på någon av dess präster.

Nuvarande Östra Torsås pastorat har en ännu brokigare historia. Ursprungligen var Nöbbele moderförsamling och Östra Torsås annex, med en komminister. Prästgårdar fanns för kyrkoherden vid Nöbbele kyrka, i Östra Torsås Säljeryd Håkansgård, sedan 1895 i själva Torsås (den är nu försåld). När Ingelstad samhälle vuxit upp kring Östra Torsås kyrka blev Östra Torsås 1962 moderförsamling i ett eget pastorat, med Hemmesjö som annex, medan Nöbbele fördes till Linneryd, med en kyrkoadjunkt boende i den f.d. prästgården. Detta blev dock ingen hållbar lösning, utan när Hemmesjö pastorat nybildades 1992 skapades ett nytt Östra Torsås pastorat med Nöbbele (här sköttes tjänsten tidtals av kontraktsadjunkten i Konga), Uråsa och Jät. De två senare hade 1962-92 hört till Väckelsångs pastorat, som med förändringen upplöstes 1992. Uråsa hade då sedan medeltiden hört till Väckelsång och haft en komminister i prästgården Uråsa Knapagård vid kyrkan; Jät hade lika länge hört samman med Kalvsvik, med egen komminister, boende nära (gamla) kyrkan i prästgården Västra Berget, fram till 1922. När Kalvsviks och Jäts pastorat upphörde och delades 1962, fick församlingarna ändå en gemensam präst, boende i den tidigare kyrkoherdeprästgården Lindeberg halvvägs emellan, belägen i Jät även om pastoratet hette Kalvsvik. Denna prästtjänst, delad mellan två pastorat, försvann 1992; det finns idag två prästtjänster i hela Östra Torsås pastorat. I södra delen av Jät finns den medeltida kyrkan kvar, i norra delen finns den nya kyrkan

Kalvsvik hade som nämnts sedan medeltiden hört samman med Jät, och när det fördes till ett utvidgat Vederslövs pastorat 1962 bestod som nämnts en gemensam prästtjänst till 1992. Själva Vederslöv hade alltid haft annexan Dänningelanda; när man byggt ny gemensam kyrka 1879 revs Dänningelanda kyrka medan; Vederslövs medeltida kyrka står emellertid kvar. Det var alltså som två församlingar med gemensam kyrka man bestod fram till den nya kyrkoordningen trädde i kraft 2000, då de två lades samman till Vederslöv-Dänningelanda församling – kyrkoordningen kräver att varje församling skall ha en egen kyrka. Pastoratet var från åtminstone 1500-talet fram till 1870 prebende åt någon av lektorerna i Växjö och med prästgård i staden. Tjänsten sköttes mest av en komminister boende i Vederslöv Bergagård. När kyrkoherdetjänsten förändrades byggdes prästgård vid kyrkan. Komminister i Dänningelanda fanns fram till 1869. Tävelsås är också resultat av en sammanläggning, av Tävelsås med Tofta försvunna socken, 1784. Från 1500-talet fram till 1802 var domkyrkosysslomannen kyrkoherde här, och en komminister fanns i Tofta. Därefter var Tävelsås eget pastorat fram till 1935, då det lades samman med Vederslöv och fick en komminister i st. f. kyrkoherde – den nu försålda prästgården ligger vid Tävelsås kyrka. Denna komministertjänsten upphörde 1962.

1962 bildades ett Vederslövs pastorat med Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik ingående. 1992 - 2001 ingick också Öja i pastoratet, något som benämns som otymplig lösning. 2002 fördes Öja till Öjaby och de återstående församlingarna blev annexor i Teleborgs pastorat, och en eller flera av Teleborgsprästerna har skött pastoralvården.

2. Församling, samfällighet och pastorat

a. Församling

Kyrkan har egentligen bara tre ”nivåer”: Församling, stift och den världsvida kyrkan. Alla andra strukturer (samfällighet, nationalkyrka etc.) är ”hjälpkonstruktioner” för att kyrkolivet skall fungera på dessa nivåer.

Församlingen är den grundläggande enheten i kyrkolivet. Där skall (KO 37:2, och 17:3) finnas

1. En kyrkobyggnad (och det är inget problem, snarare motsatsen)
2. Huvudgudstjänst varje sön- och helgdag
3. Förtroendevaldaorganisation

Församlingens grundläggande uppgift har fyra olika delar: gudstjänst, undervisning/lärande, diakoni och mission. I varje församling finns ett kyrkoråd som styrelse för församlingen. Rimligen är detta ett direktvalt kyrkoråd, men man kan också ha kyrkofullmäktige och ett (mindre) kyrkoråd. Kyrkoherden har säte i varje kyrkoråd, men förordnar rimligen den arbetsledande komministern att sitta på ”prästatolen”.

Avgörande har ofta blivit gudstjänstkravet. När regelverket ställer detta krav är det utifrån grundtanken att ett livskraftigt församlingsliv förutsätter ett på sikt hållbart gudstjänstliv. ”I grunden är det så att församlingen kan bara ’läggas ned’ av församlingen själv – genom att människor inte deltar i gudstjänst- och församlingsliv.”

Församling som inte ingår i en kyrklig samfällighet har kyrkofullmäktige som högsta beslutande organ och ett kyrkoråd som styrelse. Kyrkoherden ingår i kyrkorådet.

Församling som ingår i en kyrklig samfällighet kan ha samma organisation, men har oftast en enklare: ett direktvalt kyrkoråd är både styrelse och högsta beslutande organ. Kyrkoherden ingår i kyrkorådet, men kan förordna en annan präst på sin plats.

b. Pastorat och samfällighet

Svenska kyrkan har en ganska invecklad organisationsform. Om vi inskränker oss till det som gäller oss själva är det så:

Ett *pastorat* har en gemensam kyrkoherde och är oftast bas för arbetslaget i kyrkan. Kyrkoherden är chef. Exempel på flerförsamlingspastorat: Växjö domkyrko, Teleborg, Öjaby, Sjösås, Söraby, Östra Torsås. I en domkyrkoförsamling är kyrkoherde och domprost samma person

En *kyrklig samfällighet* är den administrativa enheten och beslutsorganisationen. Oftast (men inte i Växjö kyrkliga samfällighet) omfattar samfälligheten samma församlingar som pastoratet. Beslutsorgan är samfälliga kyrkofullmäktige som utser en kyrkonämnd, i vilken kyrkoherden har en plats. Exempel (enpastoratsamfälligheter): Sjösås, Söraby, Östra Torsås kyrkliga samfälligheter.

Flera pastorat kan tillsammans bilda en *flerpastoratssamfällighet* (så som man idag har det i Växjö kyrkliga samfällighet). Beslutsorgan är precis som i normalfallet samfällda kyrkofullmäktige som utser en kyrkonämnd, och en av kyrkoherdarna har en plats i kyrkonämnden. Exempel: Växjö kyrkliga samfällighet.

I en flerpastoratssamfällighet kan det finnas flerförsamlingspastorat. I dessa pastorat finns för enstaka ärenden (fr.a. personalärenden) en *pastoratsnämnd*, som utses av församlingarna. Exempel: Öjaby, Växjö domkyrkoförsamlings, Teleborgs pastorat.

I en flerpastoratssamfällighet kan det finnas enförsamlingspastorat. Då företräds pastorat och församling av det direktvalda kyrkorådet. Exempel: Växjö Maria, Skogslyckans församlingar.

Ett pastorat kan bestå av en enda församling, och då talar man inte om en samfällighet (såvida man inte ingår i en flerpastoratssamfällighet). Exempel från närområdet: Älmhults, Rydaholms församlingar.

Samfällighetens uppgifter är administration, ekonomisk förvaltning, personalfrågor, fastigheter och kyrkogårdsförvaltning. Samfälligheten har ofta ett kansli. Kyrkogårdsförvaltningen är ett statligt uppdrag (med separerad ekonomi) som församlingen/samfälligheten har.

Pastoratet kan man säga är benämningen på den kyrkliga arbetsorganisationen. Om pastorat och samfällighet sammanfaller använder man ofta begreppen pastorat och samfällighet om varandra – enkelt kan man emellertid säga att det ena begreppet handlar om arbetsorganisationen, det andra om beslutsorganisationen.

3. Strukturförändringar

Svenska kyrkan skall enligt sitt avtal med staten vara rikstäckande, det skall ju finnas en kyrklig närvaro ”överallt”. Svenska kyrkans rikstäckande organisation måste därför beslutas över församlingarnas/samfälligheternas nivå – dessa ska inte kunna bara ”överge” ett område.

Regleringen av hur strukturförändringar sker finns i KO 37, och innebär i stora drag att det normalt är stiftsstyrelsen som beslutar om den kyrkliga indelningen (och detta beslut kan inte överklagas annat än på rent formella grunder). Inför beslutet skall stiftsstyrelsen i samverkan med de berörda församlingarna göra en utredning, ett samråd med de berörda församlingarna skall ske, och ett remissförfarande skall genomföras. En sådan utredning har Du nu i Din hand.

I Växjö stift har man betonat att förändringarna skall ske inte utifrån ett administrativt perspektiv utan med en tydligt pastoral inriktning. Stiftsstyrelsens riktlinjer anger följande kriterier:

1. Målsättningen är att få pastorala enheter som är så livskraftiga att den kristna tron kan levas och föras vidare, idag och till kommande generationer.
2. Grundläggande är kyrkoordningens församlingskriterier:
  - * gudstjänst, kyrkorum, ansvarstagande (Kyrkoordningen kap. 37 § 2)
  - * församlingens grundläggande uppgift: gudstjänst, undervisning, diakoni, mission.Varje församling skall kunna självständigt utföra denna.
3. Varje församling ska ha ett församlingsvårdande arbetslag för att församlingens grundläggande uppgift ska kunna utföras fullt ut.
4. Pastoratet/samfälligheten är ett samverkans- och serviceorgan som skall samordna tillräckliga ekonomiska, personella och kompetensmässiga resurser för församlingarna i deras arbete med sin grundläggande uppgift. Enpastoratssamfälligheter eftersträvas.

Riktlinjerna anger vidare att arbetet skall ske processinriktat. Församlingsinstruktionsarbetet och den årliga församlingsdialogen är viktiga redskap i arbetet.

Den föreliggande utredningen är exemplarisk åtminstone på så sätt att den har skett i intimt samarbete emellan stiftets utredare och den utredningsgrupp som samfälligheterna/pastoraten har.

C. Allmänna överväganden och analyser

1. Dagens organisation är problematisk

En överblick över den nuvarande uppbyggnaden av organisationen – i Växjö liksom på många andra håll – gör det tydligt att organisation och resurser skulle kunna användas bättre. På tre områden är detta mycket tydligt:

Verksamhetsmässigt: En territoriell organisation som inte längre svarar mot människors sätt att relatera sig skulle kunna kompletteras med en tydligare verksamhetsfokuserad organisation. En livskraftig församling kan vara närvarande lokalt.

Ekonomiskt:

- a) Samverkansfördelar gör att små ekonomiskt svagare enheter vill in i den stora.
- b) På en rad områden skulle en annorlunda organisation kunna medföra besparingar.

Organisatoriskt: Organisationen i en flerpastoratssamfällighet är svårgenomskådlig och resurskrävande. En organisatorisk uppbyggnad som ett enda pastorat skulle kunna ge en rad fördelar och samtidigt skapa nya former för kyrkans lokala närvaro. Kraven som i framtiden kommer att ställas på kompetens när det gäller fastigheter och personaladministration kräver allt större administrativa enheter.

Viktigast är att med förändringar på dessa områden skulle man kunna vinna en rad pastorala fördelar: det lokala kyrkolivet skulle kunna få nya och adekvata former tillsammans med dem som nu finns. Man är då också rustad att hantera en situation där medlemssituationen ser annorlunda ut än idag.

Därför föreslår utredningen en organisation med två fokus:

- a) Livskraftiga församlingar med ett kyrkoliv så nära människor som möjligt.
- b) Samverkan i samfällighet om administration, ekonomi, fastigheter, personal.

2. Ett pastorat / en samfällighet

Erfarenheter från många olika håll är att flerpastoratssamfälligheter uppenbart är en organisation som kan skapa svårigheter. Man har flera kyrkoherdar som var och en är ledare för sin organisation, och deras roll i relation till kansli och ledningsgrupp blir lätt otydlig. Växjö fungerar förhållandevis väl i jämförelse med andra, men detta beror förmodligen mindre på konstruktionen och mer på ett positivt samarbetsklimat. Organisationen måste emellertid byggas så att den tål påfrestningar.

Helt i linje med KO:s intentioner är Växjö kyrkliga samfällighet en organisation som mycket tydligt begränsar sig till ekonomi och administration, personal- och fastighetsförvaltning samt kyrkogårdsfrågor. Församlingslivet sker – och styrs – lokalt, och samfälligheten är en serviceorganisation. I denna situation är det inte orimligt att de tre övriga, mindre, samfälligheterna inom Växjö kommun skulle kunna gå in i den större. Samordningsvinsterna skulle med tiden kunna bli betydande. De mindre samfälligheterna kommer att få ekonomiska svårigheter på sikt, och man har inte kompetenser att rationellt sköta de alltmer komplicerade fastighets- och personalfrågor som både små och stora organisationer idag i allt högre utsträckning ställs inför. Samtidigt är man naturligtvis ängslig för att en del beslut kan komma att fattas på avstånd från den lokala verkligheten.

Till detta kommer att åtminstone kyrkogårdsfrågorna – som Svenska kyrkans samfälligheter sköter på statligt uppdrag och med separerad ekonomi – förmodligen från 2018 kommer att kräva att man har en huvudman för varje kommun.

Förutsättningen i det följande är därför

Hela samfälligheten bildar ett pastorat där domprosten är kyrkoherde och därmed har ledningsfunktionen i hela organisationen

Den lokala organisationen har fortfarande prioritet, med tydliga linjer från lokalt eller tematiskt kyrkoliv till pastoratet/samfälligheten

Denna lokala organisation kan utformas på olika sätt.

Utredningen bedömer att det i förtroendevaldaorganisationen i de fyra samfälligheterna – naturligtvis med en rad frågetecken vad gäller enskildheter – finns en tydlig enighet kring förslaget att församlingarna inom Växjö kommun åtminstone på sikt bildar en kyrklig samfällighet. I en rad frågor är det tydligt att de mindre samfälligheterna har behov av den större resurser redan idag. Det är dessutom stora ekonomiska vinster att göra om man så snart som möjligt kan samordna samfälligheternas arbete. Utredningen hävdar därför att ett sådant beslut inte bör vänta, och att en förändring bör ske redan 2014.

Samtidigt innebär förhållningssättet att man bejaktar betydande olikheter mellan församlingar och församlingsgemenskaper – det är t.o.m. en poäng att det normala gudstjänstlivet (inkl. gudstjänstordningen, inom de ramar som kyrkohandboken medger) ser olika ut på olika håll.

3. Analysarbete

Vad det handlar om är emellertid hela tiden församlinglivet. Detta och dess organisation är en viktigare, större och mer komplicerad fråga än den administrativa/servicemässiga.

I utredningens avsikt att arbeta entydigt utifrån församlingens behov hade man ambitionen att jämsides med utredningen göra en analys där de pastorala behoven framgick och fick styra den organisation man planerade. Detta arbete har satts igång men ännu inte kunnat helt genomföras. Det som har gjorts, som fortlöpande pågår och som redovisas kontinuerligt i utredningen är följande:

- * I samband med ett projekt där stiftet och Svenska kyrkans statistikdatabas har samarbetat om underlag för omvärldsanalys har utredningen fått material och prognoser om utvecklingen av medlemstal, dopfrekvens, konfirmander etc.
- * Församlingarna har själva, i samband med biskopsvisitationerna och den följande kontinuerliga församlingsdialogen, påbörjat arbete med omvärldsanalys, som redovisas i församlingsinstruktionerna och i material från dialogen.
- * Ett antal enkätundersökningar har gjorts eller kommer att göras.
- * Utredningen har arbetat med material från kommunens långtidsplanering.
- * Utredningen har längs vägen gjort en mängd samråd: med alla kyrkoråd, med olika arbetsformer och verksamheter.

Utredningen har arbetat med detta material och redovisar vissa resultat i en analys som ännu bara inletts och som bör kunna fortsätta i förberedelserna och genomförandet av omläggningen. När man läser fortsättningen är det därmed bra att kunna urskilja två metodiska grepp som präglat utredningens arbete:

a. Omvärlds-, närvärlds- och församlingsanalys

Liksom i stiftets arbete med församlingsinstruktioner och strukturarbete skiljer man mellan tre typer av analys:

1. Omvärldsanalys i mer begränsad mening: de stora samhällsförändringarna som påverkar kyrkolivet, mentalitetsförändringar om både religiösa frågor och livsfrågor i allmänhet, de befolkningsomflyttningar som man kan se på både nationell och kommunal nivå o.s.v. Det är ofta förändringar i omvärlden som den enskilde eller församlingen inte kan påverka annat än marginellt genom opinionsbildning etc.

2. Närvärldsanalys: Här handlar det om de förändringar som sker lokalt i t.ex. arbetsliv, förändrad lokal demografi, service osv. Här kan det också handla om mentalitetsfrågor: vad är kyrkolivets roll i det lokala samhällslivet?

3. Församlingsanalysen tar rimligen sin början i att redovisa vilka resurser (ekonomi, fastigheter, kompetenser) församlingen har tillgång till, och sedan vilken som är församlingens syn på sig själv och sitt liv – ofta uttryckt i en målskrivning i en församlingsinstruktion.

b. Se, bedöma, handla ...

Detta är en användbar trestegsmodell för analysens förlopp:

1. Se: Det första är att man formulerar fakta – det kan gälla sociologiska fakta, lokala samhällsfakta eller fakta om församlingens resurser. Detta är ofta inte svårt, och många församlingsinstruktioner stannar tyvärr här. Till ”se” hör också att se och formulera församlingens uppdrag, dvs. vad är kyrkans tro och vad är ett kyrkoliv där denna tro kan levas. Också det kan många församlingar göra.

2. Bedöma: Här handlar det om att se hur olika fakta hör samman på olika sätt, att urskilja vad som är viktigt och oviktigt, att säga ”eftersom X, så bör vi göra Y” – det är den egentliga analysen. Bedömningen mynnar ut i mer eller mindre tydliga formuleringar och handlingsplaner – denna utredning är i sitt förslag förstås en sådan.

3. Handla. Med utredningen som enda exempel blir det emellertid lätt fel, för utredningen landar i ett förslag till beslut – och att ”handla” är inte bara att besluta att ”så ska det bli”. Själva genomförandet leder till en mängd nya se-bedöma-handla-situationer, lämna det gamla och våga tro att det nya kommer att bära. Ibland kräver det mod att genomföra det som man bedömt vara nödvändigt. Det modet krävs av både anställda, förtroendevalda och kyrkfolk.

4. I de kyrkliga sammanhang där denna metod använts har man ofta funnit att det också behövs ett fjärde moment: att ”fira”: att med stor glädje tacka Gud för det nya som man går in i, kanske inte säkert ännu ser frukten av men ändå hoppas på. Hela skeendet handlar naturligtvis om att skapa ett nytt förhållningssätt i församlingarna och bland de tillhöriga, där man gläder sig åt det nya. När det gäller en strukturförändring som denna handlar det om att tydliggöra att den sker för att det verkligen skall bli ett bättre och roligare och mer livskraftigt församlingliv – på sikt. Det är en poäng att när vi ”handlar”, när förändringarna genomförs, så görs det med gudstjänster där det blir tydligt att Guds församling är på tillväxt.

4. Stad och landsbygd, olika men tillsammans

Territorialförsamlingssystemet, med grund i sockenindelningen på tidig medeltid, håller delvis på att lösas upp. För ett antal kategorier av människor är det inte längre självklart att man tillhör den församling inom vilkens ”område” man bor. Arbetspendling, släktrationer, kultur- och föreningsliv, och inte minst datoriseringen har medfört att människor har relationer och bygger gemenskap som bygger på andra faktorer än bostad och närhet. Samhället blir mer och mer mångfaldigt: ekonomiskt, kulturellt och religiöst. Denna förändring sker idag i hela Västeuropa, och överallt arbetar kyrkorna med liknande frågor. Fr.a. i Tyskland och Frankrike går man nu över till församlingsformer där man har t.ex. församlingsarbetslag som i ganska stora församlingar (Grosspfarreien, Seelsorgereinheiten, espaces pastoraux) jämsides arbetar med människor med olika behov och inriktning. I Sverige har denna förändring bara börjat, men blir nu snabbt allt tydligare – i olika avseenden kan man se hur människor tillhör olika församlingar med olika *inriktning*, och detta oavsett vilken territorialförsamling de är bosatta i.

Visionen i utredningen är att skapa en lokalorganisation för kyrkan som tar hänsyn till denna förändring och som samtidigt tydligt bevarar ett ansvarstagande på lokal nivå.

Ett ståndpunktstagande i utredningen, som skedde i ett tidigt skede, är att det sociala samspelet sker på olika sätt i staden och på landsbygden. Detta får konsekvenser för det pastorala arbetet. Nu har Domkyrkoförsamlingen och Teleborg vardera två resp. tre landsbygdsförsamlingar som annex. I samma pastorat och med samma arbetslag skall man bedriva två olika pastoraler – denna ”tårtbitsprincip” har bedömts som mindre lämplig.

Utredningen renodlar därför tanken att ”stadsbebyggelsens” (som kan diskuteras vad det är) församlingsliv skall fungera på ett sätt, och att man i ”landsorts”församlingarna (vad det nu är) har andra förutsättningar – men att de två naturligtvis kan ha glädje av varandra inom ramen för pastoratet. Detta är en del av analysen.

a. Kyrkan i staden

Samhällsförändringen är mycket tydlig i en stad av Växjös storlek, där staden som helhet är bas för de flesta relationer. Indelningen i församlingar är för de flesta människor, också kyrkfolket, mer eller mindre okänd och i många avseenden irrelevant. Själva indelningsformen är tjänlig möjligen som en bas för det ansvarstagande för ”alla” som är en förutsättning för att Svenska kyrkan skall kunna fungera som folkkyrka, men uppdelningen som idag finns i Växjö är ur pastoral synpunkt bara teoretisk, och ansvarstagandet skulle kunna ske bättre på annat sätt.

Detta innebär vidare att många av dem som sällan besöker kyrkan ser Domkyrkan som det naturliga och historiskt betingade gudstjänstrummet i staden. Detta betingar ett särskilt sätt att vara folkkyrka, inte minst för ”vistande”, och innebär ett specifikt ansvar för Domkyrkans regelbunda församling.

De andra, ”nybyggda” kyrkorna får rimligen en annan funktion – lika folkkyrklig, men på ett annat sätt: de är kyrkor som genom kontaktverksamhet värvar deltagare i närområdet eller – i

stigande utsträckning – genom att man skapar ett församlingsliv som fokuserar olika behov hos olika människor. De skulle därmed kunna ha huvudgudstjänst i den utsträckning som ”ger sig”, men ofta ha gudstjänster med mer speciell inriktning, kanske temagudstjänster, och en verksamhet som är mer eller mindre nischad. Uppgiften är att hitta relevanta nischer och skapa projektgrupper/nätverk kring dessa.

Det finns dessutom en rad tydliga utåtriktade områden där det är rimligt att Svenska kyrkan i hela staden har ett samlat ansvar: verksamheten på skolorna, sjukhuskyrkan, universitetsverksamheten (som dock lutar åt Teleborg), familjerådgivningen, arbetsplatskontakter, sommarverksamhet etc. Samma förhållande gäller de lokalkemeniska kontakterna. Verksamheten inom sådana ansvarsområden kan rimligen lokaliseras till någon av kyrkorna, men gäller mycket bestämt hela staden.

En speciell fråga blir hur det ser ut i ”randområdena”: Öjaby är i de flesta men inte alla avseenden en del av stadsbebyggelsen, Sandsbro är det bestämt, men tillhör f.n. en annan församling (Gårdsby) i ett annat pastorat och ett annat kontrakt (Söraby i Vidinge). Det är också en fråga om på vilka platser stadsbebyggelsen planeras växa; närmast på tur står enligt kommunens planering bebyggelse söder om Bergundasjön (Bergunda-Vederslövs församlingar).

En nyckelfråga blir hur man vid de kyrkor som byggdes i staden under senare delen av 1900-talet får en ansvarsorganisation och skapar delaktighet, vare sig den aktuella kyrkan är inriktad på att vara territorieförsamling i närområdet eller det den byggs ett nätverk kring det tema som den fokuserar – eller (vilket kanske är det mest troliga) är bådadera.

b. Kyrkan på landsbygden

Förändringarna i det territoriella systemet på landsbygden är inte lika entydig. I vissa avseenden ser man rimligen hur samma faktorer som i staden påverkar människors livsstil; de flesta som bor i byarna kring Växjö är mentalt stadsbor: Antingen är de pendlare, ofta med stadsbors värderingar, eller är de mer och mer beroende av staden för service och kontakter. Samtidigt gör avstånden och ibland också valet av livsstil att man orienterar sig till *lokala* centra. I Växjö kommun kan man definiera Lammhult, Rottne, Braås, Ingelstad och kanske Gemla som sådana centra – kanske också att det söder om Växjö finns en landsbygd med självmedvetande men utan direkt centrum.

Magnus P. Wåhlin vid stiftskansliet har gjort en utredning av hur man kan tänka kring begreppet ”bygd” och hur detta kan skapa en hanterlig definition av hur de faktiska gemenskaperna utformas idag.

Många små landsbygdsförsamlingar ingår i Växjö kyrkliga samfällighet, 7 stycken är under 900 medlemmar (minst är Ör-Ormesberga och Kalvsvik), medelstora är 4 stycken med mellan 1000 och 3000 medlemmar (i storleksordning Öjaby, Aneboda-Asa-Berg, Öja och Hemmesjö med Tegnaby). Redan i de medelstora är man i allt mindre utsträckning medveten om vilken församling man tillhör – och det är signifikativt att av dessa 4 medelstora har 3 sitt centrum någon annanstans än vid den ursprungliga kyrkplatsen.

På liknande sätt är det i Sjösås, Söraby och Östra Torsås pastorat. I Sjösås och Söraby har församlingssammanläggningar nyligen skett, men i Östra Torsås pastorat finns Jät och Uråsa församlingar med under 350 tillhöriga. Huvudorterna i resp. pastorat ligger i församlingar som har mellan 2000 och drygt 4000 tillhöriga.

Många av församlingarna är därmed så små att det på sina håll är problematiskt att upprätthålla kyrkoordningens församlingskriterium – söndaglig gudstjänst och ett fungerande kyrkoråd – och det är svårt att få ett självgående församlingsliv. På några håll har man f.n. en tidsbegränsad dispens från kravet på huvudgudstjänst, på andra håll balanserar man på gränsen. Detta är kontraproduktivt. Här bör man undersöka hur man kan forma ett mindre antal större församlingsgemenskaper med utgångspunkt i de naturliga centra som finns idag, och samtidigt skissera ett gudstjänstliv som ger en viss regelbundenhet också i de riktigt små församlingarnas kyrkor.

I modellerna måste man diskutera hur församlingsgemenskaperna utformas antingen som församlingar eller som mindre gemenskaper inom större församlingar. I det senare fallet måste utredas hur man skapar en lokalt förankrad delaktighet i organisationen; i det förra sker detta ju genom kyrkoråd. I båda fallen bör man rimligen tillse att man får någon form av ansvarsorganisation också mycket lokalt – knutet till varje kyrka (dvs. den f.d. församlingen).

c. Arenor/nivåer

Både i staden och landsbygden kan man därmed urskilja flera nivåer för församlinglivet. Dessa återkommer i beskrivningen av den framtid utredningen föreslår:

1. Det kan finnas en mycket lokal/basal organisation: på landsbygden kanske husförhållningar etc; i stadsmiljön basgrupper eller aktionsgrupper av olika slag.
2. De gamla församlingarna. Här finns (nästan) alltid en kyrka och ofta kyrkogård, kanske också andra byggnader. Här finns lokala traditioner som knyter till just den kyrkan – t.ex. vid jul och påsk.
3. Församlingsgemenskaper som medvetet och regelbundet gemensamt firar (huvud)gudstjänst. De är ofta skapade av flera gamla landsbygdsförsamlingar. I staden kan det se annorlunda ut: här kan i samma kyrkolokal t.o.m. flera gudstjänstgemenskaper samlas vid olika tider under dagen/veckan.
4. En arbetsorganisation, där kanske flera församlingar/församlingsgemenskaper har arbetslag som samverkar under en arbetsledande komminister
5. Församlingen (i kyrkoordningens mening av ordet) - är på landet ofta detsamma som 3
6. Pastoratet/samfälligheten
7. Kontrakt och stift – där man också samverkar med andra pastorat/samfälligheter

Det är viktigt att vara tydlig med vilka arenor/nivåer man tänker sig ska finnas i resp. modell, vilken nivå/arena man just nu talar om. Den bedömningen gör man lokalt.

I nästan alla de frågor som aktualiseras dyker frågan om kloka benämningar på t.ex. områden, organ och medarbetare upp vad gäller de icke kyrkoordningsreglerade nivåerna/arenorna. Slarviga val av benämningar kan leda till omfattande missförstånd. Fr.a. är ju ordet ”församling” mångtydigt.

d. Gudstjänstfolket

1) Den svaga gudstjänsten

Nyckelpersonerna i församlingen (i flera av ordets meningar) är de som firar gudstjänst. I varje församling skall det firas huvudgudstjänst varje sön- och helgdag. Det innebär att det skall finnas en kyrklig organisation som förmår ge resurser till saken (präst, kantor), att lokalen är i ordning (vaktmästeri) och att andra ”medverkande” finns tillgängliga (kyrkvårdar, gudstjänstvärdar, ibland också kör, försångare och andra medverkande). Det innebär också att det normala söndagar skall finnas en gudstjänstfirande församling, som är så kraftfull att gudstjänsten ”bär” – och att de som deltar erfar att ”detta är viktigt och jag vill komma nästa gång”.

Erfarenheten är att den statistiska snittsiffran deltagare i huvudgudstjänsten inte betyder att det en vanlig söndag är så många deltagare. Snarare är det så att en snittsiffra på 25 deltagare/gång innebär att en vanlig söndag är det aldrig ens hälften av det antalet – dvs ofta under 10, och svaga söndagar kanske bara betjäningen. Man kan hävda att de få som deltar gör en god gudstjänst ändå, och att Jesus själv säger att Han finns där två eller tre är församlade. Man samtidigt är uppdraget att med all klokhet använda de resurser som finns på ett sätt som erfarenhetsmässigt ger bäst resultat – och det kan leda till omprövningar.

Att ge resurser kan vara knepigt i en ekonomiskt allt svårare situation, men om människor verkligen vill fira gudstjänst – om det s.a.s. finns en församling som väntar på präst och kantor – måste naturligtvis resurserna stå till förfogande. Kanske inte i alla situationer så som gudstjänsten var förut, utan man får eventuellt tänka sig lekmanaledda gudstjänster eller kanske en enkel andakt utan kantor.

Om det inte kommer gudstjänstdeltagare är det svårare att motivera att gudstjänstlivet upprätthålls. Nyckelfrågan är då gärna hur ofta man skall ha huvudgudstjänst, och man väljer enklare lösningar, man anordnar något annat än handbokens huvudgudstjänst, t.ex. en konsert – och hur tydlig blir församlingen då som församling?

Bakom *kravet* på huvudgudstjänst ligger tanken att det är gudstjänstfirandet, det regelbundna, är det som *skapar* församlingen. En församling som bara är en beslutsorganisation eller en arrangör av föreläsningar eller konserter är inte en församling (och erfarenhetsmässigt dör den ut med tiden). En gudstjänst där det regelbundet bara är ett par deltagare blir dessutom allt svårare att motivera – dels för nya potentiella deltagare, dels också för präst och kantor som kommer (oftast) välförberedda, men inte möter gensvar – det blir ett arbetsmiljöproblem.

Hur gör man? Hela tiden handlar det ju om hur man hanterar gränsfall. Man ”sammanlyser” till en annan kyrka – men erfarenhetsmässigt åker människor inte dit. Då skall man dessutom ha en offentlig gudstjänst i församlingen under veckan (kriteriet är tänkt utifrån kyrkoåret), och det är svårt att ordna. Det är också fråga om gudstjänster av annan typ – hur mycket av huvudgudstjänstens delar och evangeliebokens texter för söndagen skall finnas med när man ordnar en musikgudstjänst, där gudstjänstdelen ibland bara är en vidhängd andakt? Poängen är att det skall vara igenkännligt som en Svenska kyrkans gudstjänst.

2) Ett gudstjänstliv som ”bär”

Församlingar som inte förmår fira gudstjänst varje sön- och helgdag – normalt lägger man samman dem till större församlingar, som får större kraft att föra tron vidare. I de tidigare, svaga församlingarnas kyrkor ordnas ett gudstjänstliv som blir avpassat efter (inte ”deras behov” utan) efter vad man där förmår.

En pastoral uppgift är att upptäcka de människor som faktiskt firar gudstjänst och gör det med regelbundenhet. De finns, och de är många, det handlar om att aktivera dem. Men ”regelbundet” betyder olika saker. För fyrtio år sedan betydde det varje söndag, idag betyder det kanske någon söndag i månaden – och det utan att människor har förändrats i sin upplevelse att vara ”trofasta” i gudstjänsten. Livet ser annorlunda ut nu.

För att upptäcka vilka det är som firar gudstjänst och var och varför gör utredningen en enkät i alla huvudgudstjänster i alla församlingar i kommunen, vid två tillfällen hösten 2010 – en ”vanlig” söndag (26 sept) och en stor kyrkogångsday (1 advent, 28 november). Detta kan bli ett underlag för en del av församlingsanalysen.

e. Församlingens livets övriga krav

Om det är gudstjänsten som s.a.s. skapar församlingen, så anger KO fyra delar i församlingens grundläggande uppgift, och *varje församling skall kunna självständigt utföra dem* (även om man delvis kan göra vissa saker i samverkan): gudstjänst – undervisning – diakoni – mission. Kan man inte detta måste man diskutera samverkan/sammanläggning. Denna hållning nyanseras naturligtvis av tankegången nedan att i staden kan de olika församlingsgemenskaperna ”nische” sig till vissa verksamheter – men det är utifrån grundtanken att hela staden är ett gemensamt verksamhetsområde / en gemensam församling. På landsbygden kan små församlingar samverka om vissa delar av uppgiften.

Mission kan sägas vara ett övergripande begrepp över alla de fyra delarna av den grundläggande uppgiften. Men det handlar direkt också om Guds sändning till världen, konkret om Kristi närvaro genom församlingen i det lokala sammanhanget, evangelisation och närvaro i offentligheten. Begreppet innehåller också församlingens ansvar för den världsvida missionen.

Till *gudstjänstlivet* hör huvudgudstjänsten, som diskuterats ovan. Vidare hör hit de kyrkliga handlingarna, som kyrkan har åtagit sig att kunna stå till förfogande med, också för människor som hör till någon annan församling (clearingsystemet), vidare församlingens övriga gudstjänstliv, både i kyrkan, och bland dem som inte kan komma till kyrkan (vårdinstitutioner

etc.), både bland dem som kommer regelbundet och evangeliserande bland dem behöver höra evangeliet.

Till *undervisning* hör den barnverksamhet som församlingarna ofta bedriver – numera ofta bara bland de allra yngsta: det är kyrkans dopundervisning. Idag förväntas församlingen ha ett program för hela den verksamhet som handlar om 0-18 år, och egentligen är ett program för en kontinuerlig dopuppföljning genom hela livet.

Konfirmandverksamheten är en viktig del – med sjunkande årskullar (och kanske sjunkande andel i årskullarna) kommer man inom de närmaste åren att vara tvungen att samverka mellan församlingarna för att få grupper av lämplig storlek.

Diakonin är ett ansvar som för människor i allmänhet ofta är anledning till att de stannar som tillhöriga. Utredningen föreslår en förstärkning av den diakonala församlingsverksamheten och ett samarbete kring ett diakonalt centrum.

När församlingen granskar sitt församlingsliv är dessa kriteriefrågor viktiga bedömningsgrunder.

f. Pastoratets och samfällighetens uppgifter

Samfälligheterna, både de nuvarande och den som förutsätts bli bildad, har som grundläggande uppgifter ekonomisk förvaltning, administration, fastighetsförvaltning och personaladministration, plus kyrkogårdsfrågor.

Samfällighetens chef kommer att vara domprosten. Rimligen skapas ett kyrkokansli med en avdelning för fastighets- och kyrkogårdsfrågor, och en motsvarande nämndorganisation, men också andra möjligheter finns.

Bland församlingens uppgifter finns ett antal som lämpligen fullgörs på pastoratsnivå, dvs. med hela samfälligheten som arbetsområde. Alla församlingarna bör vara överens innan en sådan uppdelning görs. Några exempel kan vara:

Det diakonala centrum i staden – vilken utsträckning berör det landsbygdsförsamlingarna?
Resurscentra för pedagogik, dialog, musik, gudstjänstutveckling.

Samverkan kring konfirmandverksamheten

Information (Trovärdigt, webbsidor)

Församlingarnas administration: k-bok, bokningssystem, protokoll, arkivering (denna samverkan är redan i viss utsträckning reglerad).

g. Vistande

Församlingen har ansvar för alla som "vistas" i församlingen – dvs. både medlemmar i andra församlingar och övriga, också dem som inte är med i någon religiös organisation.

Vistandansvaret är naturligtvis indirekt, till skillnad från det direkta ansvaret för dem som är församlingsmedlemmar.

Vistande kan vara:

De som finns på sjukhus och vårdhem

Sommargäster (kanske tysk- eller danskspråkiga)
Turister och andra tillfälliga besökare
Personer från närområdet som är inne i city för att handla etc
Skolungdomar
Inpendlande till arbete
Invandrare t.ex. i väntan på uppehållstillstånd
m. fl.

Hur församlingen tar sitt ansvar är naturligtvis beroende av vad och vem och när. En analysuppgift i varje församling är att kartlägga de aktuella grupperna för att upptäcka vilka behov som finns och identifiera vilket ansvar församlingen har.

I stadsförsamlingarna finns komministrar med särskilt ansvar för vissa grupper av vistande, t.ex. dem på universitet, skolungdomar, andlig vård på sjukhusen. Det finns vidare en samverkan med invandrarkyrkor och viss dialog med andra religioners företrädare.

h. Församlingar tillräckligt livskraftiga

Förslaget innebär att nuvarande 22 församlingar läggs samman till 9 – se punkt A 3. Tidigare i utredningen cirkulerade förslag om att göra en enda församling av hela pastoretet – motiveringen var att det blir en lättfattlig organisation – eller att skapa två församlingar, en stads- och en landsförsamling – motiveringen var de skilda pastorala formerna i staden och på landsbygden.

Grunden för hela det territoriella församlingstänkandet är att en folkkyrka i sitt möte med människor lämpligen har en kyrkostruktur som motsvarar den struktur som människors samhällsliv har tagit sig: före 1860-talet var församling och socken samma sak. Idag är det visserligen inte lika enkelt, men det är viktigt att kyrkan framträder som en naturlig del av den allmänna offentligheten i samhället.

Detta får skilda konsekvenser i för församlingsstrukturen i staden och på landsbygden.

Staden är som helhet och i stora drag ett enda socialt mönster och en enda offentlighet. Det är rimligt att kyrkan organiserar staden som en enda församling, och att man med den volym som då finns inom denna mer territoriellt tänka, stora församling kan skapa ett antal församlingssamfund som motsvarar en rad olika behov och förväntningar hos människor.

På landsbygden får samma tanke en annan konsekvens. Först kan man se att tidigare sockensamfund blir alltför små för att kunna bära ett församlingsliv. Det handlar egentligen inte om invånarantal eller antal medlemmar, utan om hur stor gruppen engagerade är – om det finns ett antal människor som deltar i gudstjänsten och bär upp församlingslivet i övrigt, liksom att det finns villiga förtroendevalda. Det finns i stiftet exempel på församlingar med ett par hundra tillhöriga där gudstjänst- och församlingsliv är av sådan omfattning att det inte finns någon anledning att röra församlingsorganisationen. I andra änden måste man ställa frågan ifall en församling kan beräknas ha livskraft om där vanliga söndagar sällan är mer än tio deltagande i gudstjänsten. Det beror naturligtvis delvis på vilka personer de tio är, om det är en grupp regelbundet återkommande människor som medvetet fungerar som ett

församlingens kraftcentrum. Men annars kanske det är rimligt att där firas gudstjänst någon eller några söndagar i månaden, att där sker enstaka musikgudstjänster och temagudstjänster, och naturligtvis stora och rika gudstjänster vid fr.a. påsk och jul, men också vid andra stora kyrkogångshelger. Men "församlingen" i egentlig mening förblir den större gemenskap som firar gudstjänst varje söndag.

Vidare måste man se att människors sociala nätverk ser annorlunda ut. Detta är mycket tydligt i det att nya samhällen som är de centra kring vilket livet rör sig, och kyrkan ligger någon annanstans – tydligast är förändringen i Aneboda/Lammhult, Öja/Gemla och Hemmesjö/Åryd. Men det innebär också att människor i de minsta församlingarna relaterar sig till en större ort som ligger i grannförsamlingen, exempel är Bergunda, där villasamhällena Räfte och Bergsnäs relaterar till staden eller till Öjaby, ett annat exempel är Uråsa, Jät och Nöbbele som är anknutna till Ingelstad. De tidigare landskommunerna eller postadressen, eller frågan om var affär, skola och vårdcentral ligger signalerar dessa nya samband.

Frågan måste vara hur stor församlingen skall vara på orten för att på sikt vara livskraftig – och för att på sikt ha möjlighet att bedriva någon verksamhet *både* vid den kyrka som blir moderkyrka i den nya församlingen *och* i de kyrkor och bland de människor som nu hör till de alltför små församlingarna. Man måste skapa "pastoral enheter som är så livskraftiga att den kristna tron kan levas och föras vidare" (stiftsstyrelsens riktlinjer för strukturarbetet).

D. Församlingarna och omvärlden - några gemensamma frågor

1. Församlingsanalys: Befolknings- och medlemsutveckling

a. Allmänt

Växjö stad är det område inom kommunen som har vuxit kraftigast, både på längre sikt och om man ser till de senaste årens utveckling; inflyttningsöverskottet här har t.o.m. inneburit att (det procentuellt sjunkande) medlemstalet i absoluta tal har ökat några av åren sedan millennieskiftet.

Rent allmänt kan man se att de demografiska förändringarna kommer att ytterligare accentuera denna befolkningsförskjutning. Städer, också medelstora städer av Växjös typ, får en allt yngre befolkningsammansättning, eftersom det flyttar in ungdomar i och efter studieåren. Dessa grupper är dessutom de som bildar familj och föder barn – något som ytterligare sänker medelåldern i städerna. Detta är enligt demograferna en bestående trend. Samtidigt är dessa grupper de som är mer benägna att utträda ur Svenska kyrkan.

På landsbygden, inklusive samhällen av typ Rottne och Ingelstad, flyttar ungdomarna ut efter skolåldern, och de flyttar inte (som under tidigare årtionden) delvis tillbaka efter utbildning, utan de tenderar att stanna i städerna. Detta innebär att landsbygdsbefolkningen glesnar och dessutom får en allt högre medelålder. Samtidigt är det ju så att dessa åldersgrupper är mindre benägna att utträda ur kyrkan.

Städerna har naturligtvis pendlingsorter, där nya familjer etablerar sitt kanske första eller andra boende. Växjö kommun räknar här särskilt med utveckling i Gemla och Åryd (kanske också Lammhult). Då skall man dock vara medveten om att de som skaffar bostad i en sådan pendlingsort ofta (men långt ifrån alltid) har boendet bara som en pendling – många har hela sitt sociala liv i hela den region som är staden med förorter. De har inte den för andra i förorten naturliga lokala anknytningen till bygden, det som är kyrkans traditionella rekryteringsbas.

Prognoser när det gäller medlemstal förutsätter en sjunkande andel av befolkningen är tillhöriga, och att utträden blir vanligare bland män och i åldrar när man flyttar mycket – 20-30 år (plus vissa utträden i pensioneringsåldern). Växjö stad har kunnat behålla sitt tillhörighetstal (i absoluta tal) tack vare en kraftig inflyttning. Det kommer att bli ännu tydligare att staden – med yngre och ekonomiskt bärkraftigare men procentuellt färre tillhöriga, och med lägre aktivitet per tillhörig – kommer att få bära den ekonomiska bördan också för landsbygdens kyrkoliv – med äldre ekonomiskt svagare befolkning men procentuellt fler tillhöriga och högre aktivitetsgrad.

b. Geografiska skillnader i fråga om församlingarnas åldersstruktur

(Detta avsnitt och dess statistikmaterial är sammanställt av Andreas Sandberg, Svenska kyrkans statistikdatabas)

På många sätt har utvecklingen under det senaste decenniet bidragit till allt större skillnader mellan församlingar i olika delar av landet. Mycket tyder också på att förutsättningarna för kyrkans verksamhet på lokal nivå och det framtida församlingslivet kommer att skilja sig åt i allt högre utsträckning. Det gäller inte minst de förutsättningar som ges av de demografiska och socioekonomiska förhållandena på lokal och regional nivå. Man kan säga att vi går mot en utveckling där förutsättningarna för Svenska kyrkans olika församlingar dras isär.

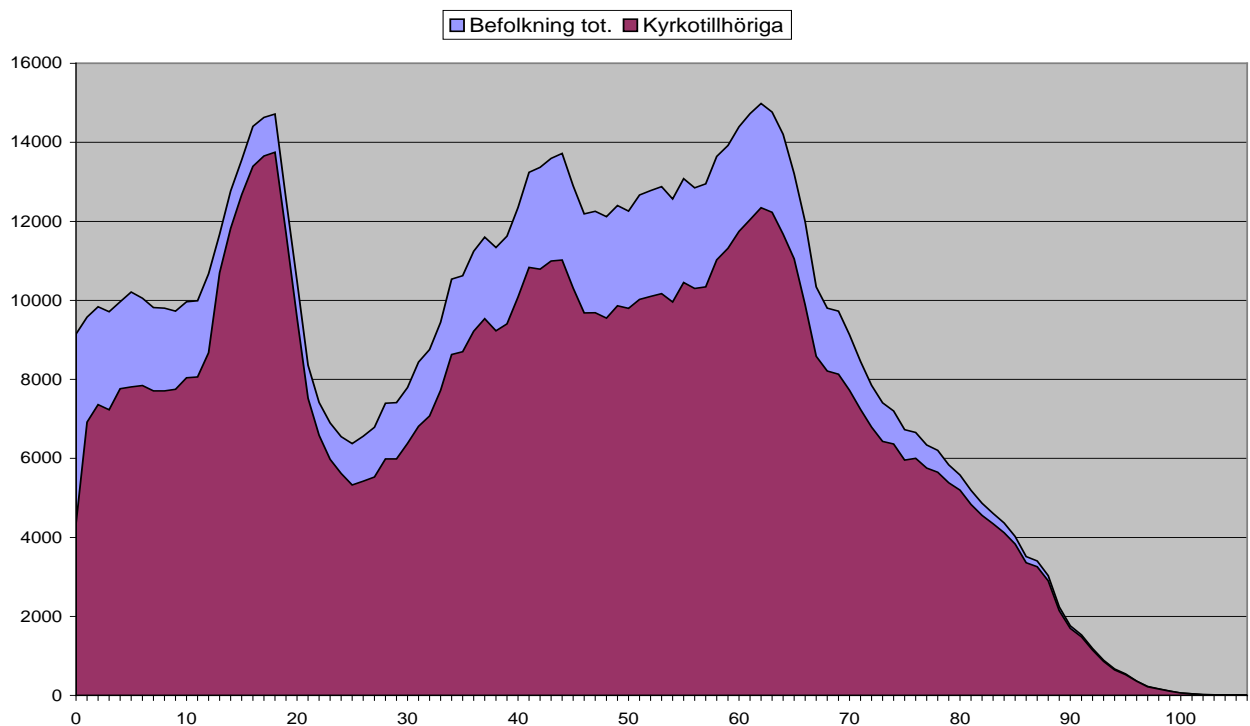
De lokala förutsättningarna påverkas bl.a. av befolkningsförändringar. Under en längre tid har Sveriges befolkning i allt högre grad koncentrerats till storstadsområdena och landets större tätorter. Landsbygden och de mindre tätorterna har successivt förlorat delar av sin befolkning. Antalet medlemmar bland församlingar i lands- och glesbygdsområden och i mindre tätorter har minskat i betydligt snabbare takt än i andra typer av församlingar under de senaste 15 åren. En starkt bidragande orsak till detta är utflyttningen av i första hand unga människor. Sammantaget har utvecklingen bidragit till att åldersstrukturen i olika typer av församlingar varierar kraftigt. I storstadsförsamlingarna dominerar medlemmar i åldrarna 25-35 år, medan landsbygdsförsamlingarna har en betydligt större andel medlemmar i medelåldern (40-65 år). (Se diagram 1 och 2) Nästan var fjärde medlem i Svenska kyrkan i åldern 25-30 år bor i en storstadsförsamling. Med utgångspunkt från dagens ålderstruktur i de olika församlingstyperna och mot bakgrund av vad vi vet om olika ålderskategoriers flyttbeteende kan vi förvänta oss en allt intensivare ålderssegregationsprocess under åren fram till 2020. Det låga barnafödandet i landsbygds- och glesbygdsområdena under det senaste decenniet har bidragit till att den relativt sett stora generationen som föddes under åren kring 1990 utgör en mycket stor andel av den unga befolkningen i dessa typer av församlingar. År 2008 stod 13-19-åringarna för hälften av det totala antalet barn och unga i åldrarna 0-19 år i exempelvis glesbygdsförsamlingarna. När denna stora generation medlemmar under de närmaste åren når 20-årsåldern medför det sannolikt att utflyttningen av unga ökar ytterligare. Samtidigt når den andra stora generationen som dominerar lands- och glesbygd, 40-talisterna, 70-årsåldern.

Indelning i församlingsgrupper

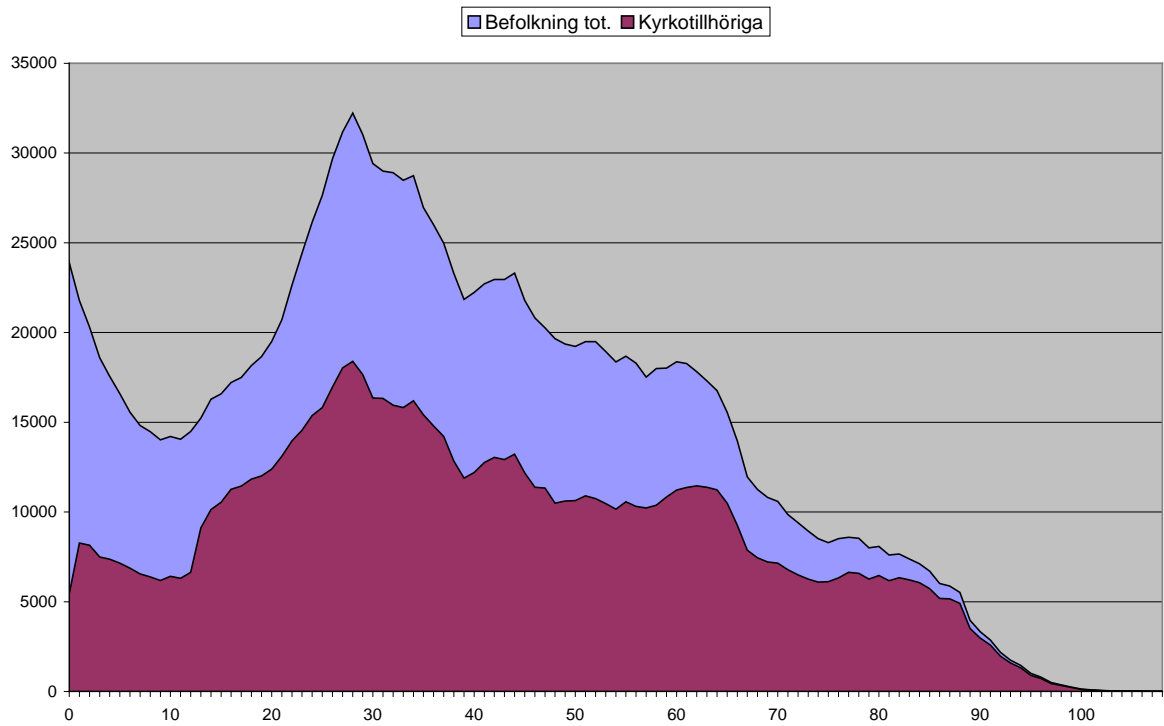
De församlingstyper som nämns ovan är exempel från den gruppindelning som har skapats av landets samtliga samfälligheter eller församlingar som utgör självständiga ekonomiska enheter. Denna gruppindelning bygger i huvudsak på tre variabler: folkmängd, tätortsgrad och geografiskt läge. Indelningen har resulterat i åtta olika församlings/samfällighetsgrupper: Gruppen storstadsförsamlingar består av 31 enheter och omfattar samtliga församlingar/samfälligheter i Stockholms, Göteborgs och Malmö stad. Gruppen Förort består av 87 enheter och utgörs av församlingar/samfälligheter i förortskommuner i Stockholms-, Göteborgs och Malmöregionen. Gruppen Större stad består av totalt 14 samfälligheter som har en befolkning på mer än 50 000. Uppsala, Linköpings och Växjö kyrkliga samfälligheter är några exempel ur denna grupp. Gruppen Medelstor stad består av församlingar och samfälligheter (totalt 38) som har en befolkning på mellan 20 000 och 50 000 invånare.

Karlskoga församling, Luleå, Nyköpings och Mora kyrkliga samfälligheter räknas exempelvis till denna grupp. De allra flesta enheter finns inom de återstående fyra grupperna, Större och mindre tätort samt Landsbygd och Glesbygd. Här rör det sig om betydligt mindre enheter i fråga om befolkningsstorlek jämfört med enheterna i stads- och förortsgrupperna. Samtliga församlingar/samfälligheter har mindre än 20 000 invånare. Det som skiljer dessa församlingsgrupper åt sinsemellan är tätortsgrad och befolkningstäthet. Tätortsgraden bestäms av hur stor andel av församlingen/samfällighetens befolkning som bor i en tätort. Gruppen Större tätort (129 enheter) består av församlingar/samfälligheter med mer än 80 procent tätortsgrad, medan enheterna i Mindre tätort (196 stycken) har en tätortsgrad på 60-80 procent. Gruppen Landsbygd omfattar 240 församlingar och samfälligheter med en tätortsgrad som understiger 60 procent. Glesbygdsgruppen är den minsta bland de åtta församlingsgrupperna med knappt fyra procent av medlemmarna i Svenska kyrkan. Denna grupp omfattar 98 församlingar/samfälligheter med en tätortsgrad på mindre än 75 procent och mindre än 6 invånare per kvadratkilometer.

Diagram 1. Åldersstruktur bland medlemmar och befolkning i landsbygdsförsamlingar år 2008.

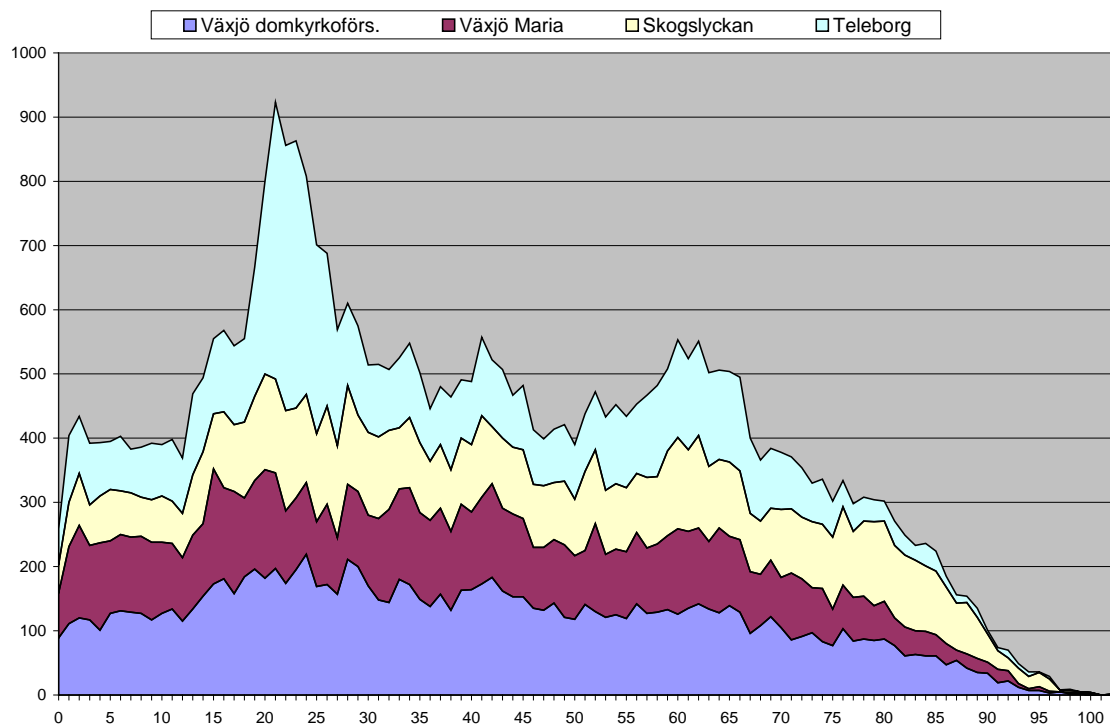
Diagram 2. Åldersstruktur bland medlemmar och befolkning i storstadsförsamlingar år 2008

Åldersstrukturen församlingarna i Växjö kommun

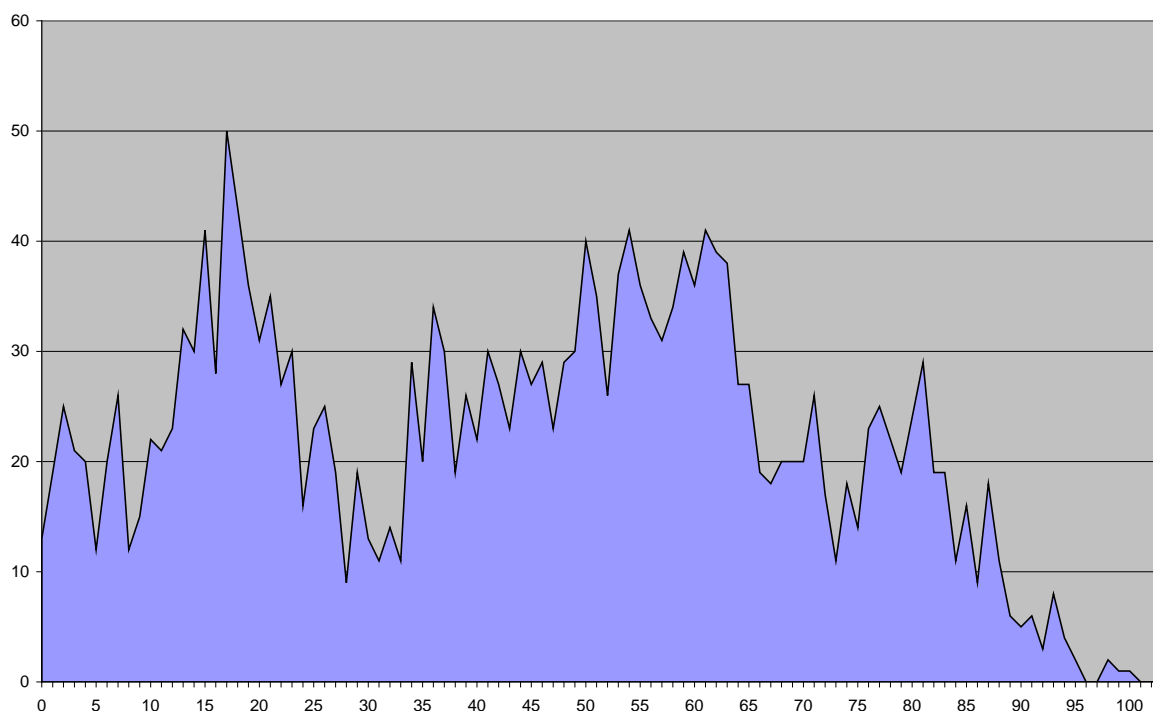
Församlingarna i Växjö kommun representerar tre olika församlingsgrupper enligt den ovan beskrivna indelningen: De församlingar som omfattas av Växjö kyrkliga samfällighet sorterar under gruppen Större stad. Aneboda och Söraby är exempel på Mindre tätorter, medan Sjösås och Östra Torsås räknas till Landsbygdsförsamlingar.

Diagram 3. Åldersstruktur bland medlemmar i fyra församlingar i Växjö år 2008

Åldersstrukturen i de fyra församlingar som omfattas av Växjö kyrkliga samfällighet liknar i många avseenden den struktur som är typisk för större städer. Församlingarna har en relativt ung befolkning med en kraftig överrepresentation av människor i 20-årsåldern. Det är i första hand Teleborgs församling som bidrar till detta mönster, men även i de övriga församlingarna utgör 20-30-åringarna den största ålderskategorin. (se diagram 3)

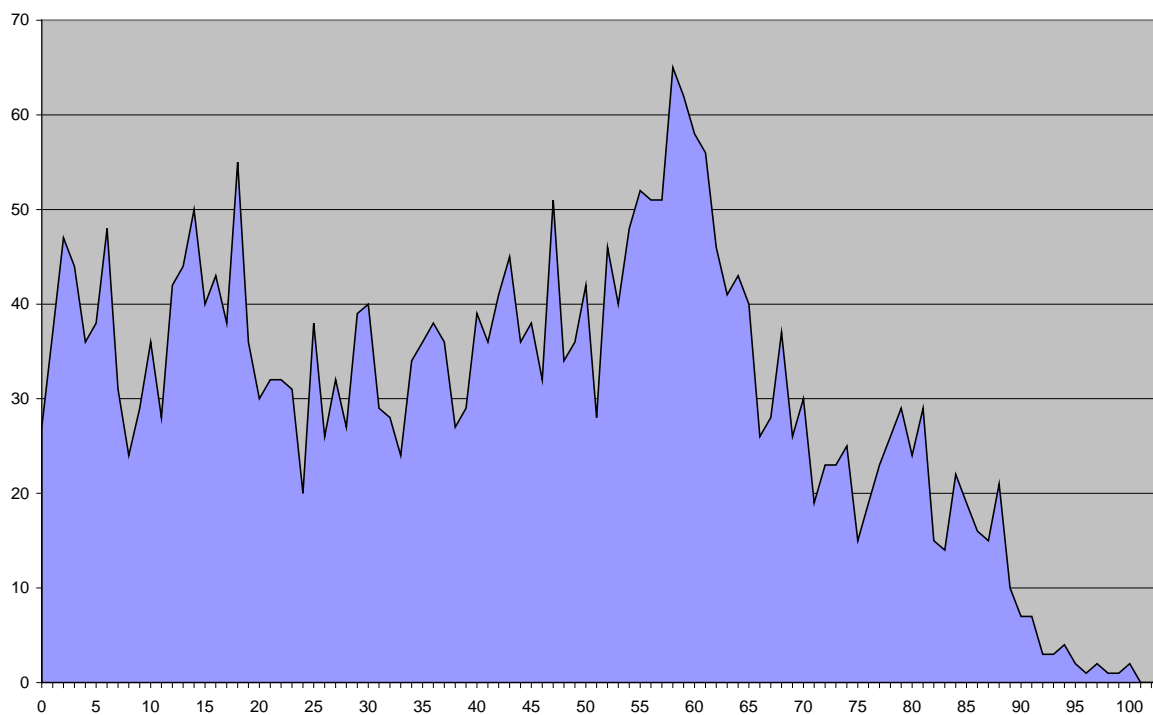
Diagram 3. Åldersstruktur bland medlemmar i Sjösås församling (inkl Drev Hornaryd och Dädesjö) år 2008

Sjösås församling har, jämfört med stadsförsamlingarna i Växjö, en annorlunda åldersstruktur bland sina medlemmar. Åldersstrukturen i Sjösås är på flera sätt karaktäristisk för församlingar på landsbygden. Bland barn och unga utgör 15-20-åringarna en förhållandevis stor andel. Antalet barn 0-10 år varierar mellan 10 och 25 per årskull, medan 15-20-åringarna varierar mellan 28 och 50 ungdomar per årskull. Typiskt för denna församlingskategori är också att 30-åringarna är relativt få, medan personer i åldern över 50 år är desto fler. Om befolkningsutvecklingen följer det mönster som är vanligt i de flesta andra landsbygdsförsamlingar kan vi förvänta oss en relativt snabb ökning av medelåldern i församlingen. Den stora gruppen 15-20-åringar kommer sannolikt att flytta från församlingen under de kommande åren samtidigt som den äldre befolkningen i högre utsträckning bor kvar.

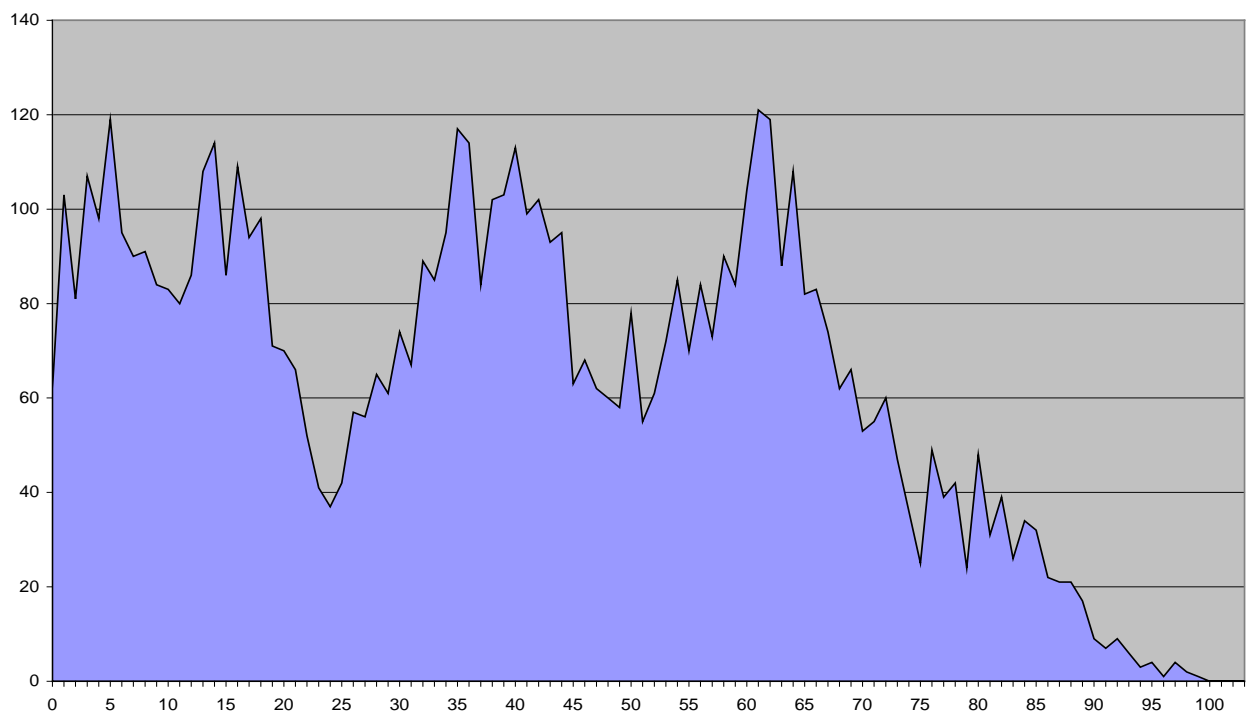
Östra Torsås församling har också en medlemsstruktur som i vissa avseenden är typisk för landsbygdsförsamlingar. Den höga andelen medlemmar i åldern 55-65 år är exempelvis ett gemensamt drag för denna typ av församling. Samtidigt har församlingen en förhållandevis hög andel medlemmar i förskoleåldern, vilket avviker från det gängse mönstret på landsbygden. (se diagram 4).

Diagram 4. Åldersstruktur bland medlemmar i Östra Torsås församling (inkl Jät, Uråsa och Nöbbele) år 2008

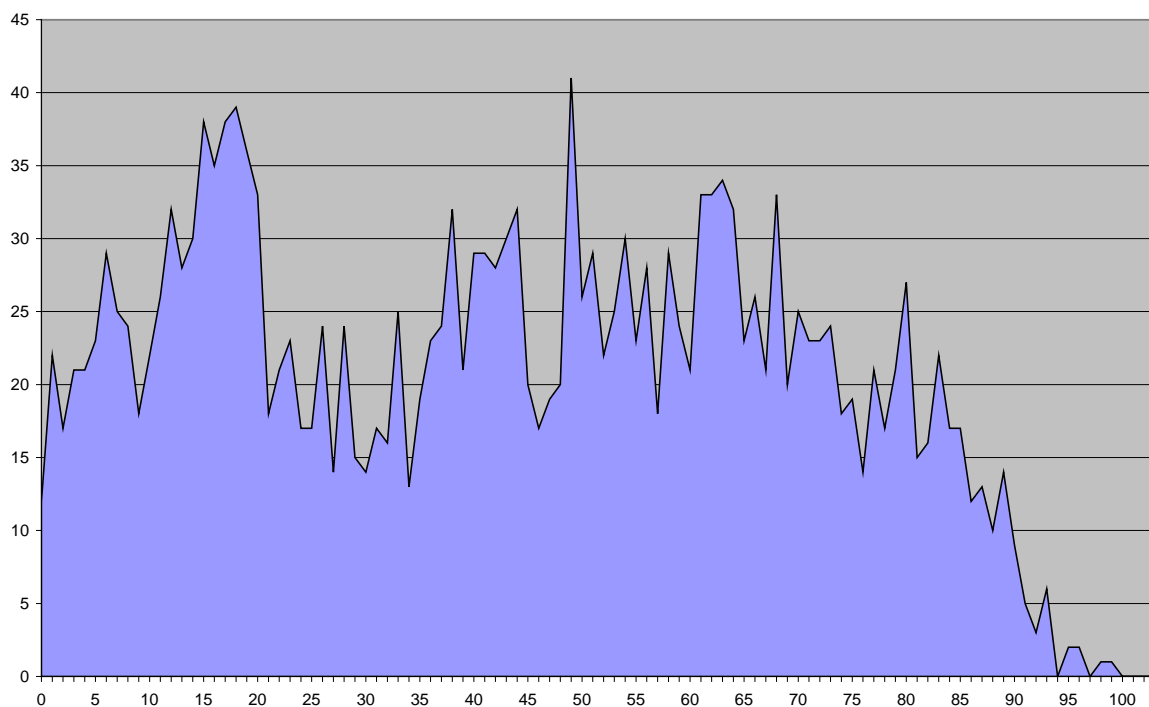
En tredje församlingskategori i Växjö kommun representeras av Söraby församling (inkl Tolg-Tjureda och Gårdsby). Församlingen sorterar under kategorin Mindre tätort men har i flera avseenden en befolkningsstruktur som mer liknar en förortsförsamling. (se diagram 5) Församlingen har en relativt ung befolkning med en stor andel barn och unga, som till skillnad från många andra församlingar på landsbygd och i mindre tätorter inte helt domineras av ungdomar i övre tonåren. Söraby-Tolg-Tjureda församling har dessutom en hög andel medlemmar i 30-årsåldern. Sammantaget tyder åldersstrukturen på att unga barnfamiljer är ett vanligt inslag i församlingen. Samtidigt är antalet personer i 60-årsåldern ganska hög, vilket avviker något från den gängse strukturen i förortsförsamlingar. Öjaby församling har en liknande befolkningsstruktur. Prognosen för den här typen av församlingar ser lite ljusare ut, jämfört med församlingar med en snabbt åldrande befolkning.

Diagram 5. Åldersstruktur bland medlemmar i Söraby församling (inkl. Tolg-Tjureda och Gårdsby) år 2008

Åldersstrukturen i Aneboda församling (se diagram 6) liknar mer den genomsnittliga bilden bland denna typ av församling i kategorin Mindre tätort. Eftersom det rör sig om en liten församling med relativt få medlemmar per årgång är variationerna mellan varje ettårsklass stora. Det framgår ändå av diagrammet nedan att gruppen barn och unga domineras av medlemmar i åldrarna 12-20 år, medan gruppen barn i förskoleåldern är betydligt mindre. Typiskt för denna församlingstyp är också relativt få medlemmar i åldern 20-35 år.

Diagram 6. Åldersstruktur bland medlemmar i Aneboda församling år 2008

c. Församlings- och gudstjänststatistik

1) Tillhöriga

I tabellen avd. L 1 a presenteras befolkningsutvecklingen och för senare år också medlemstalet. Befolkningsutvecklingen speglar dels förskjutningen från landsbygd till stad, men också hur de industri- och stationssamhällen som funnits och som nu blir kyrkliga centra kom att växa under 1900-talet. Dessa förändringar, på låt oss säga trettio års tid, ger oss en aning om hur snabbt också framtida förändringar kan skapa om förutsättningarna för kyrkolivet.

I samverkan med Svenska kyrkans statistikdatabas har utredningen tittat på hur dopfrekvens, in- och utträden etc. har påverkat förutsättningarna. Detta material kommer att finnas tillgängligt i arbetet med de nya församlingarna.

Procenttal tillhöriga 2010:

Växjö domk	77,80			
Skogslyckan	69,87	Öjaby	85,04	
Teleborg	68,39	Bergunda	84,23	Ö Torsås 85,93
V Maria	56,60	Ör-Ormesb	87,39	Uråsa 86,24
(4 stadsförs	67,35)	Öja	84,30	Jät 84,21
		Aneboda-A-B	77,73	Nöbbele 87,35
Vederslöv-D	88,25			
Tävelsås	85,04	Söraby-T-T	81,06	
Kalvsvik	92,70	Gårdsby	81,77	
Hemmesjö mT	79,64			
Furuby	84,42	Sjösås	78,90	
		Dädesjö	81,67	

Ser man på tillhörighetsprocenten är det egentligen inget som sticker ut. Växjö Maria har lägst andel tillhöriga – här finns Dalboområdet med hög andel invandrare. Maria och Teleborg ligger nu strax under 70% – ganska normalt för stadsförsamlingar av denna typ. Påfallande är att Domkyrkoförsamlingen har så hög andel tillhöriga; här kan man undersöka om befolkningsunderlaget t.ex. har många äldre. De direkta landsbygdsförsamlingarnas (i den mån man kan tala om sådana) tillhörighetstal ligger emellan 84 och 89% utom Kalvsvik som har det högsta tillhörighetstalet 92%; där är det rimligen också hög medelålder och små in- och utflyttningar. De låga tillhörighetstalen i Lammhult och Braås, kanske också Hemmesjö, beror förmodligen på att det är industriorter med hög rörlighet/viss immigration. Mot detta är de relativt höga talen i pendlingsorter som Öja, Öjaby, Ö. Torsås påfallande – det ganska höga tillhörighetstalet i Söraby beror nog på den ganska stora andelen landsbygdsbefolkning där.

Ändå är det ganska små variationer, och det är viktigt att komma ihåg att den förändring vi sett sedan ungefär 1990 sker från osannolikt höga tillhörighetstal, sett ur samtida internationellt perspektiv. I Sverige har man varit "belonging but not believing" ("tillhörande men inte troende" - i en del andra länder är det precis motsatt) och Sverige räknas som ett av världens mest "sekulariserade" länder – även om sekulariseringen som fenomen kan ifrågasättas: religiositeten finns men tar sig andra, icke-kyrkliga uttryck. Kyrkans pastorala handlande måste utgå från detta faktum – tillsammans med det faktum att det fortfarande mycket höga tillhörighetstalet signalerar att hon har en enorm goodwill att använda – så länge tillhörighetskänslan finns kvar.

2) Huvudgudstjänsten

I tabellen avd. L 1 b nedan visas gudstjänststatistik för (enbart) huvudgudstjänsterna 2000 och 2009. En seriös bedömning fordrar ett större material, både när det gäller gudstjänstutbudet och antalet år. Några tydliga tendenser är ändå skönjbara – och gäller fler församlingar än de i Växjö kommun.

* Man kan se en tydlig nedgång i huvudgudstjänsten, från ganska höga tal i synnerhet på landsbygden – den traditionella kyrkligheten och gammalkyrkligheten tappar mark. På en del

håll går det att se ett samband med att befolkningen minskar, och åldras – men minskningen är lika tydlig i de församlingar som blivit pendlingsorter och där befolkningstalet hållit sig.

* I staden är minskningen inte så drastisk, i domkyrkan finns t.o.m. en liten ökning av antalet deltagare. Antalet vardagsgudstjänster i staden har dessutom troligen ökat. Samtidigt är det ju så att befolkningen i just staden har ökat.

* Man kan också se en tydlig förskjutning av gudstjänst”utbudet”. Högmässogudstjänsten – det som förr kallades ”högmässa utan nattvard”, används numera alltmer sällan, i stället är det högmässan med nattvard och söndagsgudstjänst som dominerar, liksom ett allt större antal temagudstjänster (vad dessa nu innehåller). Detta blir mycket tydligt i tabellen för Teleborgs pastorat och för Hemmesjö och Furuby församlingar: här har man enbart söndagsmässa resp. söndagsgudstjänst resp. familjemässa.

* Erfarenhetsmässigt är det ju dessutom så att gudstjänstformerna även för högmässan har ändrats avsevärt under åren sedan 1987 års handbok togs i bruk.

Dessa förklaringar får dock inte skymma det allvarliga i att söndagens gudstjänst så tydligt tappar mark. Frågan har säkert samband med den förändrade veckorytmen, men också med gudstjänstens roll i livet för dem som deltar – det som ger hela veckan kraft eller en fritidsaktivitet bland andra.

3) Kyrkliga handlingar

Slutligen visas också i tabell L 1 c en statistik som gäller de kyrkliga handlingarna i varje församling. Dessa uppgifter visar på omfattningen av en mer passiv kyrklig sed. Antalet dop och begravningar – det som ger en viss arbetsvolym i resp. församling – beror dels på antalet födda resp. antalet döda, dels på i vilken utsträckning människor väljer att handlingen skall ske i den hemkyrka de har där de bor eller någon annanstans. Detta diskuteras på annan plats.

Det som är intressant är den kyrkliga sedens styrka i det mer passiva sammanhang som är att man väljer att lägga de stora skiftena i livet i Guds hand – eller åtminstone väljer den historiska och fortfarande sedvanliga kyrkliga formen för att manifesteras dessa skiften.

Sammanställningen visar dels det välkända att kyrklig vigsel och konfirmation inte längre är så allmänna – när bara kring hälften av en 15-årskull resp. hälften av brudpar väljer kyrkan, då är det möjligen en signal om att valet kyrkan inte längre är ett självklart alternativ, och att det mycket snabbt kan upphöra att vara ett alternativ över huvud taget – utom i den lilla krets av människor där man gör det medvetna valet – dvs. ungefär den krets där man deltar i huvudgudstjänsten.

När det gäller dop och begravning är seden stabilare, men också vikande. En intressant iakttagelse som gäller de flesta församlingarna, och som präster, kantorer och kyrkväktare kan bestyrka, är att deltagarantalet vid begravningsgudstjänster har sjunkit – och det hjälper inte, snarare tvärtom, om begravningarna är på lördag-söndag. Däremot är det mycket tydligt att deltagandet vid dopgudstjänster ökar – dopföljerna är större. Den senare förändringen har säkerligen samband med att traditionerna kring familjebildning har förändrats.

2. Församlingsanalys: Resurser

a. Ekonomiska förutsättningar

Avgiftssatserna för kyrkoavgiften ligger 2009 förhållandevis jämnt, med undantag av Östra Torsås som ligger högre än de övriga. 2009 var Aneboda egen samfällighet, men vid uppgåendet i Växjö från 2010 har avgiftssatsen i den större Växjö kyrkliga samfällighet förblivit oförändrad. Inte heller i de andra samfälligheterna har avgiften förändrats för 2010.

Avgiftssats för kyrkoavgift mm, utjämningsnetto 2009

	Växjö	Sjösås	Söraby	Ö Torsås	(Aneboda)
Kyrkoavgift	0:98	1:00	1:05	1:40	(1:37)
Begravningsavgift	0:30	0:34	0:25	0:30	(0:53)
Stiftsavgift	0:05	0:05	0:05	0:05	(0:05)
Summa	1:33	1:39	1:35	1:75	(1:95)
Utgörning netto kr/tillhörig	-147	166	-83	-1	200

b. Inrättade tjänster i de fyra samfälligheterna

En sammanställning av inrättade tjänster i september 2010 visar följande antal anställda i de fyra samfälligheterna.

Allmänt

Olika benämningar i de olika samfälligheterna gör att en del jämförelser haltar. I synnerhet i de mindre samfälligheterna är många säsonganställda på kyrkogården – dessa har inte räknats in i summorna. Man kan notera att den procentuella fördelningen inom vaktmästartjänsterna mellan inre och yttre tjänst (dvs kyrkogårdarna) förefaller vara ganska likartad i stad och på landsbygd: kyrkogårdarna 65 à 66 % och inre tjänst 34 à 35%.

I gruppen församlingspedagoger etc ingår också familjerådgivningen (i Växjö domkyrko) ”Femte profilen” innefattar här husmor, lokalvård, vaktmästeri, men också kyrkogården. Däremot har kanslipersonal redovisats särskilt.

”Antal personer” anger hur många människor som delar på de angivna tjänsterna.

I Växjö är kansli, kyrkogård och fastighetsförvaltning särskilda; här har dessutom en kanslidel och en verksamhetsdel separerats.

Timanställningar förefaller inte ha medräknats, inte heller säsonganställningar t.ex. på kyrkogårdarna.

Utredningen har följt siffrorna under något år – en iakttagelse man kan göra är att de små variationer som har funnits vid olika rapporttillfällen alla rör kansli, femte profilen och

kyrkogårdar/fastigheter. De tjänster som inrättas inom de fyra profilerna är stabila, medan det sker ständiga små förändringar och inom de mer serviceinriktade områdena.

Inrättade tjänster i samfälligheterna 2010

	Växjö	Söraby	Sjösås	Ö Torsås	Summa
Präster	25,5	3	2	2	32,5
Kyrkomusik	14,82	3	1,6+0,4	2+0,4	22,22
Förs-ped etc	16,15	2,2	1+0,75	1,59	21,69
Diakoni	11,25	1,75	-	1	14,0
Kansli	21,95	1,75	0,8	1,2	25,7
Femte prof	56,15	5,6	2,43	3,4	67,58
SUMMA	145,82	17,3	8,98	11,59	183,69
Antal personer 158 +		22 +	10+	14+	204+

Fördelning mellan pastoraten och verksamheterna inom Växjö kyrkliga samfällighet

	Domkyrko	Skogslyckan	Teleborgs	Maria	Öjaby	Kansli	Kygd	Fastigh	S:A
Präster	9	4	5	3	4,5				25,5
Kyrkomus	4,5	1,5	2,68	2	4,14				14,82
F-ass, -ped	6,75	1,75	1,9	3	2,5				16,15
Diakoni	4,25	2	2	2	1				11,25
Kansli	1	1	1	1	1	12,45	3,95	0,55	21,95
Femte prof	6,65	3,15	2,5	3,75	3,9		0,5	0,45	20,9
Kyrkogård, fastighet							30,8	4,45	35,25
Summa:	32,15	13,4	15,08	14,75	17,29	12,45	35,25	5,45	145,82

En grov skattning visar att det är ganska stor skillnad i fördelningen mellan direkt församlingsvårdande tjänster och olika ”servicefunktioner” i de olika samfälligheterna. Man kan konstatera att på landsbygden går fortfarande en hel del ”servicefunktioner” att ordna på frivillig väg eller köps in för tillfället (t.ex. fastighetsskötsel). – Det går inte att lägga några värderingar på sammanställningen nedan – det är också en fråga om vilken kompetens man

har på t.ex. sin personalhantering. Siffrorna är snabbt beräknade på antal heltider, utan decimaler; dessutom är det i många fall svårt att skilja de två kategorierna från varandra.

Fördelning mellan tjänster inom församlingsvård och service 2010

	Växjö	Söraby	Sjösås	Ö Torsås
Församlingsvårdande	68	10	5,7	7,6
Service	78	7	3,5	6,4

Organisatoriska skillnader

I *Växjö kyrkliga samfällighet* är de anställda organiserade efter två olika principer:

Församlingsvårdande tjänster är organiserade pastoratsvis.

Kyrkoförvaltningen är en egen organisation med kansli.

Fastighets- och kyrkogårdsförvaltningen är en egen organisation – eller egentligen två organisationer – med ett centralt kansli inkl fastighetsservice, samt kyrkogårdsverksamhet i fem arbetsområden (ung = pastorn) med tillsammans åtta arbetslag.

I de *övriga samfälligheterna* är personalorganisationen mer koncentrerad och tydligare lokalt anknuten.

c. Kriterier för framtida tjänsteorganisation

Beräkningen av den framtida tjänsteorganisationen måste göras i en särskild utredning, som i allt utom den prästerliga minimiorganisationen kan ske under 2011-2013. Den prästerliga organisationen måste diskuteras redan nu eftersom stiftsstyrelsen skall fatta beslut om prästerlig minimibemanning på grundval av denna utredning. Planeringen för personalplanen i övrigt baseras naturligtvis på en kontinuitet i verksamheten. Den beslutas ytterst av den nya samfälligheten, men måste planeras i nästa skede av förändringen. Indelningsdelegerade bör på ett tidigt stadium ange riktningen för den fortsatta utredningen.

En tydlig förändring, om det här framlagda förslaget genomförs, är att ett antal diakoner samlas i ett diakonalt centrum, och att det därmed blir ett begränsat antal diakoner i de övriga arbetslagen.

Antalet anställda i olika profiler måste avpassas både efter den nya organisationen och efter den strävare ekonomi som (även den nya) samfälligheten kommer att kunna räkna med. Man kan inte räkna med att alla tjänster kommer att finnas kvar, eller ens överflyttas till annan plats i organisationen.

I en snävare ekonomi måste man dessutom skaffa redskap för att bygga upp en villighet att bära kyrkolivet på frivillig bas och med icke anställda lekmannamedarbetare. Ett sådant tänkande bör präglade den fortsatta utredningen, och en medvetet utformad strategi för saken utformas. De anställdas arbetsuppgifter förändras då till att mer bli instruktörer och utbildare av frivilliga, och att vidmakthålla en organisation där det blir både uppbyggligt och roligt för de frivilliga att vara just frivilliga.

På lång sikt avtecknar sig därmed förändringar i följande riktning:

- * Prästuppgifter: en mindre del av gudstjänstlivet i glesbygden kan upprätthållas antingen genom veniater som leder gudstjänst och förkunnar eller genom enkla söndagsböner/veckoböner. Stiftet har kontinuerligt obligatoriska utbildningar för veniater.
- * Kyrkomusik: Kyrkomusikern får utbilda försångare och orgelspelare för vissa gudstjänstformer.
- * Diakoni: Det finns redan diakonigrupper, och diakonen är utbildare och inspiratör.
- * Pedagogik: Det finns en försvunnen tradition med frivilliga medhjälpare i barnverksamheten. Församlingspedagogens uppgift kan bli att utbilda nya sådana; det är viktigt att verksamheten inte mister i kvalitet. I konfirmandarbetet finns ett krav på medarbetare.
- * Femte profilen: Många uppgifter, kanske inte alla så roliga.

d. Fastigheter i de fyra samfälligheterna

1) Byggnader

En sammanställning av antalet fastigheter (byggnader) i de fyra samfälligheterna.

Jämförelser är osäkra. Uppgifterna om hyrda lokaler är oklara, och de kyrkogårdsspecifika fastigheterna finns inte med. Åtminstone sex av kyrkorna i Växjö kyrkliga samfällighet och en i Söraby är kombinerade med församlingshem. Fastighetsbeståndet förändras dessutom kontinuerligt.

Fastighetsbeståndet i samfälligheterna 2010 (exkl kyrkogårdsrelaterade byggnader)

	Växjö	Söraby	Sjösås	Ö Torsås	SUMMA
Kyrkor	22	4	5 (+1)	5	36
Församlingshem	14	4	4 (1 m lägen- het)	4 (1 m 4 lägenheter)	26
Ungdomslokal, sommar- hem,	3			1	4
Exp/kansli ej i förs-h	2	1		1	5
Hysesfastighet		1			
Prästgård	2		2		4
Övriga			1	4	
Förhyrda lokaler	1	2			
SUMMA	44	12	13	15	75

Som jämförelse kan nämnas att Växjö kyrkliga samfällighet, om man räknar *samtliga* byggnader och *samtliga* kyrkogårdar har 115 objekt.

Kyrkor och kyrkotomstrelaterade byggnader är lagfarna på resp. församling.

Prästgårdar och församlingshem etc. är lagfarna på resp. församling eller resp. samfällighet – översikt saknas.

2) Kyrkogårdar

I staden finns kyrkogårdarna Tegnerkyrkogården, Skogslyckans kyrkogård och Hovshaga. Vid Domkyrkan (där området tidigare var kyrkogård), Teleborg, Maria, Johannes, Västrabo, Högstorp och Sandsbro finns inga kyrkogårdar. Begravningskapellen på Tegnerkyrkogården och i Hovshaga är inte i kyrkorättslig mening kyrkorum, utan används också för borgerliga etc. begravningsceremonier. Lagfaren ägare för dessa kyrkogårdar är samfälligheten. En kyrkogård finns också vid S:t Sigfrids sjukhus. En kyrkogård planeras i Vikaholm, söder om Teleborgsområdet.

Vid alla kyrkor på landsbygden (utom Lammhult och Sandsbro) finns kyrkogårdar.

Inom Växjö kyrkliga samfällighet finns dessutom på landsbygden två aktiva och sex passiva äldre kyrkogårdar, alla vid ”ödekyrkor” eller på f.d. kyrkplatser:

2 st aktiva – här har i nutid skett gravsättningar: Tegnaby kyrkogård (Hemmesjö),

Dänningelanda kyrkogård (Vederslöv).

6 passiva: Bergs rivna kyrka, Hemmesjö gamla kyrka, Kalvsviks rivna kyrka, Vederslövs gamla kyrka, Öja rivna kyrka, Tofta kyrkplats (i Tävelsås).

Inom Söraby kyrkliga samfällighet finns – förutom vid församlingskyrkorna – en aktiv kyrkogård vid Tolgs gamla kyrkplats samt en ödekyrkogård vid Norraby (Norra Rottne försvunna kyrka).

Inom Sjösås kyrkliga samfällighet finns – förutom vid församlingskyrkorna Drev-Hornaryd, Sjösås nya och Dädesjö– aktiva kyrkogårdar vid Drevs gamla kyrka, vid Hornaryds rivna kyrka och vid Sjösås gamla kyrka. Kyrkplatsen vid Eke – en f.d. kyrkogård – ägs av församlingen och sköts en gång om året av kringboende.

Inom Östra Torsås kyrkliga samfällighet finns – förutom vid församlingskyrkorna – en aktiv kyrkogård vid Jäts gamla kyrka.

I Växjö stad kan ytterligare någon medeltida kyrkogård identifieras. På landsbygden trode finnas ett antal s.k. pestkyrkogårdar, ibland svåra att identifiera. Dessa är inte i kyrklig ägo.

3) Övrigt

Kalvsviks församling äger en donationsgård Dönjanet i Kalvsvik.

e. Kriterier för bedömning av framtida fastighetsbehov

Fastigheter och underhåll är en snabbt växande kostnad i den kyrkliga organisationen. En generalöversyn måste ske i samband med förändringen – den har redan kommit igång. Den ekonomiska verkligheten gör det nödvändigt att pröva och hitta rimliga kriterier för hur fastigheterna inom samfälligheten sköts och vilka fastigheter som skall finnas på vilka platser. I grunden handlar det om olika verksamheter med olika förutsättningar:

- Kyrkorumen, som är invigda och vars användning därmed regleras särskilt i KO
- Församlingsverksamhetens övriga lokaler
- De administrativa etc. lokaler som t.ex. kyrkoförvaltningen behöver för sin verksamhet
- Begravningsverksamheten och de ekonomilokaler som behövs för denna. Denna verksamhet är ett statligt uppdrag, med egna ekonomiska förutsättningar

1) Kyrkor

När det gäller kyrkobyggnaderna måste det rimligen växa fram ett medvetande om vilken kyrka i en församling (på landsbygden) som är ”moderkyrka”, dvs. den kyrka där man genom att fira söndaglig gudstjänst långsiktigt bygger en församlingsmedvetenhet. Det kan vara viktigt att på ett tidigt stadium hitta kriterier för en kategoriindelning som underlag för en underhållsnivå. Ålder, kyrkogård, besöksfrekvens, demografi, kulturhistoriskt värde, användbar för musik, möjlig att förändra, barn- och handikappanpassning?

Man kan tänka sig att kyrkorna ur församlingssynpunkt indelas i tre kategorier, där verksamhetsnivån motsvaras av en underhållsnivå.

- Huvudkyrkan/moderkyrkan i det kyrkliga centrum, med huvudgudstjänst och regelbunden verksamhet.
- Förrättningskyrkor och kyrkor för speciella gudstjänster. Här firas församlingsgudstjänst med viss regelbundenhet. Dessa är möjliga att använda året runt, men har en lägre underhållsnivå.
- ”Sommarkyrkor” – kyrkor som används tillfälligt.

Denna typ av bedömning utgår i första hand från kyrkornas pastorala roll i församlinglivet: att den geografiskt ligger så, och till arkitektur och möblering är sådan att den lämpar sig för den gudstjänstfirande församlingens – och Guds – behov.

Ytterligare en kriterietyp är det kulturhistoriska värdet som varje kyrka har. Här måste kulturhistoriska/antikvariska bedömningar in; underhåll kan delvis finansieras genom KAE. Några faktorer att räkna med:

- Kulturhistoriska klassningar
- Ålder (kyrkor byggda efter 1940 skyddas inte på samma sätt av kulturminneslagen)
- Är kyrkan unik eller finns flera liknande kyrkor?
- Kulturhistoriskt värdefulla inventarier (kan ju förvaras någon annan stans)
- Speciella traditioner, historiepédagogiskt användbar
- Byggnadsteknisk status (t.ex. mögelangrepp). Vad är kostnaden för att återställa?
- Kyrkogården (är det en begravningskyrka?)

Den grannliga uppgiften är att göra avvägningen mellan pastoralt och kulturhistoriskt värde – och därvid räkna in att det kulturhistoriska värdet i sig är en pastoral faktor. Stiftsprojektet ”Kyrkorum och gudstjänst” har avkastat ett stort material för sådana bedömningar. Ytterligare en faktor blir naturligtvis om det finns större donationsfonder för en viss kyrkas underhåll eller ”prydande”. Detta får dock inte skymma vikten av pastorala bedömningar.

2) Församlingslokaler i övrigt

Behovet av församlingslokaler måste utredas. Detta måste rimligen leda till smärtsamma beslut vad gäller några församlingshem på landsbygden; för några gäller förmodligen att för att få en rimlig nyttjandenivå måste de användas av många olika brukare, och då är det kanske inte kyrkan som skall äga dem. Å andra sidan betyder uppvärmningskostnaderna på några håll att det inte är försvarbart att vintertid ha gudstjänsten i kyrkan, och då är ett församlingshem ett bra alternativ. I första hand prövas alternativa lokala lösningar. Några kriterier:

- Är den ändamålsenlig för sin verksamhet?
- Behöver den rustas för att motsvara de krav som den nya församlingsorganisationen och dess verksamhet kräver?
- Ligger den på ”rätt” plats i församlingen – nära kyrkan, långt från kyrkan?
- Hur ofta använder församlingen lokalen?
- Hur ofta används den uthyrd/utlånad i samband med kyrkliga handlingar (begravningskaffen?)
- Hur ofta uthyrd/utlånad till andra organisationers verksamhet? Rimlig hyra?
- Vilken är den årliga kostnaden? Vilken är kostnaden för renovering, på sikt?
- Är det bättre att bygga nytt? Bygga till?
- Är det mera rimligt att lokalen överläts åt en bygdeförening och kyrkan ger ett årligt bidrag mot att man får vara där ett visst antal gånger per år?

3) Förvaltningslokaler, kyrkogårdsverksamheten

Kyrkoförvaltningen behöver som nu lokaler i staden.

Kyrkogårdsförvaltningen förutsätts fungera för hela samfälligheten så som den idag fungerar för den nuvarande samfälligheten.. I staden och på ett par platser på landsbygden finns resp. behövs en ekonomigård med minimiutrustning och personalutrymmen.

Lokalbehovet kan preciseras sedan bemanningsplanen utretts.

3. Omvärld och närvärld: Kommunens framtidsanalys

Den kommunala planering som är tillgänglig är dels Växjö kommuns översiktsplan (kommunfullmäktige 2005-10-20 § 206), dels den under våren 2010 tillgängliga rådslagsmaterialet om Växjö stads framtid, tillgänglig via www.vaxjo.se. Översiktsplanen gäller hela kommunen och är i vissa avseenden överspelad; rådslagsmaterialet gäller främst stadsbebyggelsens utveckling.

a. Översiktplaneringen 2005 ger en rad relevanta informationer:

1) Stadsbebyggelsen

- Öjaby räknas till stadsområdet i kommunens tänkande
- Stadens yta har vuxit med 5 gånger sedan 1950-talet (utglesning) – men man arbetar idag med i första hand förtätningar
- Södra länken förändrar hela samspelet i staden; den kommer att fungera som stadsgräns (men det kan komma att bebyggas även S om den).
- Nuv. nybebyggelse sker nu närmast som förtätning inom stadsområdet: Ö Lugnet, Hovshaga, Bäckaslöv, Campus, Telestad, Välle broar, bangårdsområdet.
- Vikaholmsområdet: Utbyggnaden sker 2014-15. Motsvarande senare förändringar (om 5-10 år): S Teleborg, Telestad.
- Bredvik (Ö om Räfte) ligger i Bergunda, men upplevs ligga i Räfte som hör ihop med Bergsnäs o Öjaby
- Större utbyggnadsriktningar: Utbyggnadsområden på längre sikt är i första hand Jonsboda (SV om Bergundasjön) och området N om Hollstorp. På ännu längre sikt (mer än 5 km fr centrum) området V om Öjaby och N om Sandsbro.

2) Tätortsbebyggelse och byar:

- En öppen fråga huruvida man ska satsa på förtätning i Växjö stad eller på "satelliter".
- De tätorter som man "räknar med" (utbyggnad, förtätning) är fr.a. dem med god service o kommunikation: Åryd, Rottne, Gemla. Lammhult ses ur annat perspektiv: där har man på ett annat sätt ett eget näringsliv. I andra hand (liksom Rottne huvudorter i egna pastorat – som heter annorlunda) Ingelstad och Braås.
- Om dessa kan sägas: Gemla räknas samman med Öja kyrkby, Åryd är den enda som ligger helt utan kontakt med församlingskyrkan, men är den som främst ses som tillväxtobjekt.
- 15 st "mindre orter och byar" på landsbygden räknas upp. Av dessa är hela 12 st kyrkbyar, många "attraktiva"; de som inte är kyrkbyar är Åby (i Tjureda), Brittatorp (i Söraby) och Böksholm (nära Drev-Hornaryds kyrka i Sjösås), dessutom Rinkaby (i Tävelsås). För en del av dessa görs detaljplaner.
- Av kyrkplatserna är det bara Hemmesjö nya (i Billa) och Hemmesjö gamla kyrka, Drevs gamla, Jäts nya, Ormesberga, Asa, Tjureda och Aneboda som (är utan större kyrkby och därför) hamnar helt utanför tätortsplaneringen.

3) Övriga faktorer

Övriga faktorer från samhällsplaneringen som är av betydelse för kyrkans planering:

- 1) Grundläggande är hur samhörigheter människor emellan byggs upp och ser ut:
  - Äldreboenden, vårdinstitutioner (sker placeringar efter närhet till hemmet?)
  - Skol- (och föreskole-) planering, skolornas upptagningsområden (man strävar efter viss kontinuitet)
  - Friskolor – och deras ideologier
  - Befolkningsströmmar: arbetspendling, fritidssysselsättningar.
- 2) Kommunen, räknar den med frivilligorganisationer?
  - Mötes- o fritidslokaler (dvs. bl.a. församlingshem) – hur sker planering, finns kommunalt stöd? Här måste ske en samverkan mellan kyrka och kommun – kommunen har inte insett att församlingen i dessa avseenden är en förening som andra. Samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen.
- 3) Folkbokföringsutredningen – kommunerna förslås indelade i distrikt som fryser församlingsindelningen 1999/2000; vi ska på digital karta kunna placera in t.ex. nyinflyttades bostad.
- 4) Hur kan församlingarna använda kommunala och landstingskommunala bidrag? Både kommunen och ofta vi själva räknar oss fortfarande (men med orätt) till det offentligt finansierade området.

b. Rådslagsmaterialet 2010 om själva staden

Fyra alternativa mål finns i detta det mesta aktuella materialet, framtaget som underlag för arbetet med själva stadens utveckling fram till 2050:

1) Den täta staden

Man tänker sig en medveten förtätning av bebyggelsen, så att bostäder service, verksamhet och parker ligger inom gångavstånd (kommunikation till fots, med cykel eller buss). Nya bostadsområden Vikaholm och Bredvik, men i övrigt bara förtätning inom nuvarande bebyggelses (bl.a. Västra Mark) ram. Nya verksamhetsområden (industri etc) fr a utanför Öjaby, Högstorp och Ekeberg.

2) Den glesa staden

har vuxit till ytan men behållit sin karaktär. Man bygger ut med småhus och låga flerbostadshus, enstaka höghus. Man reser med miljöbil (p-hus runt stadskärnan) eller cykel. Förutom pågående förtätning, Vikaholm och Bredvik byggs bostadsområden kring Jonsboda-Marklanda, Telestad och Skir, öster och norr om Högstorp samt norr om Sandsbro på båda sidor om Toftasjön. Verksamhetsområden söder om Teleborg, Marklanda och kring Öjaby.

3) Stråkstaden

Ny bebyggelse (delvis tät och hög) sker längs fem stråk med snabb kollektivtrafik som möts i stadskärnan: a) åt Västra Mark och Öjaby b) Hovshaga-Kronoberg c) Sandsbro upp till Stojby d) Högstorp och österut e) Teleborg och ned mot Rinkaby.

4) Satellitstaden

Växjö är där navet i en flerkärnig region med samverkande orter (kommuncentra runt om), som förenas med snabb kollektivtrafik. Själva Växjö har förtätats inom nuvarande gränser, medan särskilt Lammhult, Gemla och Åryd (som ligger vid järnväg), men också Braås, Rottne och Ingelstad har vuxit kraftigt (några har fördubblat sitt invånarantal).

c. Reflektion

Kommunala planer är ofta i drömslottsgenren, men ger ändå antydningar om hur verkligheten kommer att se ut. Rådslagsmaterialet (som ju är mycket långsiktigt och därmed också luftigt) tydliggör alternativ, men valet mellan alternativen är inte alltid ett resultat av kommunala beslut, utan andra samhällsfaktorer avgör. För församlingarnas planering är åtminstone några iakttagelser att göra:

1. Valet mellan staden och de andra större orterna i kommunen: man förutsätter ingenting om ett eget näringsliv i orterna. De orter som nämns är de som förslaget också ser som centra för arbetslag/arbetslagsgrupper.
2. Kommunikation sker i framtiden med kollektivtrafik i mycket högre utsträckning. De platser där kyrkan satsar måste vara åtkomliga med kollektivtrafik.
3. Man tänker i första hand Växjö stadskärna som centrum – i synnerhet Stråkstaden tydliggör att direkt kommunikation mellan mindre orter eller stadsdelar kommer i andra hand.
4. De små orterna tänks i hög utsträckning som beroende av de större. Utveckling på den direkta landsbygden kräver därmed privata initiativ - eller initiativ av nätverksgrupper etc., vilka kan vara församlingsrelaterade.
5. Livet kommer i ännu högre utsträckning än idag att vara beroende av gemensamma funktioner och social service. Det betyder i sin tur ett ännu större problem för dem som har svårare än andra att tillgodogöra sig detta (barn, gamla, handikappade, sjuka, fattiga, avlägset boende) – och risk för ytterligare segregering.

E. En ny församlingsorganisation – övergripande frågor

1. Omfattningen av en stadsförsamling

a. Allmänt

Den nuvarande stadsplaneringen och några av de framtidsscenarioer som man arbetar med våren 2010 utgår från att det är en tydlig gräns mellan stadens bebyggelse och landsbygden (inkl. dess tätorter). Man har antytt ett intresse av att hålla samman stadsbebyggelsen – om denna blir för utspridd måste man bygga ytterligare en räddningstjänst. Tanken på stadsbebyggelsen som en särskild form har också präglat det föreliggande förslaget. Därmed uppkommer dock några gränsdragningsfrågor.

Till skillnad från kommunens planering är emellertid kyrkans planering beroende av att också för alla landsbygdsområden skall finnas kyrkor och kyrkliga centra. Ingen landsbygd är ”bara landsbygd” utanför staden, utan för varje plats där någon bor skall det finnas en församling.

Här presenteras de överväganden som varit på utredningens bord och lett till att förslaget ser ut som det gör.

b. Öjaby

Öjaby har varit ett tydligt frågetecken. I kommunens planering hör Öjaby entydigt till stadsområdet. De som bor i Öjaby samhälle är i vissa avseenden mycket tydligt stadsbor, i några andra avseenden, bl.a. i sin församlingskänsla, Öjabybor.

Det avgörande argumentet för att Öjaby i förslaget bildar egen församling är att Öjaby då kan bli det kraftfulla centrum som behövs för kyrkolivet väst och nordväst om staden. Lammhult och Gemla är inte tillräckligt starka ens tillsammans för att kunna bära det dubbla arbetslag som behövs. Vidare hade Ör-Ormesberga fått läggas till Lammhult, vilket hade varit mindre naturligt. Med förslaget (4 nedan) att större delen av Bergunda också läggs till Öjaby församling blir Öjaby en församling med ett kyrkligt centrum av samma slag som t.ex. Rottne: en kraftfull tätort som ”bär” den omgivande landsbygden.

c. Gårdsby-Sandsbro

Det andra frågetecknet har varit Sandsbro samhälle, med kanske 2500 tillhöriga. Detta är utan tvekan en del av stadsområdet, även om det ligger ett verksamhetsområde (Norremark) emellan Sandsbro och stadens bostadsområden. Att människor känner sig höra till Växjö har bl.a. blivit tydligt i ibland förvånade diskussioner kring Växjös information ”Trovärdigt”, som inte delas ut i Sandsbro.

I diskussionen har man fr.a. från Gårdsby kraftfullt vänt sig mot tanken att dela Gårdsby församling (Sandsbro till staden, landsbygden med Gårdsby kyrka till Rottne). I Sandsbro församlingshem (som i och för sig skall byggas ut) finns verksamhet på veckorna och gudstjänster på söndagarna, men de söndagar då det blir stort deltagande (bl.a. regelbundna familjegudstjänster), stora högtider och vid begravningar är det Gårdsby kyrka som gäller.

Sandsbro och Gårdsby fungerar på så sätt i ett samspel som är viktigt och värt att bevara. Detta väger tyngre än det faktum att den lilla landsbygdsbefolkningen i församlingen förs till staden.

d. Vikaholmsområdet och Räppe-Bergunda-Jonsboda

Flera områden i Bergunda församling (liksom ett mindre område i Vederslöv-Dänningelanda) är områden där staden planerar nybyggnad av bostäder, en del av dessa områden med ganska kort framförhållning. Gränsdragningen innehåller en rad svårigheter.

En ännu oklar faktor är var Södra länken exakt kommer att förläggas – förbindelsevägen från Malmövägen mot Teleborg (söder om det planerade Vikaholmsområdet). Översiktsplanen 2005 anger att den utgår från Rv 23, strax söder om nuv. avfarten mot Gemla, därifrån sydost kanske 600m, följer den sydgående kraftledningen ungefär 1 km, böjer sedan av mot öster och löper österut (några hundra m söder om S Bergundasjön, korsar vägen mot Tävelsås söder om hyddan och möter sedan Rv 27 strax norr om den lilla sjön Lången, norr om Bramstorp. Se karta, avd. L 2 d.

Området öster resp. norr om denna väg hör till kommunens utbyggnadsområden: Vikaholmsområdet (söder om Teleborg) och Bredviksområdet (väster om Norra Bergundasjön) är planerat med byggstart kring 2014, medan området väster om Södra Bergundasjön (Jonsbodaområdet) planeras på längre sikt. Ett område öster om Tävelsåsvägen och norr om Södra länken är undantaget: södra Telestad och området kring Skir och norrut. I Vikaholmsområdet finns också vissa planer på att anlägga en begravningsplats.

Ett annat utbyggnadsplanerat område inom nära framtid är Bredvik, mellan Rv 23 och norra delen av Norra Bergundasjön. Från detta område och söderut, till i höjd med Gemlavägen, är det en riksintressant kulturmiljö och ingen bebyggelse planerad (Bergkvara gods och området kring Bergunda kyrka).

Följande områden (L landsbygd, B bostadsbebyggelse och V verksamhetsområden) kan sägas ingå i komplexet. De presenteras efter nuvarande församlingstillhörighet:

Nuvarande Öjaby församling:

1. Öjaby norr om motorvägen B (och L)
2. Öjaby söder om motorvägen – villaområdet Räppe, väster om Räppe kanal B
3. Helgevärma B

Delat mellan nuvarande Öjaby och nuvarande Bergunda församling:

4. Gamla Räppe med stationen, stärkelsefabriken, villorna kring småbåtshamnen och lagerterminalerna (B)V. (Den östra lagerbyggnaden och norra delen av Holmen hör till Öjaby, den västra lagerbyggnaden, hamnen med några villor, stationen och stärkelsefabriken hör till Bergunda)

Nuvarande Bergunda församling:

5. Bergsnäs (äldre villabebyggelse) B
6. Området mellan Helgeån och Malmövägen (Östra Räppe, villaområde med bl.a. skolan)

BV

7. Bredvik, planerad bebyggelse (mellan Malmövägen och N Bergundasjön) B
8. Bergkvara gods L
9. Bergunda kyrka och området däromkring, bl.a. upp mot Sundet L
10. Jonsboda (skjutfältet) planerad bebyggelse B (Bergunda 8:3 m.m. , fastighetsägare: Växjö kommun)
11. Fastigheterna Sevedsäng, söder om Jonsbodaområdet L
12. Södra Bergunda i övrigt (söder om Helge å, dvs. Marklanda mm) L
13. Norra Bergunda i övrigt (dvs. Askummetorp – Knutstorp – Långstorp) LV

Nuvarande Vederslöv-Dänningelanda församling:

14. Området söder om S Bergundasjön fram till Vikaholmsområdet: Planerad bebyggelse Jonsboda

Ser man på fastighetskartan är det ännu mer komplicerat.

* Bergkvara gods (Bergkvara 6:1) omfattar stora arealer både i norra och södra delarna av Bergunda församling, och går fram till Norra Bergundasjön både norr och söder om Bergunda 1:1 m.m. Det senare området inrymmer bl.a. kyrkan och fd bostället.

* Bredviksområdet är avstyckat för bebyggelse, Bergkvara 6:26.

* Det planerade Jonsbodaområdet består av följande fastigheter:

Bergunda 8:3 (ägare Växjö kommun, inga tillhöriga boende), som går ända upp till Sundet och reningsverket (Bergkvara 6:24). Inom Bergunda 8:3 ligger de avstyckade tomterna 8:4, 8:5 och 8:6 – tillsammans 7 tillhöriga boende.

En del av Bergunda 8:3 (Sjöliden) som ligger i Vederslöv-Dänningelanda församling, liksom Dänningelanda 3:3 (ett skifte) och 3:4 (Sjöholmen, 5 tillhöriga boende) och 4:2/5:2 (ett skifte).

* Stamfastigheten Sevedsäng (11) med 3 tillhöriga boende. Den naturliga vägen för dem är upp emot Bergunda kyrka, men genom Jonsbodaområdet.

Den förändring som planeras måste för att vara meningsfull innebära att

* de områden med stadsbebyggelse (villor, flerfamiljshus, men också verksamhetsområden) som planeras hamnar i en församling som är tänkt just som stadsförsamling

* uppdelningen om möjligt sker med användande av den fastighetsindelning som råder. Det är dock möjligt (men invecklat) att göra en församlingsdelning direkt på kartan (exempel: Bergunda 8:3 ligger, som framgått, i både Bergunda och Vederslöv-Dänningelanda församlingar).

Man kan tänka sig olika lösningar:

A. Bergunda upphör helt och delas på tre; all stadsbebyggelse går till Växjö

* Öjaby församling har nu områdena 1-3 och tillförs 13

* Öja/Gemla församling tillförs område 11-12

* Stadsförsamlingen tillförs område 4, 5-10, 14.

Detta alternativ hade varit det självklara om Öjaby i sin helhet hade förts till stadsförsamlingen.

B. Bergunda delas på tre; stadsbebyggelsen Jonsboda till staden, områdena i norr till Öjaby

* Öjaby har nu områdena 1-3, tillförs hela 4 samt 5-8 och 13.

* Öja/Gemla tillförs område 11-12

* Stadsförsamlingen tillförs område 4, 9-10, 14

C. Bergunda delas på två: Hela Bergunda till Öjaby utom Jonsboda, som förs till staden

* Öjaby har nu 1-3, tillförs hela 4, 5-9, 11 - 13

* Stadsförsamlingen tillförs 10, 14.

Grundförslaget i det följande är alt. C, innebärande (se kartan L 2 d)

* att Bergunda församling läggs till Öjaby, med undantag av fastigheterna Bergunda 8:3-8:6, som läggs till Växjö församling

* att från Vederslövs-Dänningelanda församling läggs fastigheterna Bergunda 8:6 (V-D-delen), Dänningelanda 3:4 samt de skiften av Dänningelanda 3:3 och 4:2/5:2 som gränsar mot 3:4.

2. Arbetsorganisationen

a. Arbetsorganisationens roll

Anställda är en av samfälligheternas största utgiftsposter. Man kan förutsättas få en alltmer begränsad ekonomi och alla tjänster måste prövas. Ett mål kan vara att man inte skall behöva avskeda, men antalet anställda måste prövas mot den verksamhet som man skall bedriva. En del samordningsvinster går att göra inom kansliorganisationen; denna liksom fastighets- och kyrkogårdsverksamheten behandlas separat.

En särskild utredning måste ske för att göra en personalplan för det nya pastoratet. Det finns ganska gott om tid för denna att arbeta sedan det grundläggande beslutet tagits.

De åtta arbetslagsgrupper som anges, och som tänks ledda av en arbetsledande komminister/diakon skall vardera ha åtminstone ett par medarbetare inom varje profil. Det innebär att varje arbetslagsgrupp bör bli åtminstone ett tiotal personer (100%), och att man inom gruppen kan gå in för varandra. Normalt skall man alltså inte behöva ta in medarbetare från ett annat arbetslag för att täcka. Samtidigt innebär det att gruppen kanske arbetar med utgångspunkt från tre platser (t.ex. Skogslyckan-Sandsbro-Västrabo eller Ingelstad-Åryd-Vederslöv) – och att man inom gruppen har lokal kännedom om verksamheten på alla tre platserna och lätt kan gå in för varandra, trots att församlinglivet ser olika ut.

Arbetsorganisationen är därmed tänkt organiserad så:

Central nivå:

Domprosten är chef för organisationen

Organisatorisk och ansvarig mellannivå:

** Församlingarna:*

Ett antal arbetslagsgrupper, ledda av arbetsledande komminister. Förslaget nedan innehåller 7 arbetslagsgrupper i vanlig församlingsverksamhet: 4 i staden, 3 på landet, plus arbetslaget vid diakonalt centrum.

** Samfälligheten/pastoratet*

Kyrkoförvaltningen med kansli (och domprostens stab)

Fastighets- och kyrkogårdsförvaltning. Kyrkogårdsförvaltningen har en egen regional arbetsorganisation.

Mycket lokala nivån:

Församlingsarbetet: Varje arbetslagsgrupp (utom diakonalt centrum) består av 2-3 lokala arbetslag med en lokalt ansvarig och några medarbetare på varje plats – totalt 16, 9 i staden och 7 på landsbygden. (Dessa lokala arbetslag är emellertid för små för att klara ledigheter etc.; i planeringshänseende finns det därför en viss cirkulation mellan arbetslagen i en arbetslagsgrupp, och den arbetsledande komministern är chef.)

b. Församlingstjänster

Beslutsförslaget baseras på de beräkningar som har gjorts när utredningen beskriver de arbetslag och den församlingsindelning som är underlag för hela beslutsförslaget. Antalet

prästtjänster går inte som tidigare skett att beräkna mekaniskt med hjälp av befolkningstal eller antal huvudgudstjänster. Utgångspunkten måste – och det både förenklar och komplicerar förfarandet – vara det församlingsliv som finns och som organiskt förändras när den nya organisationen, kanske långsamt, träder i kraft.

Den lokala organisationen utvecklas nedan under avd. E, och där finns en diskussion av det lokala underlaget. Några allmänna faktorer som påverkar beräkningen:

* Kyrkans ekonomi blir inte bättre; detta innebär en viss restriktivitet.

* Generellt finns ett behov att bibehålla och kanske komplettera diakontjänsterna. På landsbygden kan många diakoner ha visst gudstjänstansvar.

* I staden föreslås en del av församlingsdiakonerna bli placerade i diakonicentrum.

1) Antalet prästtjänster

Stiftsstyrelsen beslutar om ett minsta antal inrättade prästtjänster i varje pastorat (KO 34:1 p. 2). Avsikten är att säkerställa den omfattning och kvalitet på gudstjänstlivet m.m. som gör att kyrkolivet är igenkännligt, och som i övrigt regleras i den församlingsinstruktion som utfärdas av domkapitlet. Kyrkoordningens resonemang i KO 34:1-2 förutsätter att beräkningen bygger på det lokala församlingslivets krav, men att det totala antalet prästtjänster fastställda för pastoratet – i detta fall ett ganska stort pastorat. Stiftets kontrollstation när det gäller relationen församlingsliv – antal prästtjänster är församlingsinstruktionerna.

Idag är 32,5 tjänster inrättade i de fyra nuvarande samfälligheterna. I Växjö nuvarande samfällighet är det 25,5. I samband med församlings- och pastoratsdelningen i staden 1995 fattade stiftsstyrelsen inget särskilt beslut om minimiantalet prästtjänster, utan de befintliga tjänsteinnehavarna fördelades i den nya organisationen. I Söraby finns 3, i Sjösås och Östra Torsås 2 vardera; detta är det fastlagda minimiantalet. Förslaget innebär ett minimiantal på 29 tjänster: domprosttjänsten och 28 komministrar. 7 av komministrarna förutsätts nedan vara arbetsledande.

Några diskussionspunkter:

* I synnerhet på landsbygden kan en del av gudstjänstlivet upprätthållas genom lekmanaledda gudstjänster (veniater). Veniatledda gudstjänster skall ses som en tillgång med eget värde; också i staden är lekmanaledda gudstjänster ett plus i församlingslivet.

* Gudstjänstlivet på landsbygden: I de 2014 sammanlagda församlingarna skall huvudgudstjänst firas minst en (eller två) gånger varje söndag; dessutom kommer det att finnas ett antal andra gudstjänster, med olika regelbundenhet i resp. församlings kyrkor.

* I synnerhet i staden finns ett antal prästtjänster för specialuppgifter, som egentligen berör hela stadsområdet eller hela det nya pastoratet: sjukhuset, skolorna, universitetet. Detta sätt att tänka blir ännu tydligare med den pastoral där man tydligt riktar in sig på olika grupper – t.ex. när man i stadsförsamlingen tänker de olika kyrkorna som nischade.

* Ytterligare projekt och satsningar kan betyda att speciella tjänster inrättas – men dessa skall inte slentrianmässigt tänkas som prästtjänster utan formas tydligt efter det behov man har.

* Begreppet ”arbetsledande komminister” är både otympligt och svårbegripligt. Det behövs en lättfattlig term – rimligen helt nyskapad – som kan användas om den komminister som leder arbetet i en arbetslagsgrupp, och som (lämpligen) har fått en stort delegationsansvar etc. Detta är en ny typ av tjänst som vuxit fram sedan millennieskiftet, och som ännu inte riktigt har utformats. Stiftskansliet förbereder utbildningar för präster med denna tjänst. Termen bör vara tydligt inriktad på att det är en församlingstjänst, inte på den administrativa funktionen. I Linköpings stift använder man ordet ”församlingsherde”. Om man i Växjö i samband med omläggningen hittar en lämplig benämning kan denna få genomslag i stiftet – och/men om man i stiftet hittar en annan benämning bör Växjö anpassa sig till denna.

* Antalet angivna prästtjänster är en minimibemanning. Det står församlingar och samfällighet fritt att inrätta ytterligare tjänster.

2) Diakontjänster

Diakontjänster regleras inte av stiftet (även om behörigheten prövas av domkapitlet vid tillsättning av en tjänst).

En del av de diakonala resurserna i stadsförsamlingarna lokaliseras till det diakonala centrum, lett av en arbetsledande diakon, som föreslås inrättas. Det är alltså inte fråga om nedskärning av antalet diakontjänster, snarare fråga om att skapa former för att ha tjänster med hög kompetens. I varje arbetslag(sgrupp) bör fortfarande finnas diakon(er).

En särskild utredning inom Växjö kyrkliga samfällighet pågår om det diakonala centrat.

3) Kyrkomusikertjänster

Antalet kyrkomusikertjänster behöver utredas ytterligare 2011-2013. Den kyrkomusikaliska verksamheten kan i staden tydligt förändras med anknytning till den nischning som man just nu funderar på i resp. församling.

Domkapitlet beslutar om nivån (organist eller kantor) på inrättade kyrkomusikertjänster. Det är rimligt att det förutom domkyrkoorganisten och andra musikertjänster vid domkyrkan finns ett antal organisttjänster i det nya pastoratet.

4) Pedagogtjänster

Pedagogiska tjänster skall finnas i den lokala verksamheten, det hela måste utredas i personalplanen. I förslaget ligger inrättandet av ett pedagogiskt centrum med hög kompetens; detta kan eventuellt knytas till en samverkan med S:t Sigfrids folkhögskola.

5) Sjukhuskyrkan

Sjukhuskyrkan har en specifik kompetens och en specifik uppgift. Man är verksam på Centrallasarettet och S:t Sigfrids sjukhus. Idag är den ett eget arbetslag under ledning av en av sjukhuspräster. Organisationen består av två sjukhuspräster, två diakoner, ca en tredjedels

kyrkomusiker. I arbetslaget ingår också en frikyrkopastor på drygt halvtid. Expeditioner och andra lokaler är landstingets.

Det finns ingen anledning att förändra arbetsinsatsens omfattning. Arbetslaget föreslås ingå i arbetslagsgruppen Domkyrkan. Det är emellertid av kompetensskäl inte lämpligt att medarbetarna i de två arbetslagen utan vidare kan gå in för varandra så som man räknar med att man skall göra i andra grupper av arbetslag i staden – kyrkomusiktjänsten i sjukhuskyrkan möjligtvis undantagen.

6) Övriga församlingstjänster

Hit hör församlingshemsvärdinnor, vaktmästare och liknande tjänster. Detta är också schablonmässigt beräknat. Vissa samordningsvinster går att göra på vissa håll. I de nuvarande mindre samfälligheterna kan kyrkvaktmästarsysslan vara kombinerad inre tjänst och kyrkogården; detta måste omprövas inför 2014.

En diskussion måste föras om huruvida kansliuppgifter och sekreteraruppgifter skall finnas centralt eller lokalt. Ett centralt kansli med hög datorisering och möjlighet till lokala terminaler måste övervägas.

En viktig faktor i detta sammanhang är det rimliga kravet att det finns personal tillgänglig på telefon under normal kontorstid.

På många håll har man framgångsrikt prövat att inte ha anställd vaktmästarpersonal vid alla söndagars gudstjänster. Kyrkvaktmästarens uppgift förändras då till att utbilda gudstjänstvärdar i det som skall göras före, under och efter gudstjänsten.

c. Samfällighet och pastorat – tjänster, organisation etc.

1) Domprosten

Domprosten är enligt KO både kyrkoherde i domkyrkans församling och biskopens ställföreträdare i stiftet; han är t.ex. under den pågående biskopsvakansen ordförande i domkapitlet och stiftets främste företrädare. Detta är anledningen till att domprosten tillsätts (KO 34:12, beslut år 2009) i särskild ordning, av en tillsättningsnämnd, där stiftsstyrelsen från sig utser tre ledamöter och pastoratsnämnden i Växjö domkyrkoförsamlings pastorat från sig utser tre; biskopen är sjunde och ordförande. Se vidare J 2 d 3 nedan.

I den föreslagna organisationen blir domprosten samtidigt

* kyrkoherde i *pastoratet* och därmed

- en sammanhållande kraft i och emellan pastoratets nio församlingar och åtta arbetslagsgrupper
- chef för samverkan mellan kansliorganisationerna och församlingar/arbetslagsgrupper

* den församlingspräst som håller samman verksamheten i Växjö (stads) *församling*.

Domprosten sitter t.ex. på kyrkoherdens stol i Växjö kyrkoråd och är ledare i den samverkan som sker mellan arbetslagen i staden. (Det har under utredningens gång diskuterats att inrätta en särskild prästtjänst för församlingsledning i just Växjö. Tanken har dock efter övervägande avvisats – det skulle skapa en alltför invecklad organisation och skulle dessutom fjärma domprosten ytterligare från församlingslivet)

Hur ledningsfunktionen sedan byggs upp måste diskuteras ytterligare.

En rimlig modell kunde vara att under domprosten finns

* en stab

* kyrkoförvaltningens kansli med en kanslichef och specialister vad gäller ekonomi, personalfrågor etc.

* fastighets- och kyrkogårdsförvaltning med en chef.

Relationen mellan dessa tre måste diskuteras – bl.a. beror det på omfattningen av kansliorganisationen se nedan E 6 c 2-4.

* arbetslagsorganisationen med fem grupper i staden och tre på landsbygden.

Domprosten är chef för hela denna organisation. Se vidare diskussionen kring organisationsschemat under E 6 d.

2) Domprostens stab

är det preliminära namnet på den grupp medarbetare som arbetar med pastorala frågor som rör hela pastoratet / hela Växjö församling: typexempel informationsfrågor. Vilka typer av tjänster det handlar om måste tänkas igenom.

Här finns därmed, formellt sett, en än så länge oklar relation till de ”centra” som föreslås inrättas och arbetar – precis som staben – för hela församlingens / pastoratet. Relationen är egentligen inte ett problem, men måste tydliggöras:

* ett diakonalt centrum som är ett eget arbetslag

* pedagogiskt centrum knutet till arbetslagsgruppen i Maria och till S:t Sigfrids folkhögskola

* andra centra för olika frågor som löst diskuterats i utredningen: dialog, gudstjänst, musik.

3) Kyrkoförvaltningen och dess kansli

Med samordningen till ett enda pastorat kan de sammanlagda kansliresurserna i den nya samfälligheten minskas

Kansliorganisationen kommer att hantera

1. ekonomisk administration
2. personalfrågor
3. kyrkobokföring
4. bokningar
5. arkiv
6. administration av förtroendevaldaorganisationen

Tre viktiga frågor att utreda:

- a. Skall denna kansliorganisation organisatoriskt samordnas med det som kallas domprostens stab?
- b. För områdena 3-6 förutsätts att kansliets arbetsuppgifter uppgifter på lämpligt sätt är åtkomliga och handläggningsbara också i de kyrkliga centra via internet.
- c. Därmed: I vilken utsträckning skall kansliresurser finnas centralt resp. finnas ute i församlingarna / de (större) kyrkliga centra?

Kansliorganisationens omfattning och organisation måste utredas närmare.

4) Kyrkogårds- och fastighetsförvaltningen

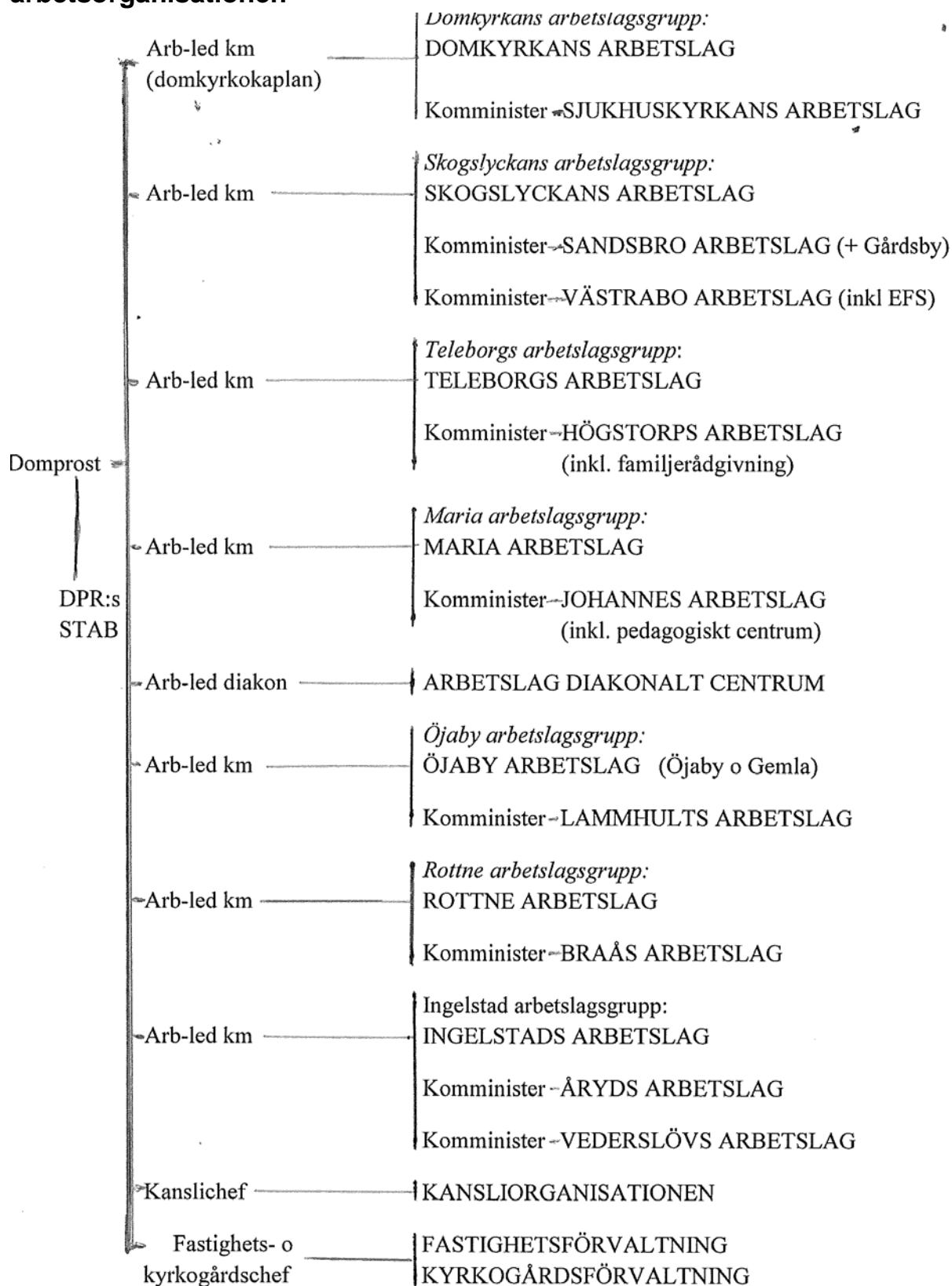
Administration och förvaltning av alla kyrkogårdar och alla fastigheter förutsätts ske i en kyrkogårds- och fastighetsförvaltning, liknande den som nu fungerar i Växjö kyrkliga samfällighet. Det är viktigt att man lokalt har klart för sig att alla fastigheter som ägs av församlingarna förvaltas och administreras av samfälligheten. Detta innebär fördelar – man har expertis vid bedömningar av fastigheter och upphandlingar – men också vad som lokalt kan uppfattas som svårigheter – fastighetsförvaltningen måste samordna hela samfällighetens behov och göra kanske svåra prioriteringar.

Grunden för sådana prioriteringar måste vara det lokala församlingens behov, och i relation till fastighetsnämnd och samfällighet har det lokala kyrkorådet ansvaret att hävda detta och göra de motiverade ”beställningar” av lokalresurser som är motiverade i verksamheten och ytterst beskrivna i församlingsinstruktionen (som i sin tur är godkänd på pastoratsnivå av kyrkoherden/domprosten).

Verksamheten på kyrkogårdarna sker på statligt uppdrag och med separerad ekonomi. Den verksamheten kommer att bedrivas centraliserat och förmodligen med (åtminstone så småningom) helt egen personal, organiserad i lokala arbetslag av lämplig storlek och med byggnader och maskiner på ett antal lämpliga platser. Det är viktigt att man i samband med detta tar vara på den lokala kunskap som finns hos den nuvarande personalen i de nuvarande mindre samfälligheterna.

Kyrkogårds- och fastighetsorganisationens omfattning och organisation måste utredas ytterligare.

d. Översikt av den föreslagna lednings- och arbetsorganisationen

Med gemena (t.ex. "Domprost") står en enskild befattningshavare.

Med versaler (t.ex. "DOMKYRKANS ARBETSLAG") står en grupp av befattningshavare.

Med kursiv (t.ex. "*Domkyrkans arbetslagsgrupp*") står en rubrik som anger att Domkyrkans arbetslagsgrupp består av domkyrkans och sjukhuskyrkans arbetslag.

Domkyrkokaplanen är dels arbetsledare för arbetslagsgruppen som helhet, dels verksamhetsledare för det konkreta arbetslaget i domkyrkan, medan en komminister är verksamhetsledare i det Sjukhuskyrkans arbetslag som ingår i Domkyrkans arbetslagsgrupp.

En konkret diskussionspunkt är huruvida domprostens stab skall ingå i Kansliorganisationen eller vara fristående från denna.

Med denna mycket platta organisation tydliggörs några grundläggande principer:

1. Domprosten är *chef*.

2. *Kansli- och fastighetsorganisationerna* är till tjänst för *församlingsorganisationen*

3. Kyrkorna i staden och församlingarna på landet har var sitt *arbetslag* (utom Öja), kan fungera på olika sätt med olika inriktning, men samverkar i de angivna konstellationerna, under en arbetsledare.

4. De tio olika cheferna/arbetsledarna på mellannivån samverkar på olika sätt i olika typer av *ledningsgrupper* under domprosten. Man kan tänka sig dels en ledningsgrupp med alla chefer, dels ledningsgrupper med olika inriktning: en ledningsgrupp för kansli- och fastighetsfrågor, (domprosten och dessa två chefer), en för stadsförsamlingen (domprosten och de fem arbetsledande komministrarna/diakonen) och en för landsförsamlingarna (domprosten och de tre arbetsledande komministrarna i Öjaby, Rottne och Ingelstad).

3. Beslutsorganisationen

a. Samfällighetsnivå

1) Samfällda kyrkofullmäktige

Beslutande organ på samfällighetsnivå är samfällda kyrkofullmäktige. Fram t.o.m. 31 dec 2013 motsvaras detta av indelningsdelegerade. Indelningsdelegerade skall våren 2013 fatta beslut om antalet ledamöter och ersättare i det samfällda kyrkofullmäktige som skall träda i funktion 1 januari 2014. Antalet ledamöter i samfällda kyrkofullmäktige skall vara minst 45, men bör lämpligen inte vara mindre än 51 (som i nuv. Växjö kyrkliga samfällighet). Indelningsdelegerade föreslås vara 79, men detta kan visa sig vara ett alltför stort antal, och bör prövas inför att man 2014 går över till en normal kyrkofullmäktigeorganisation.

Samfällda kyrkofullmäktige beslutar om nämndorganisationen för samfälligheten utöver kyrkonämnd och valnämnd; det första beslutet om denna fattas av indelningsdelegerade. Nedan förutsätts att man förutom de obligatoriska nämnderna kyrkonämnd och valnämnd har en nämnd för kyrkogårds- och fastighetsfrågor.

2) Kyrkonämnd

Kyrkonämnden är samfällighetens styrelse. Samfällda kyrkofullmäktige utser de valda ledamöterna i en kyrkonämnd, i vilken också domprosten ingår. Antalet valda ledamöter skall inte vara färre än sex, och varje församling skall om möjligt bli företräd i kyrkonämnden – något som inte varit möjligt i nuv. Växjö kyrkliga samfällighet med så många relativt små församlingar. I den kommande organisationen kan en representativitet bli mer möjlig om man tänker utifrån de arbetslagsgrupper i vilka landsbygdsförsamlingarna samverkar (KO 4:29).

Kyrkonämnden handlägger bl.a. personalfrågor. När det gäller anställning av medarbetare i församlingsvården som skall arbeta bara i en församling är det kyrkorådet som fattar beslut om anställningen (KO 2:11). Detta blir omedelbart tillämbart i Växjö (stads) församling. När det gäller de tre arbetslagen på landsbygden handlar det om flera församlingar, men det är rimligt att man hittar former som till resultatet motsvarar detta förfarande, jämför nedan p.3 om ytterligare nämnder.

Kyrkonämnden har lämpligen ett arbetsutskott, där också domprosten ingår.

2) Fastighets- och kyrkogårdsnämnd

Kyrkofullmäktige utser en nämnd av denna typ, och skall också fastställa ett reglemente för dennas verksamhet. Fullmäktige beslutar antalet ledamöter. Domprosten har rätt att närvara, delta i överläggningar och kan anteckna särskild mening.

3) Valnämnd och övriga ev. nämnder

Samfällda kyrkofullmäktige utser en valnämnd, och beslutar också om dess storlek. För kyrkovalet 2013 utser indelningsdelegerade valnämnden. Detta bör göras snarast för att förbereda valet i september 2013.

Samfällda kyrkofullmäktige kan också inrätta nämnder för andra ändamål. Man kunde pröva tanken att inrätta nämnder (motsvarande pastoratsnämnd) för tillsättning av personal i de arbetslagsgrupperns områden som består av flera församlingar (Öjaby-Öja-Lammhult; Rottne-Braås; Ingelstad-Åryd-Vederslöv).

b. Församlingsnivå

1) Beslutande organ, kyrkoråd

I var och en av de nio församlingarna skall finnas en beslutsorganisation, antingen med kyrkofullmäktige och kyrkoråd, eller med direktvalt kyrkoråd. I Lammhult, Gemla och Rottne beslutar det nuvarande beslutsorganet om vilken form man skall ha och om antalet ledamöter, i de församlingar som läggs samman fattar indelningsdelegerade resp. (i Braås och Ingelstad) samfällda kyrkofullmäktige dessa beslut.

Lämpligen fattar man beslut om direktvalda kyrkoråd. Dessa skall ha minst 10 valda ledamöter (och vara ett jämt tal).

Skulle man fatta beslut om att ha kyrkofullmäktige och kyrkoråd, skall kyrkofullmäktige ha ledamöter (udda tal) enligt följande:

under 5000 röstberättigade: 15 ledamöter

mellan 5000 och 10000 röstberättigade: 19 ledamöter

över 10000 röstberättigade: 25 ledamöter.

Kyrkorådet skall i detta fall ha minst sex ledamöter.

Domprosten är självskriven ledamot i alla kyrkoråden; lämpligen utser domprosten överallt utom i Växjö den arbetsledande komministern att sitta på denna plats i kyrkorådet.

Lämpligen har kyrkorådet ett arbetsutskott; där skall domprosten/präst ingå.

2) Kyrkvårdar, annan utskottsorganisation

Kyrkorådet utser kyrkvårdar till lämpligt antal. Minst två skall vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet; en av dessa ansvarar tillsammans med domprosten (eller den präst som denne utser) för kyrkans/kyrkornas inventarier.

Kyrkoråden kan skapa en utskottsorganisation för att följa olika typer av ärenden, eller ha speciellt ansvar för olika delar av församlingen (t.ex. verksamheten i en av församlingens kyrkor) – se närmare c nedan.

c. Inom varje församling: en mångfaldig delaktighetsorganisation

1) Icke reglerade organ

I de sammanlagda församlingarna kommer ofta att finnas ett antal skilda gudstjänstgemenskaper. I staden är dessa knutna till de 8 olika kyrkor som finns, på landsbygden handlar det om en skara människor som har anknytning till endera av kyrkorna i församlingen, där kanske gudstjänst firas mer oregelbundet.

Det är viktigt att tydliggöra att gudstjänstlivets omfattning i grunden är beroende av i vilken utsträckning människor deltar.

Kyrkoordningen reglerar förtroendevaldaorganisationen ”ned till” församlingsnivå. Strävan måste vara att få en så stor lokal delaktighet som möjligt, i varje kyrka resp. verksamhetsområde i staden, och om möjligt också kring varje kyrka på landsbygden (ofta = de gamla församlingarna). För denna delaktighet finns ingen reglering, utan man kan råda efter läglighet. Det är inte nödvändigt, kanske inte ens lämpligt, att denna organisation är likformig överallt.

Här har nämnts en rad olika utformningar som detta ansvarstagande kan få:

1. Prästen samlar ett församlingsdelsråd (alt. benämningar: distriktsråd, gudstjänstråd, sockenråd, altarråd, med lite olika betoningar) – som inte är territoriellt tänkt. *Mandat:* kyrkorådet bekräftar det faktiska valet. *Period:* ettårigt, kanske tvåårigt. *Nackdel:* präststyrning.
2. Arbetslaget är = någon sorts församlingsdelsråd (detta gäller fr.a. i staden där det finns ett arbetslag vid varje kyrka). *Nackdel:* svagt stöd bland folk.
3. Kyrkostämman (dvs. årligt stormöte) utser ett församlingsdelsråd. *Periodicitet:* Kan vara årligt eller upp till fyra års mandatperiod. *Fördel:* starkt folkligt mandat, öppet för alla. *Nackdel:* Risk för kupper.
4. Vänförening ungefär som S:ta Clara i Stockholm eller Växjö Domkyrkans vänner. Vem som helst (även tillfälliga besökande) kan vara medlem. Föreningens styrelse = församlingsdelsrådet. *Fördel:* Öppet och demokratiskt. Det visar sig kunna aktivera människor ”utanför”. *Mandat:* kyrkorådet ger resurser (pengar, tillsatta tjänster?) dit, man får uppdrag att utveckla församlinglivet. *Nackdel:* Det kan bli en hembygdsförening.
5. Kyrkorådet utser lokala råd. Exempel: Söraby (men där avvecklar man dem: man började med lokala råd, men i ett senare skede vann kyrkorådet i sin helhet förtroende och fick ansvar för också det lokala. Obs. att i så fall måste alla delar av församlingen vara tydligt representerade i rådet). *Fördel:* Tydlig delegation och tydligt ansvar. *Nackdel:* Kommer inte nedifrån. *Periodicitet:* Kan utses för 1, 2, 3, eller 4 år, kan också utses för att göra en viss icke tidsbestämd uppgift.
6. Kyrkorådet utser kyrkvårdar/gudstjänstvårdar eller en syssloman. (Obs att i kyrkorådet skall dessutom finnas en kyrkvård som enligt kulturminneslagen tillsammans med kyrkoherden är ansvarig för inventarierna i alla kyrkor i församlingen). *Fördel:* Begreppet kyrkvård har en egen tyngd.
7. Vänföreningen som under 4 ovan – men som ett lösare nätverk.

2) Principfrågor

I och med att kyrkoordningen inte reglerar detta finns en frihet att utforma sådana organ efter behov. Å andra sidan måste man – för att organen skall ha någon funktion – skapa system som är någotsånär stabila så att de valda ser sig ha meningsfulla uppgifter: delegation och ekonomi. Det är också en fråga om hur de ser sig själv – detta kan formuleras som en fråga om *vem som väljer organen*:

- De kan utses av *kyrkorådet* – då är det enkelt att ge delegation och ekonomiskt ansvar; de fungerar som utskott i rådet. Rimligen är någon samtidigt med i både kyrkoråd och lokalt organ
- De kan utses årligen av ett *stormöte* (som kan kallas kyrkostämman?). Då kan det bli svårare att ge delegation och medel i den nuvarande organisationen.
- De kan *nomineras* lokalt och *utses* av kyrkorådet.
- De kan ha en lösare organisation av *nätverkstyp*, som rimligen har en spindel i nätverket, kanske en anställd, som samordnare.
- Det kan vara *projektgrupper* för mer avgränsade uppgifter.
- Den lokala delaktigheten kan vara en eller ett par *enskilda* personer, som då mer blir av typ kyrkorådets lokala ombud.
- Tänkandet kan bygga på *kyrkvårdsinstitutionen* – men det blir komplicerat eftersom denna också har vissa kyrkorättsliga funktioner knutna till sig. Ett alternativ är de lokala gudstjänstgrupperna – men det handlar inte bara om gudstjänst.
- Det är rimligt att en arbetsledande komminister (liksom i ett kyrkoråd) sitter med i de organ eller grupper som utformas.

Det kan kanske vara en poäng att församlingsinstruktionen är den text där dessa organ regleras – det skulle skapa stabilitet och överblickbarhet. Församlingsinstruktionen sammanställs av kyrkoråd och kyrkoherde (lämpligen med biträde av de mer lokala råden) men utfärdas av domkapitlet.

Det är en poäng att den styrfunktion som man skisserar är anknuten till den gudstjänstgemenskap som den är tänkt att ha ansvar i, inte till exempelvis en lokal kyrkobyggnad. Samtidigt är det ofrånkomligt att ”jag tar ansvar för det jag älskar” – och för många människor betyder det just en kyrkobyggnad. Organisationen bör ändå återspegla det faktiska kyrkolivet hellre än den historiskt givna indelningen: Hellre kyrkolivet än kyrkobyggnaderna – men ändå hellre kyrkobyggnaderna än oklarhet.

Fördelen med att denna typ av grupper är att den kan vara oreglerad, och att man kan engagera människor för kortare tider än de vanliga fyra åren. Man får också möjlighet att råda efter läglighet med antal personer och med vilket ansvar de kan och vill ta.

Så länge man är vänner är det ingen svårighet att välja vilken modell som helst, och delaktiggörandet fungerar. I de svåra avvägningsfrågor som den kommande församlingen kommer att få på sitt bord, kan dock vänskapen sättas på hårda prov, inte minst i frågor om fördelning av ekonomiska resurser. Om ett lokalt, icke KO-reglerat, organ blir ”överkört” av samfälligheten, av ett kyrkoråd eller av ett arbetslag kan årtionden av uppbyggnadsarbete spolieras.

Det behövs en praktisk benämning på ansvarsorganisationen på denna nivå, som en helhet. Kanske kan man här tala om "gräsrotsorganisationen". Sedan kan de faktiska benämningarna variera efter behov. Det är viktigast att dessa är lokalt förankrade, likformighet är inte nödvändig. De benämningar som har cirkulerat är "väktarråd", med anknytning till ordet kyrkväktare, "sockenråd", till socken, "altarråd" som också mycket tydligt knyter till kyrkorummet. Ingen av benämningarna är emellertid riktigt lämpad att beskriva hur man är anknuten till en gudstjänstgemenskap som har ambitionen att täcka flera socknar, inte heller är någon lämpad för nätverk och projekt. Ordet "gudstjänstråd" har nämnts, men täcker inte andra typer av församlingsliv.

Att fundera över:

- a) Med en ganska liten skara förtroendevalda (i KO:s mening), placerade ganska högt upp i organisationen – hur skapar vi närhet till kyrkolivets olika centra och delar i en mycket mångsidig organisation?
- b) Hur mycket delegation och hur mycket ekonomiskt ansvar skall man ge i den icke KO-reglerade sektorn?
- c) Är det enbart ett självändamål att ha en likformig organisation? Kan man i stället avpassa formerna efter läglighet på olika platser, och ändå ha kraftfull delegation?
- d) Vilka benämningar – övergripande och lokala – skapar tydlighet?
- e) Nätverk eller kyrkorådsutskott – dvs. skall det vara formellt eller informellt?
- f) Hur tar vi vara på det engagemang som finns bland den stora gruppen förtroendevalda som nu finns?

"Projektgrupper", "nätverk" – nutidens sätt

I staden kan man t.o.m. tänka sig att man i stället arbetar med projektgrupper med mycket kort och specificerad arbetsuppgift och arbetstid – t.ex. att ett år driva en specifik internationell fråga eller att åstadkomma ett lokalt nätverk för flyktingfrågor. I dag är det lättare att hitta människor som vill engagera sig i nätverk och andra mer dynamiska samverkansformer. Risken med denna organisation är att det till slut ändå blir kyrkorådet (eller annat överordnat organ, t.ex. kyrkoherden) som beskriver projektet och dess gränser – med risk att man förlorar både dynamik och långsiktigt engagemang. Arbets- och beslutsorganisationerna måste uppifrån och ned medvetet bejaka en kultur där projekt och nätverk tydligt får utrymme.

Ambitionen är att mycket tydligt få ett kraftfullt ansvarstagande på så lokal nivå som det bara är möjligt. Att organisationen inte är KO-reglerad ger möjligheten att råda efter läglighet och snabbt fånga upp chanser – liksom att snabbt krympa kostymen när detta är nödvändigt. Initiativ till både chansgripandet och krympningen måste kunna tas både av dem som lokalt brinner för saken – och av kyrkoråd/arbetsorganisation.

Slutligen kan man om möjligt också ha någon som mycket lokalt är ansvarig för en tidigare församlingskyrka, som har viss uppsyn över den och svarar för att de fonder som är knutna till den används på lämpligt sätt. Denne den lokala kyrkans ansvarige skulle kunna benämnas "sysloman" eller liknande.

d. Översikt över den föreslagna företroendevaldaorganisationen

Den minimala organisationen torde därmed se ut så:

På samfällighetsnivå:

Beslutande organ:	Samfällda kyrkofullmäktige.
Verkställande organ:	Kyrkonämnd Fastighets- och kyrkogårdsnämnd Valnämnd (Andra nämnder)
Utskottsorganisation:	Arbetsutskott

På församlingsnivå, 9 församlingar:

Beslutande och verkställande organ:	Direktvalt kyrkoråd (alt kyrkofullm + kyrkoråd)
Inom kyrkorådet:	Arbetsutskott Kyrkvärdar
(Inom och utom kyrkorådet: verksamheter)	Tematiserad ansvarsorganisation för olika verksamheter)

På lokal nivå, vid varje kyrka, varje verksamhet:

Gräsrotsorganisation:	anordnad efter läglighet
-----------------------	--------------------------

4. Namnfrågor

Namn på samfälligheter/pastorat och församlingar har ofta visat sig bli viktiga symbolfrågor vid denna typ av sammanläggningar. Stiftsstyrelsen beslutar om namn på församlingar och samfälligheter/pastorat. KO 37:55-57 ger vissa anvisningar, Lantmäteriet har givit ut råd och stiftsstyrelsen har skapat några principer (SS 2009-05-14). Vid beslut i namnfrågor har stiftsstyrelsen dock haft som praxis att i övrigt ta stor hänsyn till den lokala opinionen.

Namn på pastorat och samfällighet skall vara geografiskt. Om en samfällighet omfattar alla församlingar i en kommun skall samfälligheten/pastoratet ha kommunens namn. Därför föreslås det att samfälligheten/pastoratet får namn efter Växjö.

Nybildade församlingar skall i första hand ha namn som den befolkningsmässigt dominerande tätorten. Detta är aktuellt i alla församlingarna i förslaget – möjligen med undantag av Vederslöv, där det inte finns ett tydligt centrum. Förslaget innebär att (förutom Växjö) får fem av åtta församlingar namn som nu inte är församlingsnamn.

Tvåledade församlingsnamn är en nödlösning; existerande två- eller treledade församlingsnamn skall omprövas. Därför föreslås förändring i Lammhult och Rottne, och därför föreslås inte några flerledade församlingsnamn i de nybildade församlingarna.

Församlingens namn utgår från tanken att kyrkorummet är församlingens mittpunkt på jorden. *Församling och (huvud)kyrka bör därför ha samma namn.* I förslaget ligger att Lammhult, Rottne, Braås, Åryd, Gemla och Ingelstad blir nya församlingsnamn. I Rottne, Braås, Gemla och Ingelstad innebär detta att man vänjer sig vid att kalla resp. kyrka på detta sätt. I Lammhult finns redan en kyrka. Församlingsnamnet Åryd utmanar församling och samfällighet att ge församlinglivet en nystart och i Åryd skapa ett mindre kyrkligt centrum med gudstjänstliv.

F. Församlingarna: kyrkan närvarande mitt i livet

I det följande presenteras de församlingar och de församlingsgrupper som utredningen har skisserat och som är underlag för det förslag till indelning som stiftsstyrelsen beslutar.

Den föreslagna församlingsindelningen bygger vidare på den nuvarande. Av praktiska skäl presenteras därför det nuvarande och det föreslagna bredvid varandra.

Först presenteras den föreslagna stadsförsamlingen med de kyrkliga centra som skulle kunna finnas där, och därefter ett antal gemensamma överväganden som gäller deras arbete. Sedan presenteras de föreslagna landsförsamlingarna, och därefter ett antal gemensamma överväganden som gäller deras arbete. Presentationsordningen avser att tydliggöra arbetslagsgrupperna.

Inom varje nu föreslagna församling sker presentationen på följande sätt:

”Idag”: Inledningsvis presenteras den nuvarande församlingen / de nuvarande församlingarnas (etc) omfattning, liksom något om deras arbete, vidare inrättade tjänster, fr.a. prästtjänster. Uppgifterna bygger på församlingsinstruktioner och infordrade uppgifter 2009. Prästtjänsternas huvudinriktning är mycket ungefärligt angiven. När det gäller medlems- och gudstjänstsiffror hänvisas till tabellerna i avd. L.

”I framtiden”: Därefter presenteras hur församlingen och församlinglivet skulle kunna te sig i den nya organisationen. Fr.a. är det gudstjänstlivet som fokuseras, eftersom detta dels är grund för församlingsbildningen, dels är tydligt reglerat i kyrkoordning och församlingsinstruktion. Man bör vara medveten om att de bilder som här skapas i viss utsträckning är utredarens exempel/förslag, och att församlingarna/kyrkliga centra i flera avseenden själva måste tydliggöra t.ex. sin ”nischning”. Det angivna antalet prästtjänster är värt att uppmärksamma: det är underlag för förslaget till stiftsstyrelsens beslut om prästerlig minimibemanning. Vad gäller övriga tjänster är förslagen ganska schablonartade och förslaget måste bearbetas ytterligare. Antalet diakontjänster i stadens kyrkliga centra är minskat – de har till en del placerats i det diakonala centrat.

”Att ifrågasätta” (eller liknande): med kursiv stil anges slutligen några alternativ man funderat över eller frågor som man ställt under utredningens gång.

1. Staden

a. VÄXJÖ FÖRSAMLING – fem arbetslagsgrupper i staden

Idag (siffrorna är svåra att beräkna utan omfattande detaljgranskning):

* 39 726 tillhöriga,

* i fem församlingar: Växjö domkyrkoförsamling, Skogslyckan, Teleborg och Växjö Maria samt Gårdsby.

* ung. 81 tjänster församlingsvårdande (exkl. dem som tjänstgör i Hemmesjö-Furuby och Vederslöv-Kalvsvik-Tävelsås, liksom exkl. Gårdsby), varav

19 präster

14 diakoner

2 familjerådgivare

ca 13 kyrkomusiktjänster

minst 13 församlingspedagoger mm

4 kanslisters

c:a 16 värd(innor), lokalvård, vaktmästare

* 16 fastigheter (exkl. kyrkogårdsfastigheter)

* Kyrkoavgift:

Växjö kyrkliga samfällighet: 0:98 + 0:30 + 0:05 = 1:33. Ekonomisk utjämning, utgått netto 147:- per tillhörig.

Gårdsby nuv. församling, Söraby kyrkliga samfällighet 1:05 + 0:25 + 0:05 = 1:35

Ekonomisk utjämning, utgått netto 83:- per tillhörig .

I framtiden:

En enda församling, som omfattar **nuvarande Växjö domkyrkoförsamling, Teleborg, Skogslyckan, Växjö Maria och Gårdsby** (med Sandsbro) **församlingar, samt av Bergunda och Vederslövs-Dänningelanda församlingar: Vikaholmsområdet** (mot Teleborg; bebyggelse från 2014) **och området väster om Södra Bergundasjön**, dvs planområdet Jonsboda (detaljer se ovan D1e).

Den så avgränsade staden har 39726 tillhöriga 2010, plus ett fåtal från Bergunda/Dänningelanda.

Församlingen får fem arbetslagsgrupper och tio kyrkliga centra/motsv med arbetslag. Dessutom finns åtminstone fyra ytterligare gudstjänstrum/arbetsplatser – se nedan.

Avsikten är att man inte skall behöva höja kyrkoavgiften.

Domkyrkan är tydlig moderkyrka, både i staden och i hela stiftet. De flesta övriga kyrkliga centra är "nischade" utifrån en specifik inriktning på sitt församlingsliv. Det är viktigt att de därmed i första hand är icke-territoriellt tänkta, de drar människor kanske från hela staden – samtidigt som de i vissa avseenden (kyrkliga handlingar, barn och äldreverksamhet)

naturligtvis anknyter till dem som bor i närheten. När det gäller barnverksamheten har en undersökning gjorts som bekräftar detta ”beteende”, samtidigt som det är tydligt att kvalitet och ”nischad” barnverksamhet drar en grupp barn från hela stadsområdet. Hur varje kyrkligt centrum nischning skall se ut är just nu (eller bör just nu vara) anledning till intensiva samtal i resp. kyrka.

I genomgången nedan har utredningen inte dammsugit alla mer oregelbundna gudstjänstplatser och gudstjänstlivet på vårdboenden etc, inte heller de barnverksamheter som sker på olika håll. Denna fördelning kan – liksom en del av den fördelning som föreslås nedan – göras i ett senare skede; besluten ligger alla på pastoratsnivå, inte på stiftsstyrelsenivå.

När församlingarna i staden läggs samman är det också ett skifte i synen på det ”territoriella ansvaret”: det är inte längre så att en kyrka är ”distriktskyrka” i meningen att människor vid vissa gator ”hör dit”. Församlingarna tänks i första hand utifrån sitt centrum i gudstjänsten, och att människor hör dit eller dit utifrån olika preferenser. Bara i andra hand är boende och geografisk närhet avgörande för tillhörigheten. Det som står under ”I framtiden” är medvetet nedtonat vad gäller område, och begreppet ”distrikt” undviks.

Kyrkliga handlingar: ansvaret ligger på det arbetslag som är knutet till den aktuella kyrkan. Detta är det pastoralt rimliga och strategiska sättet att tänka, där församlingslivet tänks utifrån gudstjänstrummen, inte utifrån församlings- eller distriktsgränser. System av typ förrättningsveckor går väl att ha inom arbetslagen – eller kanske rimligare inom arbetslagsgrupperna. Naturligtvis kan det också bli så att man vidtalar en präst knuten till en kyrka och att handlingen sker i en annan. Systemet är emellertid svår genomförbart när det gäller begravingar, eftersom så stor andel av begravningsgudstjänsterna sker i Skogslyckan och Hovshaga. Här får man hitta en annan typ av fördelning.

I församlingen föreslås vara ett minimiantal om 18 präster. Bemanningsplanen i övrigt utreds efter stiftsstyrelsens beslut om strukturförändringen.

Att ifrågasätta:

- * *Öjaby tillhör i vissa avseenden stadsbebyggelsen*
- * *Gränsdragningen i Bergunda och Dänningelanda (se diskussion ovan)*
- * *Att hela Gårdsby hör till staden; det vore möjligt att dela Gårdsby så att bara Sandsbro (med utbyggnadspotential) fördes till staden, övriga Gårdsby till Rottne*
- * *Församlingsnamnet, alternativ: Växjö stadsförsamling, Växjö domkyrkoförsamling*

1) Arbetslag i stadens kyrkliga centra

a) Grupp Domkyrkan med sjukhuskyrkan

Idag

är domkyrkoförsamlingen ett band från väster till öster, från gränsen mot Bergsnäs, över I11-området, rutstaden (centrum), Söder, Öster, S:t Sigfridsområdet, Kampen och Högstorp. Vidare ingår Ekebergs industriområde jämte landsbygden kring Hollstorp och Bäckaslövsområdet. I församlingen finns Domkyrkan med sin mångfacetterade verksamhet, samt Högstorps småkyrka. Vidare finns här Tegnerkyrkogården med Tegnérkapellet. Församlingshemmet Nygatan 6 har församlingslokaler och expeditioner; därbredvid ligger Kyrkoförvaltningen Nygatan 8 med kansli lokaler etc. Gudstjänster firas också på tre äldreboenden.

I Växjö centrum finns ett stort antal vistande: arbetsplatser, affärer, nöjen, kultur, sjukhus. *Domkyrkan* är symbol för staden. Allt församlingsarbete i domkyrkan hålls samman i ett arbetslag, serviceteamet är ett arbetslag. Särskilda avdelningar är sjukhuskyrkan, familjerådgivningen och skolprästverksamheten. Flera gymnasieskolor ligger dock i Skogslyckan.

Högstorp är ett eget arbetslag, under ledning av en komminister. Se vidare under Grupp Teleborg-Högstorp.

Sjukhuskyrkan är ett eget arbetslag under ledning av en av sjukhusprästerna.

I det nuvarande pastoratet finns 9 prästtjänster inrättade:

- 1 domprosttjänst
- 1 domkyrkokaplan (kommunminister)
- 2 Kommunnistrar med tjänst i domkyrkan (en ”citypräst”)
- 1 kommunminister med tjänst i Högstorp
- (1 kommunminister med tjänst i Hemmesjö – Furuby)
- 1 kommunminister som gymnasiepräst
- 2 kommunistrar med tjänst i sjukhuskyrkan

Vidare finns här 7 tjänster inom diakoni och familjerådgivning:

- 3 diakoner i församling (225%)
- 2 diakoner i sjukhuskyrkan (175%)
- 2 familjerådgivare

Kyrkomusiker:

- 3 organister
- 1 kantor
- 0,3 musiker sjukhuskyrkan

Pedagoger etc :

- 1 församlingskonsulent (verksamhetsledning församlingspedagoger)
- 4 församlingspedagogtjänster (375 %),

Femte profilen:

1 kanslist

6,70 (+ timanst) värd, lokalvård, vaktmästare

I framtiden:

Landsförsamlingarna lämnar samarbetet med domkyrkan och Högstorp. Arbetslaget Högstorp ingår i arbetslagsgruppen Teleborg, och till arbetslaget Högstorp förs familjerådgivningen.

Arbetslagsgruppen för Domkyrkan och sjukhuskyrkan leds av en arbetsledande komminister som också är domkyrkokaplan. Gruppen består av två skilda arbetslag med tydligt skilda kompetenser: domkyrkan/cityverksamhet och sjukhuskyrkan. Domprosten är knuten till domkyrkan, men har fr.a. övergripande uppgifter. En tydlig fördelning mellan domprosten och den arbetsledande komministern bör finnas – både för stiftets och domkyrkans skull, liksom för domprostens egen skull, det är viktigt att domprosten i Växjö's offentlighet ses som domkyrkans "försteprest" med gudstjänstuppgifter – inte bara som en administratör.

Domkyrkan fortsätter rimligen att ha en bred musikalisk verksamhet, i konsertklass. Domkyrkoorganisten kan ha ett övergripande ansvar för musikaliska frågor i församlingen eller pastoratet: viss fortbildning, repertoarkunskap etc.

Domkyrkans vänner finns som en möjlig utgångspunkt för ett lokalt ansvarstagande i domkyrkans liv.

Arbetslagsgruppen – bestående av två arbetslag – får därmed ansvar för

1. Domkyrkan med centrum- och katedralverksamheten, centrerat kring domkyrkan och dess kommande församlingshem. Domkyrkan har en särställning genom att vara stadens och stiftets huvudkyrka, med ett kulturöppet, ytterst offentligt och i viss mån normgivande gudstjänst- och församlingsliv. Inriktningen på katedralpedagogik och specifika pedagogiska modeller kan stärkas. Skolprästverksamheten bör räknas som en cityverksamhet – skolorna använder ofta domkyrkan.
2. Sjukhuskyrkan, fr.a. på Centrallasarettet och S:t Sigfrids sjukhus. Detta är ett eget arbetslag under ledning av en av sjukhusprästerna.

I kapellet på Tegnérkyrkogården sker förutom begravningsgudstjänster och -ceremonier ett antal kyrkoårsbundna gudstjänster för vilka domkyrkan svarar.

Till domkyrkan skulle kunna knytas ett pastoratets resurscentrum för gudstjänstutveckling – gärna i samverkan med stiftets motsvarande verksamhet – och, kanske i samspel med detta, ett resurscentrum för kyrkomusik. För en av prästtjänsterna skulle man kunna fordra specialkompetens för gudstjänstutveckling; det kyrkomusikaliska resurscentrum skulle kunna utvecklas under ledning av domkyrkoorganisten. Utredningen lägger inget närmare specificerat förslag om detta, utan saken måste utredas ytterligare.

Ett nytt församlingshem planeras intill Karolinerhuset. Man avser då preliminärt att lämna Församlingshemmet Nygatan 6. Man bör snarast ta ställning till vilka typer av verksamhet som skall ske med anknytning till Domkyrkan, för att kunna göra rätt avvägningar i planeringen av det nya församlingshemmet. När det gäller barnverksamhet kan man i enkätsvaren se att det finns en förväntan på en mångfacetterad verksamhet med barn från många håll – men det är ju inte säkert att den skall ligga just i Domkyrkan.

Sjukhuskyrkan: inga ändringar föreslås.

Tjänster i framtiden :

Det föreslagna minimiantalet 7 prästtjänster är beräknat så: 1 domprost/kyrkoherde, 1 domkyrkokaplan / arbetsledande komminister, 2 komministertjänster för tjänst i domkyrkan, 1 komminister gymnasiepräst, 2 komministrar sjukhuspräst.

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att diskutera:

- * *Domprostens, arbetsledande komministerns och domkyrkokaplanens roller i relation till varandra och till ansvaret för domkyrkans gudstjänstliv*
- * *Relationen till det diakonala centrum (som rimligen finns i city)*
- * *Är domkyrkan med sitt församlingshem kanske platsen för ett dialogcentrum?*
- * *Sjukhuskyrkans egna kompetens och självständiga ställning – hur formuleras detta?*

b) Grupp Skogslyckan – Västrabo – Sandsbro och Gårdsby

Idag:

Skogslyckans församling löper från gränsen mot Bergsnäs, omfattar Västra Mark med Väreendsvallen, Västra industriområdet (Samarkand); Väster, norr om Mörners väg området väster om Ulriksbergspromenaden, Spetsamossen, Hovskulle, Biskopsgården, södra delen av Hov (gräns i Norrgårdsvägen – Surbrunnsvägen, samt Norr och Fyllerydsskogen, plus industriområdet Noremark söder om Sandsbrovägen. Församlingen har alltså förhållandevis mycket villabebyggelse och dessutom stora delar av stadens verksamhetsområden (industri och handel). Skogslyckan är Svenska kyrkans part i ett samverkansavtal med EFS och Svenska Missionskyrkan.

Församlingskyrkan byggdes som gudstjänstrum för begravingar, har sedan utvidgats, ligger mitt på Skogskyrkogården. Precis framför kyrkogården ligger Skogslyckans församlingshem med församlingslokaler och expeditioner.

I västra delen ligger *Västrabokyrkan*, kyrkorum och församlingslokaler, som är samarbetskyrka med EFS, under terminerna c:a 100 delt/gudstjänst, mindre på sommaren.

En gång/mån firas gudstjänst i Lyan (Fagrabäck).

Anställda idag av samfälligheten (obs att i Västrabo anställer EFS-föreningens icke-prästerliga personal):

4 präster: 1 kyrkoherde +3 komminister

2 diakontjänster

1,5 (+ tim) kyrkomusiker

1, 75 församlingspedagog

2 diakoner

1 kanslist/ass

Värd/lokal/vaktmästeri 3, 65

Gårdsby församling har ett mindre församlingscentrum i själva Gårdsby. Den huvudsakliga bebyggelsen finns i det växande Sandsbro, på gränsen mot Skogslyckan (Norremark) och Maria. I Sandsbro finns ett församlingscentrum med en mindre gudstjänstlokal, utbyggnadsplaner.

Anställda idag (av Söraby k samf) – uppskattning av Gårdsbydelen:

1 komminister

80% diakoni och värdinna

ca 100% barnverksamhet

1 kyrkomusiker

1 vaktmästeri

I framtiden:

Tre arbetslag i en grupp ledd av en arbetsledande komminister placerad i Skogslyckan. Tre tydliga delar och tre kyrkliga centra, alla med egen profil och med ett tydligt arbetslag: Skogslyckan, Västrabo, Sandsbro/Gårdsby.

Utgångspunkt för ett lokalt ansvarstagande finns i de nu existerande kyrkoråden i Skogslyckan och Gårdsby, samt i EFS-föreningen i Västrabo – men de är inte helt kongruenta (och behöver ju inte vara det).

Tre arbetslag, samlade i en arbetslagsgrupp ansvarar för

1. Skogslyckans kyrka, med en nischning som är lämplig. Man har fokuserat meditation och helig dans. Det är naturligt att en verksamhet av typ sorgegrupper och anhörigakontakter finns här. I Skogslyckan är arbetslagets samlingspunkt.

2. Västrabokyrkan, samarbetskyrka med EFS och församlingliv med sådan inriktning. Här sker en stor del av verksamheten på frivillig bas, och upptagningsområde är mycket tydligt hela staden. EFS har en föreningsstyrelse som i viss utsträckning tar ansvar för verksamheten. I Västrabo finns lokaler för verksamhet; planer på upprustning finns.

3. a. Sandsbro församlingshem med kyrka, som nu planeras blir utvidgad. Inriktning rimligen familjearbete/familjemässa/gudstjänst, så länge befolkningsstrukturen är sådan. Här finns församlingslokaler och personal. Detta arbetslag har också ansvaret i

b. Gårdsby kyrka, som har gudstjänst oregelbundet, fr.a. större arrangemang för Sandsbrobefolkningen, kanske också kulturkyrkoarrangemang för hela staden. Begravningskyrka för nuv. Gårdsby församling.

Personal i framtiden:

Minimiantalet 4 präster är beräknat så: 1 arb-led komminister + 3 komministrar (varav 1 leder arbetet i Västrabo, 1 leder arbetet i Sandsbro)

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

* Västrabo som EFS:s centrum har diskuterats. EFS skulle i stället kunna vara förlagt till t.ex. Johannes och svara för den familjeverksamhet som bör sker norr om motorvägen.

* Med EFS kvar i Västrabo skulle Västrabo alternativt kunna knytas till arbetslaget i Maria.

c) Grupp Teleborg – Högstorp

I dag:

Teleborgs pastorat består idag av Teleborg samt landsförsamlingarna Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik. Högstorp tillhör domkyrkoförsamlingen.

Teleborgs församling består av den väl avgränsade stadsdelen Teleborg, med bla. universitetscampus och utbyggnadsdelen Vikaholm, landsbygden byarna Telestad, Sjögård och Skir. Teleborgs kyrka med församlingslokaler ligger mitt i centrum och nära campus. På campus upplåter universitetet utrymmen (kapell) för universitetsprästen. Församlingens huvudgudstjänst har en evangelikal inriktning; man använder söndagsmässans ordning.

Personal idag, gäller hela nuv. Teleborgs pastorat:

5 präster: 1 kyrkoherde, 3 komministrar, 1 universitetspräst

2,68 kyrkomusiker

1,90 Församlingspedagog

2 diakoner

1 kanslist

2,5 (+ tim) Vård/lokalvård/vaktmästeri

Högstorpssområdet – idag i Domkyrkoförsamlingen – har en småkyrka med församlingslokaler i Högstorp och betjänar Högstorpssområdet, kanske har också delar av Öster och Fagrabäck närmast till Högstorpss kyrka. Landsbygden vid Hollstorp är också anknuten till Högstorp. Det nya industriområdet Ekeberg ligger också väl till för Teleborg-Högstorp (idag i Domkyrkoförsamlingen).

Tjänster i Högstorp, idag i samverkan med domkyrkan och Hemmesjö-Furuby:

1 präst, komminister

0,5 diakon (resterande 0,5 diakon tjänstgör i Hemmesjö-Furuby)

ca 0,5 församlingspedagog

ca 0,7 vård/lokalvård/

I framtiden:

Två arbetslag i en arbetslagsgrupp som leds av en arbetsledande komminister placerad i Teleborg. Två kyrkliga centra: Teleborg och Högstorp.

Landsförsamlingarna Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik föreslås läggas samman till Vederslövs församling. Arbetslaget ingår i Ingelstads arbetslagsgrupp.

Till Teleborg kommer att höra nybebyggelsen i Vikaholm (området från Vederslöv-Dänningelanda församling som läggs till stadsförsamlingen) och delar av Bergunda församling som läggs till staden (Jonsboda) – dvs området mellan Södra länken och Södra Bergundasjön. När bebyggelsen i Jonsboda växer fram, knyts Jonsboda rimligen till Teleborg. I Teleborg samtalar man nu om sin nischning.

På längre sikt kommer också områdena utanför Högstorp förmodligen att bebyggas; de är i stort redan nu inom församlingens område.

Utgångspunkt för ett lokalt ansvarstagande finns i det nu existerande kyrkorådet i Teleborg, men ingen motsvarighet finns i Högstorp.

Familjerådgivningen föreslås placeras i Högstorp. Lokaler för verksamheten måste undersökas.

Till denna arbetslagsgrupp kunde knytas ett *dialogcentrum* med specialistkompetens för deltagande i samhälls- och kulturdebatt, anknutet till universitetsprästens arbete.

Arbetslagsgruppen ansvarar för

1. Teleborgs kyrka, med en nischning som är lämplig (idag en evangelikalt inriktad gudstjänst). Inom Campus finns ett kapell med utrymmen för universitetsprästens arbete, men detta sker som nu i nära anknytning till Teleborgskyrkan. Universitetsprästen bör fortsätta att vara knuten till Teleborgskyrkan.

2. Högstorps kyrka, men inriktning barn- och familjegudstjänster, samt familjerådgivningen. Arbetslagets verksamhet leds av en komminister.

Personal i framtiden:

Minimiantalet 4 präster är beräknat så: 1 arbetsledande komminister, 2 komministrar (varav 1 i Högstorp), 1 universitetspräst

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

* *Familjerådgivningen kan alternativt knytas till diakonalt centrum.*

* *Dialogcentrum kan alternativt tänkas knuten till cityverksamheten i domkyrkan, eller till den religionsdialog som föreslås ske i Maria.*

* *Hemhörighet för det framtida Jonsboda: förändringen är förberedd vad gäller formell församlingstillhörighet, men diskussionen om arbetslag kan föras senare. Möjligen kan Jonsboda-Bredviks stadsbebyggelse knytas till en nystart i Bergunda kyrka.*

d) Grupp Mariakyrkan – Johannes

Idag:

Maria församling omfattar norra delen av Hov, Arabyområdet (Dalbo) fram till Ulriksbergsvägen, Danneborg, Hovshaga, industriområdena vid Sjöudden och den del av Norra industriområdet som ligger väster om Sandsbrovägen, vidare Evedal och Kronoberg med mer landsbygdsliknande områden. I synnerhet hyresområdet Araby har stor andel invandrare, och Växjö Maria har lägst andel kyrkotillhöriga i staden. Hov och Danneborg är äldre villaområden, Hovshaga tillkom senare, och kraftig nybyggnation (många barnfamiljer) sker i området kring Lugnet. Många fritidsområden finns i församlingen.

Mariakyrkan har ett liturgiskt gudstjänstliv och har ett medvetet diakonalt fältarbete. Barnverksamhet har helt flyttats till Johannes, där familjegudstjänsterna är välbesökta, däremot söndagsgudstjänsterna i övrigt svaga.

I församlingen ligger kyrkogården Hovshaga, där vissa gudstjänster sker i kapellet på sommaren.

I församlingen ligger vidare S:t Sigfrids kapell, som tillhör S:t Sigfrids folkhögskola Kronoberg, men kyrkorättsligt har kyrkoherden ett upplåtandeansvar. Verksamheten där sker i huvudsak på vardagar (det som skulle kunna kallas huvudgudstjänst sker på torsdagar), och är knutet till folkhögskolan. Här sker många kyrkliga handlingar (dop, vigslar).

Personal idag:

3 präster: 1 kyrkoherde och 2 komminister

2 kyrkomusiker

3 församlingsassistenter/pedagoger

2 diakoner

1 kansli

3,65 (+ timmar) värd/inna/, lokalvård, vaktmästeri

I framtiden:

Två samverkande arbetslag i en arbetslagsgrupp, ledda av en arbetsledande komminister, placerad i Maria. Två kyrkliga centra: Mariakyrkan och Johannes.

Ett kyrkoråd (för hela den nuv. församlingen) finns nu i Maria, i Johannes finns ingen motsvarighet

Arbetslagen ansvarar för

1. Mariakyrkan, med den nischning som är lämplig (idag en liturgiskt utvecklad gudstjänst). Närheten till invandrartäta Dalbo bör betyda ett särskilt ansvar för religionsdialog, ekumenik med invandrarkyrkorna och kulturmötesfrågor. En moské planerar att byggas nära

Mariakyrkan. Det diakonala fältarbetet bland invandrare och låginkomsttagare i Dalbo har en naturlig utgångspunkt i Mariakyrkan.

2. Johannes, med idag tydlig familjeinriktning, men svag huvudgudstjänsttradition i övrigt. Här måste man söka sig fram till en lämplig nischning. Det pedagogiska ligger nära till hands, kanske.

Formella upplåtandefrågor om S:t Sigfrids kapell läggs under den arbetsledande komministern.

Till detta arbetslag kan knytas ett pedagogiskt centrum som tar till vara den kompetens som finns på S:t Sigfrids folkhögskola, och har särskilt ansvar för pedagogiskt utvecklingsarbete i hela pastoratet – med inriktning både på 0-18 år (barnverksamhet, konfirmander) och vuxenundervisning

I församlingen ligger också Hovshaga begravningsplats med dess kapell och viss kyrkoårsanknuten gudstjänstversamhet, ansvar komministern i Johannes

Personal i framtiden:

Beräkningen av minimiantalet 3 präster är tänkt så: 1 arbetsledande komminister, 2 komministrar, varav en med huvudansvar i Johannes.

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

* Relationen mellan religionsdialog och det dialogcentrum som nämnts i samband med Teleborg och universitetet

* Tydliggör relationen till Kronoberg

* Johannes skulle kunna vara centrum för EFS

* Alternativt kan också Västrabo (med EFS) vara knutet till denna arbetslagsgrupp

* Domkyrkans ledande pedagogiska tjänst, församlingskonsulent, kunde flyttas hit för det pedagogiska centrum.

e) Grupp Diakonalt centrum

Detta är en ny typ av verksamhet.

* Hit knyts en del av de diakoner som nu är församlingsanställda. Det innebär att det blir färre diakoner i de övriga arbetslagen, men ambitionen måste vara att där finns minst en diakon i varje.

* Verksamheten sker i intimt samarbete med dessa diakoner som finns i de ”vanliga” arbetslagen.

* Verksamheten är specialistkompetens för all diakoni hela pastoratet.

* Arbetslaget leds av en arbetsledande diakon, med hög kompetens.

* Verksamheten har egna lokaler någonstans i centrala staden

Vad gäller den oreglerade förtroendevaldastrukturen finns ingen motsvarighet idag att bygga på, men den får utformas kanske dels med anknytning till de diakonala frivilligrupper som finns, dels med anknytning till de samverkanspartner som diakonin har: andra samfund, kommunen, RIA och Öppna dörren.

Bräcke diakoni har på samfällighetens beställning gjort en utredning om det diakonala behovet och arbetet inom samfälligheten. En utredning inom samfälligheten om upprättandet av ett diakonalt centrum pågår och har en nyckelfunktion när det diakonala centrum skall byggas upp. Det är viktigt att utredningen är färdig så att det diakonala centrum kan (ha lokaler och personal och därmed kan) komma igång samtidigt som den nya organisationen sätts 2014. F.n. arbetar man med en organisationsplan där verksamheten sker inom ramen för Svenska kyrkan, Växjö pastorat, men att föreståndare och personal

* har en regelbunden kontakt med församlingsdiakonerna,

* är med i ett samarbetsråd med frikyrkor och enskilda projekt (RIA, Öppna Dörren)

* har ett nätverk med kommun, landsting och föreningsliv.

Det diakonala centrum är en egen verksamhet med relation både till

* dem som är föremål för diakonal omsorg och

* dem som arbetar som frivilliga inom den diakonala sektorn.

Diakonalt centrum relaterar tydligt till alla församlingssamfund i Växjö församling, kanske till hela pastoratet. En del av diakontjänsterna i de nuvarande församlingarna placeras här, men varje arbetslag under a.-d. ovan skall ha åtminstone någon ”egen” diakon; det är mycket bra om här sker ett ständigt utbyte av uppgifter och erfarenheter mellan kyrkorna och det diakonala centrum. I synnerhet det diakonala fältarbetet i Maria är en naturlig samverkanspunkt och kan möjligen ge en fingervisning om det diakonala centrumets placering.

Personal:

Detta arbetslag är specialinriktat till en specifik verksamhet och har inte den differentiering som de andra arbetslagen har. Omfattning och arbetsformer utreds i annan ordning, och förslaget bygger enbart på att det totala antalet diakontjänster inte skall minskas, men att ett antal diakontjänster har flyttats från resp. arbetslagsgrupp.

Bemanningsplanen utreds i ett senare skede.

Att diskutera:

* Lokal- och personalresurser

* För att få volym i paritet med de andra grupperna i staden kunde sjukhuskyrkan (2 sjukhuspräster, 2 diakoner) och/eller familjerådgivningen (2 familjerådgivare) läggas hit. Det blir då två eller tre arbetslag i en arbetslagsgrupp, under ledning av den arbetsledande diakonen. Att arbetslagsgrupperna skall vara jämstora är dock ingen självändamål; poängen är att man skall ha tillräckligt många medarbetare i samma profil för att kunna täcka upp för varandra – och det kan man ju redan med (bara) 5 diakoner.

2) Arbetsformer i staden

a) *Gudstjänstlivet*

Om detta funderar man nu i de lokala arbetslagen. Avsikten är inte att genomföra stora förändringar beslutade uppifrån, utan att de lokala kyrkoråden/ansvarsgrupperna och arbetslagen har under ett par år möjlighet att utveckla den särprägel som kan vara en lämplig nischning i resp. kyrka. Det är en poäng om man kan fundera över att i samma kyrkolokal ha olika sorters nischningar vid olika tidpunkter i veckan / på söndagen.

En nyckelfråga är vilka regelbundet återkommande gudstjänster som nu förefaller skapa sin ”egen” församling – dvs. det är människor som inte kommer i den vanliga huvudgudstjänsten, men regelbundet på en speciell typ av gudstjänst.

I domkyrkan förefaller det som om fredagens mässa kl 18 (15 à 35 personer) och kanske i viss utsträckning ungdomsmässan (en måndag/månad, kanske 100 deltagare) är sådana. Teleborgs gladgudstjänst, var 3 vecka drar från hela staden. Teleborgs veckogudstjänst, liksom tisdagkvällarnas veckomässa i Maria och en stor del av deltagarna i de meditativa gudstjänsterna i Skogslyckan bör också räknas dit. I ett avseende är naturligtvis också Västrabos gudstjänster sådana.

b) *”Överallt” och ”mitt i livet”*

1) Verksamhet för äldre

Man bör reflektera över i vilken utsträckning äldre personer och personer med rörelsehinder är beroende av att ha den kyrkliga verksamheten på nära håll. Någon undersökning av detta, liksom inventering av församlingarnas verksamhet bland människor i dessa kategorier är inte gjord. I staden finns ett bussnät, på landsbygden är detta glesare. Det finns också färdtjänst.

Om gudstjänstutbudet blir mindre bör man fundera på om man kan upprätta en kyrkskjutsverksamhet, så att kyrkobesökare kan skjutsa varandra.

2) **Barn: Undersökning om barnverksamhetens lokalanknytning**

Utifrån det allmänna antagandet att människor i stadsområdet inte är så församlingsanknutna ställde sig arbetsgruppen frågan om detta också gäller barnverksamheten. Vårterminen 2010 gjordes därför en enkät i alla småbarnsgrupper i församlingarna i Växjö nuvarande samfällighet. Man frågade hur man tagit sig till verksamheten, hur långt man hade, vilka övriga verksamheter man deltog i och vad som var viktigt i valet av verksamhet (varför man kom). Man angav också postnummer.

Hypotesen var att också barnverksamheten höll på att tappa sin lokala anknytning. Man visste att det fanns ett antal familjer vars barn deltog i kyrkans barnverksamhet på olika dagar på olika platser, och att man tog sig med bil eller buss till resp. plats. Sammanfattningsvis kan sägas att första antagandet i hypotesen inte höll: i stort deltar man i barnverksamheten ”i närheten”, och man tar sig dit övervägande till fots. Bara enstaka åker med buss eller cykel; det är också påfallande att en hel del av dem som kommer med bil har ett avstånd på *under* 1000 meter. Däremot höll hypotesen på de andra punkterna: många barn deltar i flera verksamheter, och det finns ett antal familjer som uppenbarligen kör sina barn mellan barnverksamheter i olika församlingar olika dagar.

Nedan görs en resonerande redovisning av enkätens resultat.

Det redovisas från vilka postnummerområden deltagarna kommer (med "enstaka" deltagare menas 1 eller 2 st). När det gäller deltagandet i andra verksamheter måste göras en reservation: man ombads egentligen berätta om man deltog i någon *ytterligare* barnverksamhet, men i somliga grupper har man förmodligen svarat så att man inkluderat den verksamhet man befann sig i när man fyllde i enkäten. Det egentligt intressanta är dock något annat: man deltar i en barnverksamhet på "annan plats" – och det framgår ju tydligt. Obs också att enkätens form innebär att samma förälder kan ha svarat på samma enkät på flera olika platser. Det har vidare inte framgått av de inlämnade svaren om det är enkäter från en eller flera grupper på resp. plats som lämnats in – med undantag av Öjaby pastorat, där man grupperat blanketterna (dock inte angivit vilka grupper som avsågs). För att tydliggöra skillnader sker redovisningen församlingsvis, men i en alldeles egen ordning.

Hemmesjö, 21 svar

Detta är en landsbygdssituation. Det är enbart barn från orten, och de deltar enbart i detta lokala arbete. Postnummer 36043 (Hemmesjö och Åryd, 10 st): 7 har mer än 1000 m, 6 åker bil, 1 med cykel, 2 till fots. 36051 (Furuby, 11 st): 8 har mer än 1000 m, samtliga kommer med bil. Samtliga (utom en) anger att de deltar i båda de lokala aktiviteterna, Massage och Små och stora.

Teleborgs pastorat, 53 svar

Dels Teleborgs kyrka, dels tre landsbygdsförsamlingar. Enkäten levererades blandat. Här är det tydligt att i landsbygdsförsamlingarna deltar man i lokal verksamhet. I Teleborg finns en söndagsskola som drar några barn också från andra håll, vissa anteckningar antyder att Teleborg är ett mycket medvetet val för dessa familjer. Från Teleborg är det knappast någon som reser till barnverksamhet i övriga staden.

Postnummer 35595-96 (Tävelsås resp. Kalvsvik) 8 st, alla utom en med bil; 7 deltar i verksamhet i landsbygdsförsamlingarna, 1 i Teleborg, 5 i söndagsskolor

Postnummer 35251 – 56 (Teleborgsområdet): 43 st, varav 16 har mer än 1000 m till Teleborgs kyrka (men många går ändå till fots). 13 st åker bil (i synnerhet från 35253, S om Torparvägen) och 1 åker buss.

Några enstaka söndagsskoledeltagare kommer från spridda postnummerområden, åker bil.

9 st deltar i fler än en (ytterligare?) aktivitet i Teleborg, en enda dessutom utanför pastoratet, i Högstorp.

Högstorp, 43 svar

Här är verksamheten också tydligt lokalt dominerad – en tydlig villastadsdel, som emellertid drar till sig också från andra håll.

Postnummer 35240-42 (Öster och Högstorp): 33 st. 1 kommer med bil, någon på cykel, alla andra till fots.

Från postnummer 35245, 53, 55 kommer ett par barn vardera, enstaka från 352 35, 39, 61 och 63. Dessa kommer i allmänhet med buss eller bil.

25 st anger att de deltar i andra Högstorpsverksamheter (8 av dessa anger flera stycken; dessa bor nästan alla i 352 43). 3 anger att de deltar både i Högstorp och på andra håll (Skogslyckan, domkyrkan resp. Nygatan). 7 anger inga ytterligare aktiviteter.

Domkyrkan (Nygatan 6) 25 svar.

Denna verksamhet ser helt annorlunda ut än de andra. Deltagarna bor mycket spritt, de kommer från 17 olika postnummerområden, 1 eller 2 från varje, bara från 352 59 är det så många som 3 stycken. 13 st har mer än 1000 m, men bara 4 åker bil och en åker buss. I hög utsträckning deltar man också i andra församlingars/arrangörers barnverksamhet.

Deltagarna kom från postnummerområdena 35230-45 (Centrum, Skogslyckan, Högstorp, södra delen av Maria), 35259, 35261-62.

5 anger att detta är den enda barnverksamhet de deltar i, 11 att de deltar i något annat, 10 av dessa enbart i domkyrkan. 3 anger att man deltar i dessutom i Högstorp, 1 vardera Ulriksbergskyrkan, Skogslyckan och Johannes. 3 anger att de dessutom deltar i Specialistläkargruppens barnverksamhet.

Skogslyckan, 58 svar

Här är en lokalt betonad sammansättning av grupperna, men man har ett förhållningssätt som liknar det i Domkyrkans verksamhet: det finns en tydlig grupp som deltar i en mångfald aktiviteter på olika håll.

Verksamheten i Västrabo (samarbetskyrka med EFS) har uppenbarligen inte deltagit i enkäten. Där finns en söndagsskola och församlingen kommer från många olika delar av staden och närområdet.

Barnen bor i postnummerområdena 352 36 (12 st), 43 (7 st), 44 (9 st) – motsvarar ung. Skogslyckans församling plus södra Maria förs) samt 352 39 och 45 (3 st vardera). Enstaka deltagare kommer från 352 32-34, 38, 41, 46, 49 och 50 (bl.a. Sandsbro och Öjaby).

16 st har mer än 1000 m väg, 12 kommer med bil, 1 med cykel, alla andra till fots.

Nästan hälften, 23 st, anger att detta är den enda barnverksamhet de deltar i, ytterligare 19 deltar bara endast i någon ytterligare verksamhet i Skogslyckan.

7 deltar dessutom i BVC city, 2 i någon domkyrkans verksamhet. 4 deltar i Ulriksbergskyrkan, 4 i Missionskyrkan, 4 i Öjaby, 1 i vardera Sandsbro och Johannes.

Johannes (Maria förs) 49 svar

Maria församlings barnverksamhet är förlagd till Johanneskyrkan, och sålunda i huvudsak riktad åt området norr om motorvägen. Den är tydligt distriktsbunden, och ganska få deltar i verksamheter på andra håll.

Deltagarna kommer från postnummerområdena 352 61 (10 st), 62 (6 st), 63 (12 st) och 64 (16 st) – områdena norr om motorvägen. Enstaka deltagare kommer från 352 34, 45,60, 355 95, 356 21 och 360 43.

19 st har mer än 1000 m till lokalen, 13 st kommer med bil.

Av de 49 svaren anger 31 att de deltar i bara denna verksamhet, 15 att de deltar i någon ytterligare Johannesverksamhet. Bara 6 deltar i verksamheter utanför Johanneskyrkan: 4 går till BVC och speciallistläkargruppen, 2 till Skogslyckan, 1 till Teleborg och 1 till Tävelsås.

Öjaby, sammanlagt ca 50 deltagande

Nästan lika entydigt som i Hemmesjö är verksamheten i Öjaby tydligt lokalt anknuten. I tre av grupperna är bilåkande det naturliga: landsbygdsförhållanden. Ett fåtal barn deltar i verksamheter inne i centrala staden, en enstaka deltar också i Lekaryd, Alvesta pastorat.

Verksamheten i Lammhult har uppenbarligen inte deltagit i enkäten. Inga deltagare från postnumren Öja/Gemla redovisas.

Öjaby I 18 svar

15 deltagande barn kommer från 352 50 (Öjaby), 2 av dessa har mer än 1000 m, en enda åker bil, alla andra går till fots. Övriga 3 deltagare kommer från 352 61 (innerstaden) och 355 93 (Bergunda mm) - har alla mer än 1000 m, tar alla bil.

16 st deltar bara i Öjabyverksamheter (varav 13 har angivit minst 2 verksamheter), 1 deltar dessutom i Skogslyckan, 1 deltar dessutom både i Skogslyckan och i Missionskyrkan.

Öjaby II 7 svar

3 deltagare kommer från 352 50 (Öjaby), 2 från 352 93 och 2 har inte angivit postnummer.

4 har mer än 1000 m, 3 anger att de kommer med bil, 1 med cykel.

5 av barnen deltar i andra verksamheter i Öjaby, 2 anger inget ytterligare.

Öjaby III 20 svar

15 deltagare från 352 50, alla till fots, 3 har mer än 1000 m. Övriga deltagare från 342 92 och 352 40, alla har mer än 1000 m, alla dessa kommer med bil.

15 anger att de deltar i en eller flera (ytterligare?) verksamheter i Öjaby. Några deltar i verksamheter i "city", BVC resp. Lekeryd (1 vardera). 3 anger ingen ytterligare verksamhet de deltar i.

Öjaby IV, Ormesberga

En kort resonerande information från barngruppens ledare i Ormesberga anger att här deltar 7 barn, 4 från 342 64 – de är från "bygden" – och 3 från 352 33 – de kommer "utifrån". Alla har mer än 1000 m till platsen, alla åker bil. En typisk landsbygdsverksamhet.

3) Kyrkliga handlingar

Det är alldeles tydligt att människor alltmer väljer kyrka för de kyrkliga handlingarna utan att se den församlingskyrka där de är tillhöriga som "sin" kyrka. Med folkomflyttningarna är det

fler och fler begravningar som sker på annan plats, ännu tydligare är det när det gäller (det sjunkande antalet) vigslar, och i ganska hög utsträckning när det gäller dop.

En rikstäckande undersökning har gjorts om kyrkliga handlingar 2008, där man konstaterade att clearing mellan samfälligheter skedde vid 24% av alla dop, 14% av alla konfirmationer, 43% av alla vigslar och 16% av alla begravningar – totalsumman av överförda clearingmedel av 85 miljoner kronor. Clearingen gäller bara mellan samfälligheter, och det pastorala tänkandet måste utgå från församlingarna. Den totala andelen av kyrkliga handlingar i annan församling är rimligen mycket högre.

För att få en god bild för Växjös del gjorde utredningen en undersökning i Växjö kyrkliga samfällighet om rörligheten när det gäller dop förrättade 2009. Frågan gällde i vilken utsträckning dopen skedde i kyrkobokföringsförsamlingen, och hypotesen var 1) att man rörde sig ganska fritt mellan stadens församlingar, 2) att en del dop av barn i staden skedde på landet, samt 3) att i staden drog domkyrkan till sig dop från hela staden.

Sammanställningen nedan är beräknad på den organisation som gäller 2010. Det går inte att få fram detaljerade uppgifter, och det finns också ett förmodligen obetydligt mörkertal av dop som s.a.s. ej passerat kyrkoförvaltningens bokning av präst och lokal, utan rapporterats direkt till resp hemförsamling. Siffrorna handlar om antalet döpta, inte antalet dopgudstjänster etc.

För att få en uppfattning av volymerna kan sägas att totala antalet dop där den döpte var kyrkoskriven i Växjö kyrkliga samfällighet (borträknat alltså både dem som döps någon annanstans och dem som döps här men inte är kyrkoskrivna här) var 263 (av de kyrkoskrivna: 91 från Maria, 60 från domkyrkoförsamlingen, 28 från Teleborg, 24 från Skogslyckan, 21 från Öjaby, 9 från vardera Vederslöv-Dänningelanda och Hemmesjö med Tegnaby, okänt i Aneboda-Asa-Berg, i övrigt 1-5 dop).

Inom samfälligheten: Ett förvånansvärt litet flöde av dop mellan stadens församlingar: 3 från Maria och 1 från Hemmesjö förs i domkyrkan, 1 från domkyrkoförs i Skogslyckan, 1 från Skogslyckan i Maria. 4 dop skedde på "annan plats". 5 dop från Aneboda-Asa-Berg skedde i någon av kyrkorna i samfälligheten.

Inflöde: Antalet döpta komma från församlingar utanför Växjö kyrkliga samfällighet var 46 (varav 5 skedde utan clearingräkning, från okänd församling), varav 13 från samfälligheterna Söraby, Sjösås och Östra Torsås (inte mindre än 9 från Gårdsby församling, 2 från Ö Torsås, 1 från vardera Jät och Sjösås). Av de 47 dopen "utifrån" skedde 15 i domkyrkan, 10 i Skogslyckan(s församling?), 6 i S:t Sigfrids kapell, 5 i Öjaby, 2 i vardera Teleborg, Hemmesjö nya, Hemmesjö gamla och Furuby, samt 1 vardera i Maria, Johannes och Högstorp.

Utflöde: Totalt 60 dop skedde i en annan samfällighet (siffran baserad på räkningar för clearing, Aneboda då existerande samfällighet borträknad). Av dessa skedde 5 i någon av församlingarna i Östra Torsås, 3 i Sjösås och 1 i Söraby kyrkliga samfälligheter.

En iakttagelse är att inte mindre än 4 dop har skett i Hemmesjö gamla kyrka, 1 i vardera Vederslövs gamla, i Dänningelanda resp. Öja gamla kyrkplats. 1 dop skedde i Hovshaga kapell. Inte mindre än 37 dop skedde i S:t Sigfrids kapell.

Sammanfattningsvis: Nästan en femtedel av alla dop skedde i församlingar utanför samfälligheten, nästan en femtedel av alla dop som skedde i samfälligheten gällde personer som inte var kyrkoskrivna där. Däremot var rörligheten mellan församlingarna i staden inte så stor som hypotesen gjorde gällande. Påfallande är att många dop från Gårdsby (rimligen Sandsbro) skedde i någon av Växjö samfällighets kyrkor. Den totala clearingkostnaden för

dop som skett någon annan stans är 155tkr. Samfällighetens inkomst av dopclearing var 94tkr. Samfällighetens avgift är 2800:- (präst 1000:-, kyrkomusiker 400:- och lokal 1.400:-).

4) Konfirmandverksamhet

En arbetsgrupp i staden arbetar med frågan om konfirmandverksamhetens utveckling. Relevant för utredningen är i vilken utsträckning ungdomarna är knutna till en kyrka i närheten eller om de väljer konfirmandgrupp efter dennas inriktning. Mellan tummen och pekfingret förefaller det senare gälla inom staden i trängre mening, medan man i t.ex. Öjaby väljer efter närhet.

Nästa fråga är då vilken kyrka ungdomarna väljer för det gudstjänstliv som är knutet till verksamheten. Går man med sin grupp eller väljer man friare? I domkyrkan finns en ungdomsmässa måndagkvällar 1 g/mån som förefaller appellera till ungdomar från hela staden.

5) Diakoni

Det diakonala centrum förutsätts samverka med de församlingsdiakoner som ingår i arbetslagen på varje plats. I detta avseende fungerar det också som ett resurs- och kompetenscentrum för all församlingarnas diakoni.

c) Konsekvens: Nischning

Nischningen, där de olika kyrkorna i staden finner en eller ett par gudstjänstformer och arbetsformer som måste växa fram ur de olika församlingsgemenskapernas sökande efter sin egen kallelse. I andra hand måste det vara domprostens uppgift att se till att det spektrum av olika nischningar som då uppstår inte lämnar en lucka som gör att församlingen som helhet, dvs. staden, inte möter adekvata behov och svarar mot församlingens grundläggande uppdrag.

Innebörden i nischningen är ur den enskilda församlingsgemenskapens synpunkt att det inte är nödvändigt att denna fullgöra helheten av församlingens grundläggande uppdrag:

* Gudstjänst – visserligen skall varje kyrka ha gudstjänst (men inte det diakonala centrum, åtminstone inte i meningen offentlig församlingsgudstjänst), men det är inte nödvändigt att hålla vid huvudgudstjänsten och dess ordning enligt kyrkohandboken, kanske inte ens nödvändigt att ha gudstjänsten på söndagen. Detta öppnar för många olika gudstjänstformer.

* Diakoni – mycket av diakonin sker genom det diakonala centrum. Äldrediakonin kanske skall vara mycket lokalt förankrad.

* Undervisning – det är rimligt att fundera över var barnverksamheten förläggs och hur den nischas. Ännu rimligare är det att konfirmandarbetet görs med hela församlingen som bas – i längden kanske knutet till ett par av kyrkorna (obs det pedagogiska centret). Dialogcentrum ger en annan öppning för vuxenundervisning etc.

* Mission är å ena sidan det övergripande greppet på de andra delarna av församlingens grundläggande uppgift. Ur synpunkten yttre mission är det rimligt att man har en eller ett par grupper i staden som i samverkan med de olika församlingsgemenskaperna medvetandegör

kyrkfolket och stadens folk om kyrkans internationella ansvar. Evangelisation kan också ske på många olika sätt – i relation till stadens offentlighet sker den rimligen delvis genom ett församlingens gemensamma informationsorgan och genom församlingens gemensamma program, delvis genom den dragningskraft som de olika nischerna har.

Domkyrkan är rimligen inte nischad. Där sker ett svenskkyrkligt normalt gudstjänstliv, naturligtvis toppat med katedralfunktionen och gudstjänstutveckling. På samma sätt kan det vara viktigt att nischen t.ex. i Johannes och Sandsbro är en väl utformad (kanske t o m beprövad) familjegudstjänst/familjemässa så länge dess områden har barnfamiljer.

Stiftsstyrelsens beslut kan i sina motiveringar förutsätta att flera huvudgudstjänster (dvs. enligt kyrkohandbokens ordning för huvudgudstjänst) firas i församlingen.

Nischningen måste formuleras på något sätt och de olika nischerna redovisas i församlingensinstruktionen.

d) Konsekvens: Företroendevaldaorganisation

Rimligen är ett direktvalt kyrkoråd den rätta formen för Växjö församling. Storleken på detta bestämmer församlingens indelningsdelegerade; det skall vara minst 10 ledamöter. Man kan också bestämma att det skall finnas ett kyrkofullmäktige (minst 25 ledamöter) som kan välja ett kyrkoråd (minst 6 valda ledamöter, lämpligen fler). Kyrkoherden, dvs. domprosten är ledamot i kyrkorådet och detta uppdrag bör inte delegeras till någon av de arbetsledande komministerna – det finns utöver domprosten ingen präst som har översyn över hela församlingen. I kyrkorådet skall finnas en kyrkvård som tillsammans med domprosten har formellt ansvar för inventarierna i församlingens kyrkor.

Rimligen skapas sedan en gräsrotsorganisation (varken terminologi eller former är reglerade) i var och en av de åtta kyrkor där församlingens liv lev. Dessa kan vara modellerade på tanken ”Domkyrkans vänner” eller på annat sätt. Så mycket som möjligt av lokala beslut bör delegeras till dessa organ, de bör ha viss ekonomisk frihet och gudstjänstvärdar etc utses därifrån. Beslut om gudstjänstens former bör om möjligt ske i samspel mellan arbetsledande komminister och detta organ, med rapportering till domprost och kyrkoråd. Man bör exempelvis få besluta (eller rättare, KO 43:6, lägga förslag som beslutas i kyrkorådet) om församlingsskolekter – detta kan vara en symbolfråga. Den arbetsledande komministern bör vara medlem. Det bör utarbetas enkla men tydliga former för deras ansvar och kompetens.

Församlingens liv i speciella former finns i sjukhuskyrkan, kring universitetsprästen, i det diakonala centrum. Här får man experimentera med lämpliga former för delaktighet.

e) Konsekvens: Arbetsorganisation

Domprosten är samtidigt samfällighetens chef och arbetsorganisationens chef i Växjö församling. Vid sin sida har domprosten en stab för kommunikation etc, som rimligen arbetar både med samfällighetsövergripande frågor och församlingsfrågor.

I Växjö är arbetsorganisationen uppdelad på de fem arbetslagsgrupperna, var och en med sin arbetsledande komminister/diakon. Dessa har åtminstone PU-ansvar för sina medarbetare; i vilken utsträckning de är ansvariga för lönesättningsarbete etc måste utredas.

Tjänster i de olika arbetslagen tillsätts utifrån en sökprofil formulerad utifrån resp. nischning. Det är rimligt att tillsättningen av församlingsvårdande tjänster sker på församlingsnivå, men att för Växjös del, kyrkorådet låter de aktuella lokala rådets yttrande väga tungt.

Alla arbetslagsgrupperna utan det diakonala centrum har två eller tre kyrkor de arbetar utifrån ("utifrån" i ordets egentliga mening), och vid dessa finns lokala råd. Det är där det lokala församlinglivet levs, och det är rimligt att det blir tydligt vem som är präst, musiker, pedagog etc. – det är så utredningen använder ordet "arbetslag" – på platsen, även om den arbetsledande komministern är placerad någon annan stans och leder en hel "arbetslagsgrupp".

f) Konsekvens: Kompetenscentra

Med denna organisation blir det lättare att skapa klara kompetenscentra, som är till alla arbetslags och alla församlingars tjänst i samfälligheten. Som det nu ser ut är det staden som är bas för dessa. Ett kompetenscentrum kan ha följande form:

- * medarbetare med högre kompetens än normalt (och högre lön)
- * fortbildning av medarbetare i pastoratet
- * övergripande verksamhetsplanering med alla medarbetare inom kompetensområdet
- * frivilligutbildning i pastoratet
- * resurser, t.ex. litteratur eller utensilier till utlåning
- * kanske mer kvalificerade verksamhetsformer

För diakoni finns ett tydligt kompetenscentrum i det *diakonala* centrum.

Ett annat är angivet i Maria eller Johannes: I samverkan med folkhögskolan skapa ett *pedagogiskt* centrum, med inriktning 0-18-årsarbete

Ytterligare ett är det *dialogcentrum* med teologisk specialkompetens, för samtal och verksamhet i kulturliv, samhällsfrågor och kanske också religionsdialog. Denna möjlighet nämns i samband med universitetsprästen och det mångreligiösa området vid Mariakyrkan.

Ett *musikaliskt* resurscentrum, med gemensamma samlingar för kyrkomusiker, med reportarkunskap, utbildning och instrumentvård kan knytas till domkyrkan.

Undersökning om barnverksamhetens lokalanknytning2. Landsbygden

b. GRUPP VÄST – ÖJABY

dvs. de delvis nya församlingarna Öjaby, Gemla, Lammhult – idag är dessa (idag fem) församlingar = Öjaby pastorat.

Idag:

* 7781 tillhöriga i fem församlingar: Öjaby, Bergunda, Ör-Ormesberga, Öja, Aneboda-Asa-Berg; tillsammans utgör de Öjaby pastorat.

* Befolkningscentra är 1) Öjaby, knutet till staden. Strax söder om Öjaby finns de mindre samhällena Bergsnäs och Östra Räfte (som båda ligger i Bergunda) samt Helgevärma och Räfte, 2) Gemla (nära Öja kyrka) kan växa om det blir tågstopp och 3) Lammhult, med egen kraft, kan växa om det blir tågstopp.

* Fastigheter: 9 kyrkor, 7 förs-hem, 2 exp, 2 prästgårdar, 10 kyrkogårdar

* Personal: 4,5 präster, 1 diakon, 4,14 musik, 2,5 förs-ped, 1 kanslist, 3,66+tim värd/vaktm

* Kyrkoavgift: i Växjö kyrkliga samfällighet: 0,98 + 0,05 till stiftet + 0,30 i begravningsavgift

I framtiden:

* Tre arbetslag som leds av en arbetsledande komminister placerad i Öjaby, det nuvarande pastoratet hålls samman i samma form som nu

* Två kyrkliga centra med tydlig kyrklig närvaro: i Öjaby och i Lammhult, en tredje verksamhetspunkt är Öja.

* Öjaby, Ör-Ormesberga och större delen av Bergunda läggs samman till Öjaby församling.

* Tre församlingar: Öjaby, Lammhult (namnändring) och Öja.

Personal i framtiden:

Minimiantalet 4 präster är beräknat så: 1 arbetsledande komminister, 1 komminister med huvudansvar i Lammhult, 1 komminister med huvudansvar i Öja, 1 ytterligare komminister. Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

* *Öjaby är i många avseenden en del av stadsbebyggelsen. Avgörande har dock varit att få ett bärkraftigt arbetslag i denna del av det nya pastoratet; Ett arbetslag med enbart Lammhult och Gemla kan inte anses ha den möjligheten.*

* *Om Öjaby ändå skulle föras till stadsförsamlingen bör Ör-Ormesberga läggas till Lammhult (vilket ur en mängd synpunkter är mindre lämpligt).*

2) Öjaby församling

dvs. nuv. Öjaby, Ör-Ormesberga och (större delen av) Bergunda församlingar

Idag:

Öjaby församling, kyrkan ligger mitt i villasamhället, församlingshem vid kyrkan med arbetsplatser för medarbetare och sedvanlig verksamhet för barn och vuxna. 2486 tillhöriga. I de delar av norra Bergunda och delar av Öjaby som ligger mot Jönköpingsvägen kommer framtida industrietableringar att förläggas, däremot inga bostadsområden (flygplatsens inflygningsområde ligger här). Församlingen är typiskt villaförort: sammanhållna familjer, få utlandsfödda, hög medelinkomst.

Ör-Ormesberga församling, lades samman 2006, 499 tillhöriga. Ormesbergadelen minskar, kring Ör finns ett antal yngre familjer. 45 huvudgudstjänster firades 2009, i snitt 28 deltagare. 4 välbesökta familjegudstjänster. Gudstjänsterna växelsvis i de två kyrkorna. I Ör hyrs lokal bl.a. för barnverksamhet i Örtagården, förhandlingar pågår, i Ormesberga finns en sockenstuga en liten bit från kyrkan, med bl.a. viss barnverksamhet. Om Ormesberga församlingshem avvecklas finns ett ordenhus i närheten att hyra.

Bergunda församling: 775 tillhöriga, 47 huvudgudstjänster, högmässa(gudstjänste)rna har i snitt 27 deltagare. I själva Bergunda finns en medeltida kyrka och ett församlingshem. Befolkningscentra är villasamhällena Bergsnäs och Östra Räfte, båda nära Öjaby och fr.a. nära villasamhället Räfte som ligger i Öjaby.

I framtiden:

Öjaby församling föreslås bestå av **nuvarande Öjaby och Ör-Ormesberga församlingar samt större delen av nuv. Bergunda församling**. Jonsboda området och Vikaholmsområdet, idag mindre än ett tiotal boende, i framtiden bostadsområden i staden, föreslås läggas till stadsförsamlingen.

Redan idag sker en rad saker gemensamt för pastoratet (dvs. inkl. Öja), bl.a. beroende på den gemensamma personalen: konfirmander, Lutherhjälpsarbete.

Församlingen får fyra kyrkor:

1. Öjaby kyrka, som är församlingens huvudkyrka, men otillräcklig när man t.ex. skall fira konfirmationshögmässa. Här ligger församlingshem med lokaler för personal etc. I Öjaby bör firas huvudgudstjänst varje sön- och helgdag.
2. Örs kyrka, med den närbelägna (förhyrda) Örtagården (församlingslokaler). Här bör firas gudstjänst växelsvis med Ormesberga. Redan satsar man medvetet på familjegudstjänster.
3. Ormesberga kyrka, med ett äldre församlingshem i närheten. Här bör firas gudstjänst växelsvis med Ör.
4. Bergunda kyrka med regelbunden men inte söndaglig gudstjänst och i en framtid kanske kulturaktiviteter med målgrupp hela staden. Bergunda kyrkas roll omprövas naturligtvis när

Jonsboda och Bredvik blir fullt utbyggt. Här är planeringen av kommunikationerna i området avgörande.

Att ifrågasätta:

* Öjaby kan också föras till stadsförsamlingen, men då får Ör-Ormesberga föras till Lammhult, och det blir ett svagt arbetslag gemensamt för Lammhult och Öja.

* Gränsdragningen kring Bergsnäs och Räppe, se diskussionen ovan.

3) Lammhults församling

Idag och i framtiden

Lammhults församling föreslås vara identisk med den nuvarande **Aneboda-Asa-Bergs församling**. Församlingen föreslås få namn efter centralorten, som har drygt 1700 invånare. En utredning om församlingen och dess arbetsformer har gjorts i samband med sammanläggningen av de tre församlingarna, som skedde så sent som 2010. Där har förutskickats hur viktigt det är att församlingen har ett eget församlingsliv och att en del av arbetslaget tydligt har sin gärning här. Det är viktigt att den nya församlingen nu får arbetsro att etablera sig efter den förändringen. I Lammhults kyrka finns lokaler för församlingsverksamhet, vid kyrkan finns en prästbostad med expeditjonslokaler – denna försäljs 2010.

Församlingen har idag 2091 tillhöriga. Ett tydligt centrum är Lammhult, med eget näringsliv och viss möjlighet att växa, i synnerhet om det blir tågstopp. Landsbygden, särskilt Asa, har haft hastigt minskande befolkning.

Församlingen har fyra kyrkor:

1. Lammhults kyrka, byggd på 1960-talet i den livaktiga centralorten. I kyrkan finns församlingslokaler, i den närbelägna prästgården finns arbetslokaler. Ingen kyrkogård finns vid kyrkan. Här bör firas huvudgudstjänst vare sön- och helgdag.
2. Aneboda kyrka – några km från Lammhult – är den gamla församlingskyrkan i den församling där Lammhults stationssamhälle senare växte upp. I Aneboda finns kyrkogård för den tidigare församlingen Aneboda, och därmed för Lammhults samhälle. Här bör firas gudstjänst vid vissa högtider, plus att Aneboda är begravningskyrka för Lammhult. Vid kyrkogården finns lokaler för arbetslaget på kyrkogårdarna i området.
3. Bergs kyrka är f.n. stängd p.g.a. mögelproblem. Utredning om gudstjänstlivet pågår. Vid kyrkan finns ett församlingshem, utredning om användning av detta pågår. Församlingen har också ägt ett kyrkstall och Lädja skola, vilka nyligen överlåtits åt andra.
4. Asa kyrka, med regelbundet men inte söndagligt gudstjänstliv. Församlingshemmet är försålt och planer finns på att inrätta lokaliteter i den alltför stora kyrkan.

Att ifrågasätta och diskutera:

* Namnändringen till Lammhult

* Koncentrationen av församlingslivet till Lammhult

4) Gemla församling

Idag och i framtiden

Nuvarande Öja församling, 1418 tillhöriga, består som församling men får namnet **Gemla församling**. Huvudort är Gemla samhälle, 3 km från kyrkan, drygt 1300 invånare.

Kommunen räknar Gemla-Getaskärv-Öja som ett sammanhållet samhälle. Om (eller när) man får en tåghållplats kan Gemlaområdet räkna med en viss befolkningstillväxt, något som på sikt kan göra att här blir ett kyrkligt centrum liksom i Lammhult. Församlingslivet bedrivs delvis med utgångspunkt från Öjaby – framtiden får utvisa hur utvecklingen blir. 53 huvudgudstjänster med i snitt 31 deltagare 2009, ett år när kyrkan delvis stått stängd.

Församlingen har en kyrka, som konsekvent får namnet Gemla kyrka. Den är just nu drabbad av mögelproblem och gudstjänst firas i det närbelägna församlingshemmet. Man planerar emellertid att renovera och förnya kyrkan – församlingen har ett ganska livligt gudstjänst- och församlingsliv. Kyrkan är den största i nuvarande Öjaby pastorat och den volymen behövs vid t.ex. konfirmationer.

Att ifrågasätta:

- * *Omfattningen av samverkan med Öjaby (kyrkligt centrum)*
- * *Gemla kunde vara en del av Öjaby församling*
- * *Befolkningscentrum är Gemla, ett par km bort. Etablering där?*
- * *Skall församlingen fortsätta att heta Öja?*

c. GRUPP NORDOST – ROTTNE

dvs. de nybildade församlingarna Rottne och Braås.

Idag:

* 4721 tillhöriga, i tre församlingar: Söraby-Tolg-Tjureda (sammanlagda 2006), Sjösås (Drev-Hornaryd gick upp i Sjösås 2010) och Dädesjö. 2000 var det sju församlingar.

* Två pastorat: Söraby (med Söraby-Tolg-Tjureda och Gårdsby församlingar) och Sjösås (med Sjösås och Dädesjö församlingar).

* Två befolkningscentra, Rottne (drygt 2200 invånare) och Braås (1600 invånare).

* Fastigheter: 7 kyrkor (plus Drevs och Dädesjö gamla kyrkor), 8 församlingshem, 1 expedition, 1 hyresfastighet, 12 kyrkogårdar, 2 prästgårdar (båda i Sjösås pt).

* Personal: C:a 4 präster (STT exkl Gårdsby c.a 4, Sjösås 2),

1 diakon (STT),

2 församlingspedagog/motsv (ca 1+1,75),

4 musiker (ca 2 + Sjösås 1,6+0,4) Söraby pastorat har gjort satsning på hög musikalisk verksamhetsnivå

2,55 kansli (1,75 + 0,8)

3,5 (ca 2 + 1,5) (inkl kyrkogårdar, plus säsonganställda) vaktmästeri etc (exkl kyrkogårdarna).

* Kyrkoavgift 2009:

Söraby kyrkliga samfällighet $1:05 + 0:25 + 0:05 = 1:35$ Ekonomisk utjämning, utgått netto 83:- per tillhörig.

Sjösås kyrkliga samfällighet $1:00 + 0:34 + 0:05 = 1:39$. Ekonomisk utjämning, tillskott netto 166:- per tillhörig.

I framtiden:

Två arbetslag som leds av en arbetsledande komminister, med placering i Rottne.

Två kyrkliga centra med tydlig närvaro: i Rottne och i Braås.

Två församlingar: Rottne och Braås (namnändringar). Sjösås och Dädesjö församling föreslås läggas samman till Braås församling.

Personal:

Minimibemanningen 3 präster beräknas på: 1 arbetsledande komminister placerad i Rottne, 1 komminister placerad i Braås, ytterligare en komminister.

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

* *Namnändringarna*

* *Att Dädesjö går upp i Sjösås*

5) Rottne församling

Idag och i framtiden

Den föreslagna Rottne församling är **identisk med nuv. Söraby-Tolg-Tjureda** församling. Församlingen lades 2006 samman av tre tidigare församlingar, och man har nu ett kyrkoråd, som fortsätter som hittills.

Församlingen har 3402 tillhöriga, dess befolkningsmässiga tyngdpunkt är samhället Rottne, där det finns en yngre befolkning och där det sker nybyggnation. Visst eget näringsliv, men fr.a. pendling till Växjö. Tolg och Tjureda är glesbygder som har haft avsevärt befolkningstapp; Centralbygd i Tolg är området kring och väster om kyrkan. För församlingslivet hyr man Föreningslokalen i Tolg. I Tjureda finns det fd brukssamhället Åby – med hyrd lokal för barnverksamhet – ett par km sydväst om kyrkan. I Söraby finns förutom Rottne samhälle också det mindre samhället Brittorp (p gränsen mot Dädesjö).

Församlingens tre delar växer nu samman. Man har haft verksamhetsråd fördelat på tre, men fr.o.m. 2010 har man själva valt att kyrkorådet i sin helhet – med god representation från de olika delarna – är ansvarigt för hela verksamheten. Gudstjänstlivet fördelas på de tre kyrkorna, men övervikt för Söraby kyrka. Församlingshemmet vid kyrkan i Rottne bör avpassas för en genomtänkt funktionalitet. Längre bort i samhället äger samfälligheten ett hus med expeditionslokaler för församlingen – administrationen minskar och man bör söka en enklare lösning.

Det föreslås att församlingen återtar sitt gamla namn Rottne och att Söraby kyrka också benämns Rottne kyrka.

Församlingen har tre kyrkor:

1. Rottne (Söraby) kyrka, vid vilken det också finns dels ett församlingshem. I Rottne finns tillväxten befolkningsmässigt, med barn – och familjeverksamhet etc. Här bör det firas gudstjänst varje sön- och helgdag.
2. Tolgs kyrka, nyrenoverad och med församlingslokaler i närheten. Här bör kunna firas gudstjänst och finnas församlingsliv – i nuvarande omfattning eller växelvis med Tjureda.
3. Tjureda kyrka, gudstjänstliv och församlingsverksamhet i nuvarande omfattning, eller växelvis med Tolg.

Att diskutera:

* Gårdsby församling förs i sin helhet till staden.

* Fördelningen av gudstjänstlivet mellan de tre kyrkorna.

* Namnändringen till det enklare Rottne i st f det treledade Söraby-Tolg-Tjureda.

6) Braås församling

dvs. nuv. Sjösås och Dädesjö församlingar

Idag:

2010 lades *Sjösås* och *Drev-Hornaryds* församlingar samman till Sjösås församling. Församlingen har 1713 tillhöriga. Centrum är Braås samhälle i sydligaste delen av församlingen, i samhällets norra del ligger Sjösås gamla kyrka med kyrkogård, i närheten finns ett församlingshem (inkl vaktmästarbostad) och prästgård för kyrkoherden. I församlingens geografiska mitt, i Viås by, men utan mer omfattande kringbebyggelse, ligger Sjösås nya kyrka med församlingshem. Nära Drev-Hornaryds (nya) kyrka (där det finns ett församlingshem) finns också det lilla brukssamhället Böksholm. Hornaryds kyrka är riven, Drevs gamla kyrka står kvar och vårdas. I Drev-Hornaryd, då egen församling, firades 2009 huvudgudstjänst 26 gånger; i den nya situationen avser man att fira gudstjänst där i motsvarande omfattning. Större delen av gudstjänstlivet sker i Sjösås gamla kyrka – i den rymliga nya kyrkan firas bl.a. en del gudstjänster med många deltagare.

Braås, som har en stor fordonsindustri, har stor både in- och utpendling dagligen.

Dädesjö församling, 459 tillhöriga, har kyrka och församlingshem och prästgård (uthyrd till annan person) i kyrkbyn. Allt högre medelålder på de boende, och på dem som deltar i kyrkolivet, gör att en församlingssammanläggning måste ske för att inför framtiden säkra kyrklig närvaro i just Dädesjö. 38 huvudgudstjänster (varav 15 med nattvard) – en ganska låg frekvens – under 2009 hade i snitt 28 deltagare.

I framtiden:

Från 2014 föreslås att **även Dädesjö och Sjösås läggs samman, och att församlingen namnändras till Braås** efter den dominerande tätorten. Det är då viktigt att församlingdelen Dädesjö får ett eget församlingsliv och att en del av arbetslaget tydligt har sin gärning här.

Församlingens befolkningsmässiga tyngdpunkt blir samhället Braås. Det är lämpligt att församling och kyrka har samma namn, Sjösås gamla kyrka benämns Braås.

Det är svårt att på sikt motivera mer än en prästtjänst i nuvarande Sjösås-Dädesjö. Man kan naturligtvis inrätta en tjänst utöver minimibemanningen, men huvudalternativet är ändå att den ytterligare präst som finns i arbetslagsgruppen (dvs. utöver den ansvarige i Rottne och den ansvarige i Braås) rycker in vid behov i Braås/Dädesjö.

Församlingen skulle därmed få två huvudkyrkor:

1. Braås, dvs Sjösås gamla kyrka i samhället Braås, där det finns ett församlingshem och tydlig kyrklig närvaro. Här bör firas gudstjänst i princip varje sön- och helgdag.
2. Dädesjö kyrka, vid vilken också finns ett församlingshem och där det bör firas regelbunden gudstjänst – omfattningen är avhängig av gudstjänstdeltagandet.

Församlingen skulle ha ytterligare inte mindre än tre kyrkor med varierande gudstjänstliv:

3. Sjösås nya kyrka i byn Viås, möjligen vissa fuktproblem (som nu utreds). Här firas en del begravningar, samt ett antal kyrkoårs gudstjänster som har stort antal deltagare; dessa kunde dock med fördel läggas till den rymliga Dädesjö kyrka (obetydligt längre från Braås än Sjösås nya).

4. Hornaryds kyrka, församlingskyrka i förutvarande församlingen Drev-Hornaryd. Här bör firas gudstjänst med viss regelbundenhet.

5. Drevs gamla kyrka. Visst oregelbundet gudstjänstliv.

(6. Dädesjö gamla kyrka ägs av Vitterhetsakademin)

Att ifrågasätta:

* *Sammanläggningen av Dädesjö med Sjösås*

* *Bemanningen*

* *Namnet Braås*

d. GRUPP SYD – INGELSTAD

dvs. de nya församlingarna Ingelstad, Åryd och Vederslöv

Idag:

* 6995 tillhöriga i nio församlingar:

Hela Östra Torsås pastorat: Östra Torsås, Uråsa, Jät, Nöbbele,

Del av Växjö domkyrkoförsamlings pastorat: Hemmesjö med Tegnaby, Furuby,

Del av Teleborgs pastorat: Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås, Kalvsvik.

* Befolkningscentra:

- Ingelstad, med kyrka, församlings- och ungdomslokaler och expedition.

- Åryd, utan av kyrkan ägda lokaler, kommer att växa om man får tågstopp.

- Området Vederslöv-Tävelsås har inget tydligt centrum och är mer och mer pendlingsområde till staden.

Vid kyrkorna i Furuby, Nöbbele och Tävelsås finns mindre, sammanhållna samhällen. Viss planering finns också för Rinkaby (i Tävelsås).

* Fastigheter: 9 kyrkor (plus Vederslövs, Jäts o Hemmesjö gamla kyrkor), 6 församlingshem etc (plus 3 hyrda lokaler), 1 expedition, 16 kyrkogårdar.

* Personal

4 präster: i Östra Torsås pastorat 1 kyrkoherde, 1 komminister, i Teleborgs pastorat c:a 100% komminister, i Växjö domkyrkoförsamlings pastorat ca 1 komminister

2 diakoner (i Östra Torsås en diakon med gudstjänstuppgifter),

445 musiker,

ca 4 församlingspedagog/motsv,

1,4 kanslist plus rimlig del av Teleborgs kansliresurser

7 värd/inna/, lokalvärd vaktmästeri, inkl kyrkogårdarna.

* Kyrkoavgift:

Östra Torsås kyrkliga samfällighet: $1:40 + 0:30 + 0:05 = 1:75$. Ekonomisk utjämning, utgått netto 1:- per tillhörig

De församlingar som idag tillhör Växjö domkyrkopastorat och Teleborgs pastorat: i Växjö kyrkliga samfällighet: $0:98 + 0:30 + 0:05 = 1:33$. Ekonomisk utjämning, utgått netto 147:- per tillhörig.

I framtiden:

Tre mindre, samverkande, arbetslag med en arbetsledande komminister placerad i Ingelstad/Östra Torsås.

Ett tydligt kyrkligt centrum i Ingelstad/Östra Torsås.

Ytterligare två kyrkliga centra kan/bör dessutom byggas upp: i Vederslöv(sregionen) och i Åryd.

Tre församlingar: Ingelstads, Åryds och Vederslövs församlingar. Det innebär att de fyra församlingarna i nuvarande Östra Torsås pastorat (**Östra Torsås, Jät, Uråsa och Nöbbele**) läggs samman

till Ingelstad. Hemmesjö med Tegnaby läggs samman till Åryd. Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik läggs samman till Vederslöv.

I området finns inte mindre än 12 kyrkor, varav tre medeltidskyrkor som står kvar, i vissa avseenden som ”öde”, efter det att man byggt en ”ny” kyrka i församlingen. I Tävelsås (Tofta), Dänningelanda och Kalvsvik finns äldre kyrkplatser.

Området är det mest svårgripbara ur struktursynpunkt. En rad alternativ till den föreslagna strukturen finns.

Personal:

Minimibemanningen 4 präster är beräknad så: 1 arbetsledande komminister placerad i Ingelstad, 1 komminister med ansvar i Åryd, 1 komminister med ansvar i Vederslöv, 1 ytterligare komminister

Bemanningsplan i övrigt utreds i ett senare skede.

Att ifrågasätta:

- * *Vederslöv och Åryd som egna församlingar*
- * *Nöbbele skulle kunna bestå som egen församling*
- * *Jät skulle kunna föras till Vederslöv*
- * *Namnförändringarna*
- * *Stadens roll*

7) Ingelstads församling

dvs. nuv. Ö Torsås, Jät, Uråsa och Nöbbele församlingar

Idag

Församlingarna utgör ett pastorat/en samfällighet. De utgör en naturlig enhet, med servicecentrum i Ingelstad, och har uttalat en önskan att få vara samverkanspartners vid en sammanläggning.

Ö Torsås församling, 1905 tillhöriga. Ingelstad samhälle är befolkningscentrum i pastoratet, småindustri samt pendling till Växjö (och Tingsryd). Här ligger Östra Torsås kyrka (busshållplatsen heter ”Ingelstads kyrka”). Där finns församlingshem vid kyrkan (och skolan) samt ungdomslokaler (Arken) och expeditionslokaler (Kyrkans hus) en bit bort i samhället. Gudstjänstlivet är svagt: 42 huvudgudstjänster med i snitt 23 deltagare 2009.

Nöbbele församling har 601 tillhöriga. Bystruktur kring Nöbbele, där det finns församlingshem i gamla skolan. Församlingen har bl.a. ett för sin storlek rikt musikliv. En kärna av regelbundna gudstjänstdeltagare finns. 36 huvudgudstjänster med i snitt 48 deltagare 2009.

Jäts församling har 336 tillhöriga. Bebyggelsen finns kring Jäts gamla kyrka i sydligaste delen av församlingen och i Nöbbele i norra delen. Vid Jäts nya kyrka, belägen mer i församlingens geografiska mitt, finns ett församlingshem med 4 lägenheter. Församlingen är rätt tydligt uppdelad i norra och södra Jät. Man har återigen inrättat kyrkofullmäktige (och kan då ha ett litet kyrkoråd). Sommartid ganska livligt deltagande i Jäts gamla kyrka, vintertid svårare, i nya kyrkan. 26 huvudgudstjänster med i snitt 20 deltagare 2009.

Uråsa församling har 257 tillhöriga. Vid Uråsa kyrka finns ett församlingshem. Rikt föreningsliv. 42 huvudgudstjänster med i snitt 14 deltagare 2009, någon gång kommer bara ”kyrkobetjäningen”.

Gudstjänstlivet i de fyra församlingarna har upprätthållits av kyrkoherde, komminister och diakon så att det varje sön- och helgdag har firats gudstjänst i tre av fyra kyrkor; detta skett på disoens av domkapitlet och i avvaktan på en församlingsreglering. De tre mindre församlingarna har därmed inte haft minimiantalet 20 huvudgudstjänster med nattvard.

I framtiden

Ingelstad församling består av de **nuvarande församlingarna Östra Torsås, Jät, Uråsa och Nöbbele**. Församlingen förslås heta Ingelstad och Östra Torsås kyrka få namnet Ingelstads kyrka.

Församlingen får ett centrum i Ingelstad, med viss verksamhet också i Jät och Uråsa, vidare verksamhet i Nöbbele, där det finns ett tydligare kontinuerligt församlingsliv. Jät har markerat sin vilja att tillhöra Ingelstad/Östra Torsås, inte (som ifrågasatts) Kalvsvik och därmed Vederslöv.

Idag har man många fastigheter. Man får pröva i vilken omfattning församlingshemmen fr.a. i Uråsa och Jät används av församlingen. I Ingelstad har man förutom kyrkan tre fastigheter. En koncentration bör utredas, men det bör finnas utrymme för ett aktivt kyrkligt centrum, i synnerhet som det till att börja med inte finns några sådana i Vederslövs och Åryds nybildade församlingar.

I den nya organisationen är det rimligt att det varje sön- och helgdag firas en huvudgudstjänst plus en eller två ytterligare gudstjänster i församlingen.

Församlingen får 5 kyrkor:

1. Ingelstad (Östra Torsås) kyrka, Församlingen har en omfattande barnverksamhet. Här blir rimligen församlingens huvudkyrka; här bör firas huvudgudstjänst varje sön- och helgdag, familjegudstjänster.
2. Uråsa kyrka. Här bör firas regelbunden gudstjänst, kanske växelvis med Jät. Samverkan med föreningslivet.
3. Jäts (nya) kyrka, i norra delen av den nuv. församlingen. Här bör firas regelbunden gudstjänst, kanske växelvis med Uråsa. Här finns ett församlingshem.
4. Jäts gamla kyrka som är ett kulturminne. Här firas vissa gudstjänster och kyrkliga handlingar.
5. Nöbbele kyrka med församlingshem i sockenstugan. Här finns ett tydligt gudstjänstliv, och stor musikaktivitet. Församlingen är under 600 tillhöriga, kommer att minska och få högre medelålder. Den kommer knappast att självständigt kunna ha ett eget församlingsliv, men det är t.v. motiverat att ha gudstjänst i stort sett varje söndag – som alltid avhängigt av deltagarantalet.

Att ifrågasätta:

* Församlingsnamnet Ingelstad.

* Nöbbele kunde utgöra en egen församling, men får då mycket svagt församlingsliv.

* Hemmesjö med Tegnaby och Furuby församlingar kunde föras till den nybildade Ingelstad församling.

* Om den sammanlagda församlingen Vederslöv inte hittar ett gemensamt församlingsliv bör hela området knytas till Ingelstads församling.

* Jäts nuvarande församling kan också knytas till Vederslövsområdet – man har traditionella band med Kalvsvik.

8) Vederslövs församling

dvs. nuv. Vederslövs-Dänningelanda (utom ett mindre område), Tävelsås och Kalvsviks församlingar.

Idag:

De ursprungligen fyra församlingarna är landsbygd, men domineras inte av glesbygd. De utgjorde under några år en Mellersta Kinnevalds landskommun. Inga specifika tätorter finns, skola och viss service finns i Vederslöv, småskolor i Kalvsvik och Tävelsås. I synnerhet norra delen utvecklas mot att bli ett pendlingsområde mot Växjö. De tillhör ny Teleborgs pastorat.

I *Vederslöv-Dänningelanda* (872 tillhöriga) finns nya och gamla kyrkan i Vederslövs by, där det också finns förhyrda församlingslokaler i sockenstugan för arbetsrum och samlingslokal. Länsstyrelsen har flera år skjutit på behandlingen av frågan om att bygga in församlingslokaler i alldeles för stora nya kyrkans västra del. Hela församlingsprojektet riskerar på så sätt att förfelas. Det är inte rimligt att omläggningen av församlingsstrukturen på detta sätt förhalas av ett byggärende. I byns södra del finns också gamla kyrkan, från 1200-talet, med inredning (bl a alltför smala bänkar) från 1700-talet.

I församlingens finns arbete bland barn i ett möte med skolan. I församlingen firades 49 huvudgudstjänster med i snitt 30 deltagare 2009.

I Dänningelanda finns på gamla kyrkans tomt/kyrkogård ett församlingshem. När Vederslövs nya kyrka erfars som alltför stor för en liten gudstjänstförsamling anordnas gudstjänsterna i detta församlingshem, något som ger en annan erfarenhet av vad det är att fira gudstjänst – en erfarenhet man kan med sig till den stora kyrkan.

I *Tävelsås* (648 tillhöriga) finns enbart kyrkan som församlingslokal. Vid behov hyr man lokal i Kyrkskolan eller Bygdegården. Barnen i skolan (F-1-3) inbjuds till kyrkan. Nattvard firades bara 14 gånger 2009. Här firades 2009 54 huvudgudstjänster med i snitt 31 deltagare.

I *Kalvsvik* (508 tillhöriga) finns kyrkan och förhyrda församlingslokaler. Här finns en bygdeskola, som församlingen regelbundet bjuder in. Man har gudstjänstgrupper och hela kyrkorådet fungerar som kyrkvårdar. Nattvard firas 18 gånger/år; här finns en (nu försvinnande) bakgrund i den egentliga gammalkyrkligheten. Här firades 2009 51 huvudgudstjänster med i snitt 31 deltagare.

Församlingarna har tidtals haft svårt att upprätthålla sitt gudstjänstliv. I alla tre församlingarna firas den nattvardslösa huvudgudstjänsten i den enklare formen söndagsgudstjänst. I Tävelsås firas nattvard i form av söndagsmessa (14 st), i Vederslöv och Kalvsvik (18 stycken vardera) i högmässans form.

I framtiden:

består **Vederslövs församling av nuvarande Vederslövs-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsviks församlingar; nuv. Vederslöv-Dänningelanda minskas med Vikaholms- och Jonsbodaområdet** (byggstart 2014) som läggs till stadsförsamlingen (se ovan).

Församlingen har inget självklart centrum; i Vederslöv, som är den största församlingen av de tre, finns skola och samlad bebyggelse, men inget församlingshem (man hyr lokaler i sockenstugan). Skall Vederslöv fungera som ett församlingscentrum måste här finnas tjänliga lokaler – en ansökan om att få bygga församlingslokaler i västra delen av Vederslövs kyrka har länge legat på Länsstyrelsens bord.

Både Vederslöv, Dänningelanda och Tävelsås ligger inom nära pendlingsavstånd från staden och man kan förutsätta att befolkningen inte minskar. Idag är de tre församlingarna annexor till Teleborgs församling. I några (men olika) avseenden är man mer inriktade mot staden än mot Östra Torsås. Kyrkolivet i staden kommer emellertid att få en så tydlig stadsprägel att det är rimligt att församlingarna knyts till Ingelstad med dess landsbygdspastoral i botten.

Det förutsätts att en av komministrarna i arbetslagsgruppen Syd har Vederslöv som sitt ansvarsområde och att här byggs upp ett mindre kyrkligt centrum. Rimligen ligger detta i Vederslöv, men kan inte lokalfrågan lösas bör en lokal i Tävelsås kunna komma ifråga i stället. Om det inte byggs upp ett tydligt kyrkligt centrum måste arbetslaget utgå från Ingelstad.

Församlingen kommer att ha fyra kyrkor:

1. Vederslövs (nya) kyrka; här har funnits planer på att bygga in församlingslokaler i nedre delen av kyrkan. På kyrkplatsen i Dänningelanda finns ett mindre församlingshem, som med framgång har använts för gudstjänster när Vederslövs kyrka har känts för stor.
2. Tävelsås kyrka är rimlig i sina proportioner, men här finns inget församlingshem.
3. Kalvsviks kyrka: här hyr församlingen ett församlingshem i närheten av kyrkan.
4. Vederslövs gamla kyrka, söderut i byn, är kulturminne och kan användas för kortare gudstjänster (smala träbänkar) under sommaren.

Gudstjänstlivets framtida fördelning är oklar och måste tänkas igenom. Rimligen bör någon av kyrkorna Vederslövs nya eller Tävelsås med tiden bli huvudkyrka i församlingen, så att där firas huvudgudstjänst med större regelbundenhet än i de andra kyrkorna. I den nya organisationen är det rimligt att det (nästan) varje sönd- och helgdag firas en huvudgudstjänst plus någon ytterligare gudstjänst i församlingen.

Att ifrågasätta:

* Namnet Vederslöv: rimligen har församlingen namn efter den kyrka som blir huvudkyrka – och det kan bli Tävelsås.

* Det kan ifrågasättas om inte hela området skall föras till den nya Östra Torsås församling, men då med kravet att huvudgudstjänst också firas i någon av dessa tre kyrkor.

* Ovan har nämnts möjligheten att också Jät knyts till denna församling

* De tre församlingarna (tydligast Tävelsås) är i vissa avseenden knutna till staden snarare än till Östra Torsås.

9) Åryds församling

dvs. nuv. Hemmesjö med Tegnaby och Furuby församlingar

Idag

Hemmesjö med Tegnaby församling (1205 tillhöriga) består av landsbygd och tätorten Åryd. I församlingen finns Hemmesjö (nya) kyrka, byggd efter en församlingssammanläggning i byn Billa. Där finns också ett församlingshem. Kyrkan är ombyggd för att möjliggöra mindre gudstjänster. Åryd ligger 3-4 km från kyrkan, och lika långt norr om kyrkan ligger Hemmesjö gamla kyrka, från medeltiden (med bl.a. en berömd S:t Sigfridsbild). I Tegnaby finns kyrkplats på den gamla kyrkogården.

Åryd är en f d bruksort, har ca 700 invånare, har skola bibliotek idrottsplats, ”industriby” vid det gamla bruket. Det är en ”blandad bebyggelse av villor och hyreslägenheter”, och orten har av tätorterna i kommunen den lägsta medelåldern. Kommunen erbjuder tomter och förväntar sig att Åryd kan tänkas växa som förort till Växjö om man får en tåghållplats. Rimligen är både tätorten (10 min med bil) och landsbygden (på samma sätt som Vederslövsområdet) pendlingsområde till Växjö. Oregelbundet firas gudstjänster i lånad lokal i Åryd samt i Tegnaby. Dessa samlar kanske 25 personer, och försöken bör utökas.

Församlingslivet är svagt, sker i stort gemensamt med Furuby (barnverksamhet) och i nära samverkan med Högstorpområdet i staden. Den församlingsinstruktion som är utarbetad förutsätter huvudgudstjänst vid de stora helgerna, lördagkvällar i Hemmesjö gamla kyrka, i övrigt sammanlysningar inom pastoratet, fr a till Furuby. Domkapitlet föreslås f.n. utfärda församlingsinstruktion med innebörden att huvudgudstjänst firas i någon av kyrkorna Hemmesjö (gamla eller nya) eller Furuby varje söndag eller lördag kväll. – Genom Åryd och förbi Hemmesjö gamla kyrka går Sigfridsleden.

Furuby församling (607 tillhöriga) är den lilla tätorten Furuby, med kyrka och församlingshem, samt ett antal byar. I Furuby finns en skola. Församlingslivet sker i stor utsträckning tillsammans med Hemmesjö. Gudstjänstlivet är alltmer samordnat med Hemmesjö.

De båda församlingarna har tidigare tillhört helt skilda sammanhang: Hemmesjö var först eget pastorat, knöts sedan ihop med Östra Torsås (och var då en del i en Östra Torsås landskommun), innan det knöts samman med Furuby och staden. Furuby har sina gamla anknytningar till Hovmantorp, men nu anknutet till staden. Församlingarna har inte helt lätt att växa samman trots god vilja; de båda samhällen Åryd och Furuby ligger på var sin sida av Årydssjön (fågelvägen 4 km) men med ganska lång resväg (nästan 20 km) sig emellan; mellan kyrkorna är det 22 km.

Personal idag för de båda församlingarna:

1 komminister

0,5 diakon, resterande 0,5 arbetar i Högstorp

Del i församlingspedagog

0,5 kyrkomusiker
värd(inna), lokalvärd, vaktmästare

I framtiden

består Åryds församling av nuv. **Hemmesjö med Tegnaby och Furuby församlingar**. Tanken är att församlingslivet sker med utgångspunkt från Åryd, som är den största orten, och att viss verksamhet sker i Furuby. Förslaget förutsätter då att Åryds samhälle växer som pendlingsort, och att församling och samfällighet aktivt planerar för att i samhället skapa ett församlingscentrum, lämpligen också med en kyrkolokal. Hemmesjö församlingshem skulle därvid kunna försäljas, och Hemmesjö nya kyrka blir begravningskyrka och kyrka för större gudstjänster (som relationen mellan Sandsbro och Gårdsby).

Församlingen förslås få namnet Åryd; alternativ 2 kunde vara Hemmesjö, alternativ 3 Hemmesjö-Furuby. Tegnaby bör inte finnas med i församlingsnamnet. Namnändringen förutsätter att en församlingskyrka eller –kyrkolokal byggs i just Åryd. Namnändringen blir en viktig symbolfråga och bör knytas till nysatsningar och bygganden i just Åryd.

I väntan på detta skulle strukturen vara denna:

1. Hemmesjö med Tegnaby (nya) kyrka, Billa. Gudstjänst växelvis med Furuby. Några km till Åryd.
2. Hemmesjö (gamla) kyrka är ett kulturminne. Viss verksamhet sommartid.
3. Furuby kyrka med ett församlingshem i närheten. Gudstjänst växelvis med Hemmesjö.
4. Viss verksamhet sker redan i Åryd, i lånad lokal. Detta får växa fram.

Det lilla arbetslaget i Åryd skulle bestå av 1 komminister, 0,5 församlingspedagog/motsv, 0,5 kyrkomusiker, 0,5 diakon samt 1 femte profilen

Att ifrågasätta:

* Namnet Åryd.

* Även sammanslagna är församlingslivet idag ganska svagt. Man kan ifrågasätta om Furuby o Hemmesjö inte bör ingå i Ingelstads församling. Där har man dock motsatt sig denna tanke – Ingelstad och Hemmesjö/Furuby är alltför avlägsna från varandra.

* Nybyggnation i Åryd är en ganska omfattande ekonomisk satsning och förutsätter att församlingshemmet i Billa säljs och att Hemmesjö nya kyrka bara får nödvändigt underhåll, förmodligen också att verksamheten i Furuby dras ned.

e. Arbetsformer på landsbygden

1) Konsekvens: Den mycket lokala närvaron

Poängen med församlingssammanläggningarna är hela tiden inte att ”lägga ned” församlinglivet, utan att genom en kraftfullare organisation skapa förutsättningar för att kyrkan skall kunna *förbli* på plats lokalt. Om kyrkans närvaro, gudstjänstlivets omfattning etc. får en omfattning som är avpassad efter de förutsättningar som finns lokalt, finns också förutsättningar för att församlinglivet skall kunna bli adekvat. Det blir spännande och kanske t.o.m. roligt att vara med i verksamheten, i stället för att det som nu uppfattas som en alltför stor börda för dem som åtar sig (och som ofta är samma människor som bär det lokala föreningslivet).

2) Konsekvens: Förtroendevaldaorganisation

I de sammanlagda församlingarna kommer ofta att finnas ett antal kyrkor (ofta = kyrkan i var och en av de tidigare församlingarna). På mindre platser kan där firas gudstjänst i varierande omfattning – en över åren hållbar nivå garanteras i församlingsinstruktionen för den nybildade församlingen. Det finns en ofta mycket stark känsla för kyrkobyggnaden och för dess roll i bygden, men inte alltid kraft att upprätthålla gudstjänsttraditionen. Det är viktigt att bevara och skapa former för denna delaktighet. De kyrkoråd som nu upphör kan vara basen för byggandet av ett informellt förtroendevaldasammanhang.

Ovan har en rad möjligheter skissats. Lämpligen samråder man nu i de berörda församlingarnas kyrkoråd – och mellan dessa kyrkoråd – om hur man ska göra.

3) Konsekvens: Arbetsorganisation

Den här skisserade arbetsorganisation är förutsättningen för det beslut om förändring som nu är lagt. Organisationen har hittills mest presenterats med utgångspunkt i församlingarna. Låt oss för tydlighetens skull se arbetslagsorganisationen, hur den tänks från andra hållet, s.a.s. ”uppifrån”:

För landsbygdsförsamlingarnas del innebär det att de 8 landsbygdsförsamlingarna samverkar i tre arbetslagsgrupper, med centra i Öjaby, Rottne och Ingelstad. Varje grupp leds av en arbetsledande komminister, som samtidigt har det direkta ledningsansvaret för församlinglivet i Öjaby, Rottne resp. Ingelstad. Med ett så stort och differentierat pastorat/samfällighet som det är fråga om får den arbetsledande komministern i flera avseenden en roll liknande kyrkoherdens: det förutsätts att domprosten gör en omfattande delegation till den arbetsledande komministern.

Varje arbetslagsgrupp består av två eller tre arbetslag: 1) Öjaby-Gemla och Lammhult, 2) Rottne och Braås, 3) Ingelstad, Vederslöv och Åryd. På de platser där det inte finns en arbetsledande komminister har en komminister ett mer direkt ledningsansvar på platsen, ungefär som en komminister i en annexförsamling har nu. Poängen är att man i varje församling skall veta vem som är ”vår” präst, musiker etc. - I Öjaby och Gemla förutsätts t.v. att arbetslaget är gemensamt för de två församlingarna.

Verksamheten i de församlingar som har flera kyrkor förutsätts ske med två principer som vägs mot varandra:

* Med tiden utformas en tydlig bild av vilken kyrka som är ”moderkyrkan”. Där firas huvudgudstjänst (nästan) varje sön- och helgdag, där finns en församlingsexpedition (ett kyrkligt centrum) etc.

* Både traditionella och nyskapade verksamhetsformer finns i de andra kyrkorna, allt efter den bärkraft som finns lokalt.

G. Förslag till beslut

Här lämnas ett underlag till hur det slutliga beslutet i stiftsstyrelsen skulle kunna formuleras – om det är på detta sätt man vill ha verkligheten.

Stiftsstyrelsen föreslås besluta

att pastoraten Växjö domkyrkoförsamling, Skogslyckan, Teleborg, Växjö Maria, Öjaby, Östra Torsås, Sjösås och Söraby upphör och skall läggas samman till Växjö pastorat,

att församlingarna Växjö domkyrkoförsamling, Skogslyckan, Teleborg, Växjö Maria och Gårdsby samt

från Bergunda församling: fastigheterna Bergunda 8:3-8:5

från Bergunda och Vederslöv-Dänningelanda församling: fastigheten Bergunda 8:6

från Vederslöv-Dänningelanda församling: fastigheterna Dänningelanda 3:4 och de skiften av Dänningelanda 3:3 och 4:2/5:2 som gränsar mot Dänningelanda 3:4, skall läggas samman till en församling, benämnd Växjö församling,

att församlingarna Öjaby, Ör-Ormesberga och Bergunda, undantaget i Bergunda församling fastigheterna Bergunda 8:3-8:6, skall läggas samman till en församling, benämnd Öjaby församling,

att församlingarna Sjösås och Dädesjö skall läggas samman till en församling, benämnd Braås församling,

att församlingarna Hemmesjö med Tegnaby och Furuby skall läggas samman till en församling, benämnd Åryds församling,

att församlingarna Östra Torsås, Uråsa, Jät och Nöbbele skall läggas samman till en församling, benämnd Ingelstads församling,

att församlingarna Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik, undantaget i Vederslöv-Dänningelanda församling fastigheterna Bergunda 8:6, Dänningelanda 3:4 och de skiften av Dänningelanda 3:3 och 4:2/5:2 som gränsar mot Dänningelanda 3:4, skall läggas samman till en församling, benämnd Vederslövs församling,

samt

att Aneboda-Asa-Bergs församling skall benämnas Lamnhults församling,

att Öja församling skall benämnas Gemla församling

att Söraby-Tolg-Tjureda församling skall benämnas Rottne församling,

att i pastoratet skall, förutom tjänsten som domprost och kyrkoherde, vara inrättade ytterligare minst 28 prästtjänster,

att dessa förändringar skall träda i kraft den 1 januari 2014.

Vidare beslutar stiftsstyrelsen

att beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den Växjö kyrkliga samfällighet som därmed bildas skall vara ett indelningsdelegerade som består av 79 ledamöter, vilka utses, med ersättare,

enligt följande:

Växjö domkyrkoförsamlings direktvalda kyrkoråd utser 12 ledamöter och 6 ersättare
Hemmesjö med Tegnaby församlings direktvalda kyrkoråd utser 2 ledamöter och 1 ersättare
Furuby församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Skogslyckans församlings direktvalda kyrkoråd utser 12 ledamöter och 6 ersättare
Teleborgs församlings direktvalda kyrkoråd utser 10 ledamöter och 5 ersättare
Vederslöv-Dänningelanda församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Tävelsås' församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Kalvsviks församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Växjö Maria församlings direktvalda kyrkoråd utser 12 ledamöter och 6 ersättare
Öjaby församlings direktvalda kyrkoråd utser 3 ledamöter och 2 ersättare
Bergunda församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Ör-Ormesberga församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Öja församlings direktvalda kyrkoråd utser 2 ledamöter och 1 ersättare
Aneboda-Asa-Bergs församlings kyrkofullmäktige utser 3 ledamöter och 2 ersättare
Söraby-Tolg-Tjureda församlings kyrkofullmäktige utser 4 ledamöter och 2 ersättare
Gårdsby församlings kyrkofullmäktige utser 4 ledamöter och 2 ersättare
Sjösås' församlings direktvalda kyrkoråd utser 2 ledamöter och 1 ersättare
Dädesjö församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Östra Torsås församlings direktvalda kyrkoråd utser 3 ledamöter och 1 ersättare
Uråsa församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare
Jäts församlings kyrkofullmäktige utser 1 ledamot och 1 ersättare
Nöbbele församlings direktvalda kyrkoråd utser 1 ledamot och 1 ersättare

att beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den Växjö församling som därmed bildas skall vara ett indelningsdelegerade som består av 25 ledamöter, vilka utses, med ersättare, enligt följande:

Växjö domkyrkoförsamlings direktvalda kyrkoråd utser 6 ledamöter och 3 ersättare
Skogslyckans församlings direktvalda kyrkoråd utser 6 ledamöter och 3 ersättare
Teleborgs församlings direktvalda kyrkoråd utser 5 ledamöter och 3 ersättare
Växjö Maria församlings direktvalda kyrkoråd utser 6 ledamöter och 3 ersättare
Gårdsby församlings kyrkofullmäktige utser 2 ledamöter och 1 ersättare

att beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den Öjaby församling som därmed bildas skall vara ett indelningsdelegerade som består av 15 ledamöter, vilka utses, med ersättare, enligt följande:

Öjaby församlings direktvalda kyrkoråd utser 10 ledamöter och 5 ersättare
Ör-Ormesberga församlings direktvalda kyrkoråd utser 2 ledamöter och 2 ersättare
Bergunda församlings direktvalda kyrkoråd utser 3 ledamöter och 2 ersättare

att beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den Åryds församling som därmed bildas skall vara ett indelningsdelegerade som består av 15 ledamöter, vilka utses, med ersättare, enligt följande:

Hemmesjö med Tegnaby församlings direktvalda kyrkoråd utser 10 ledamöter och 5 ersättare
Furuby församlings direktvalda kyrkoråd utser 5 ledamöter och 3 ersättare

att beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den Vederslövs församling som därmed bildas skall vara ett indelningsdelegerade som består av 15 ledamöter, vilka utses, med ersättare, enligt följande:

Vederslövs-Dänningelanda församlings direktvalda kyrkoråd utser 7 ledamöter och 4 ersättare

**Tävelsås' församlings direktvalda kyrkoråd utser 5 ledamöter och 3 ersättare
Kalvsviks församlings direktvalda kyrkoråd utser 3 ledamöter och 2 ersättare**

samt

att val till dessa indelningsdelegerade skall ske senast i oktober 2011 och att namnen på de valda skyndsamt skall meddelas stiftsstyrelsen.

Kommentar:

Av olika formella skäl innehåller stiftsstyrelsens beslut inte formuleringar om bl.a. följande: Beslutsorgan för nybildade Ingelstads resp. Braås församlingar – av KO 37:14 framgår att detta skall vara det samfälliga kyrkofullmäktige i de nuvarande samfälligheterna.

Kyrkomusikertjänster – dessa skall vara inrättade i varje församling om domkapitlet beslutar om vilka tjänster som skall vara organisttjänster.

Diakontjänster (liksom andra tjänster) – dessa inrättas av samfälligheten och tillsätts i resp. församling.

Arbetsledande komministrar och arbetslagsgrupper – detta beslutar arbetsorganisationens chef (dvs. domprosten) och kyrkonämnd (i praktiken ID:s AU) om, även om en viss organisation förutsätts när stiftsstyrelsen fattar sitt beslut om minimibemanning.

Namnändring på kyrkorna i Rottne, Braås och Ingelstad, liksom frågor om den lokala ansvarsorganisationen i församlingsdelarna – detta är ärenden för resp. församling.

Denna utredning ger, som en helhet, en förförståelse till den organisation som beslutas vad gäller både förslaget till församlingsindelning och prästerlig minimibemanning. Det gör att församlingsinstruktionerna för resp. församling förväntas innehålla en beskrivning av fr.a. gudstjänstlivet, där detta har ungefär den omfattning som utredningen skisserar. För Växjö församlings del innebär det att man har ambitionen att ha flera huvudgudstjänster varje söndag (dvs. någon av kyrkohandbokens huvudgudstjänster) och dessutom ett antal ytterligare tematiska gudstjänster (nischningen). För flera av landsbygdsförsamlingarna innebär det på motsvarande sätt att man förväntas ha huvudgudstjänst och någon ytterligare gudstjänst varje sön- och helgdag.

H. Förhållningsätt

1. Att bli en församling

Ursprungligen var det självklart att varje församling hade en kyrka, och kom samman till en gemensam gudstjänst. Med tillväxten av städer och tätorter tillkom nya kyrkor inom de gamla församlingarna, och med församlingssammanslagningarna är det normala nu att varje församling har flera kyrkor: I den föreslagna organisationen är det bara Gemla som har en enda kyrka.

Begreppet församling är emellertid inte entydigt. I en kyrkorättslig mening (av flera) är församlingen fortfarande ett område med kanske ett par kyrkor, men med ett kyrkoråd.

a. Landsbygdsförsamlingarna

I de nya **landsbygdsförsamlingarna** Öjaby, Braås, Ingelstad, Åryd och Vederslöv är uppgiften nu att

- * smälta samman de tidigare enheterna till en samverkande enhet
- * och samtidigt bibehålla den lokala närhet och goodwill som fanns i den gamla organisationen.

Poängen är att få en tillräckligt livskraftig organisation. Detta är något som man har erfarenhet av i de nyligen (2000, 2006 och 2010) sammanlagda församlingarna Söraby-Tolg-Tjureda, Sjösås-Drev-Hornaryd, Vederslöv-Dänningelanda och Aneboda-Asa-Berg. Många andra församlingar i närområdet kan också bidra med erfarenheter.

Två områden förefaller ha blivit viktiga, sedan väl de inledande tekniska frågorna lösts:

* Man måste hitta en form för gemensam planering, där alla de tidigare församlingarna känner sig delaktiga, och där det gemensamma arbetslaget är nyckeln. Erfarenheter i nybildade Söraby-Tolg-Tjureda var att man inledningsvis skapade lokala råd, men att man efter en mandatperiod lämnade detta system – kyrkorådet planerade för hela församlingen. Ett annat sätt att tänka diskuteras ovan – man skapar en permanent gräsrotsorganisation.

* Man måste hitta ett gudstjänstschema som skapar naturlig rytm i alla de kyrkor som är berörda, samtidigt som det tydligt framgår var ”moderkyrkan” finns. Människor måste veta i vilken kyrka det regelbundet (söndagligen) är gudstjänst, normalt vid en bestämd tid. I de andra kyrkorna är det gudstjänst mer oregelbundet, men fr.a. vid de stora högtiderna.

Formen för att stabilisera både det gemensamma och det som är särskilda frågor för någon av de tidigare församlingarna är att formulera saken i församlingsinstruktionen för den nybildade församlingen. I en församlingsanalys kan man tillsammans formulera både hur man hör samman och hur de olika delarna har en särart. Inledningsvis kan man också tydliggöra hur man skapar en gräsrotsorganisation. Under gudstjänst skall man ange var huvudgudstjänsten i allmänhet firas, liksom i vilken utsträckning och i vilka former gudstjänster firas i de andra kyrkorna. Man anger också de olika kyrkornas speciella traditioner.

b. Stadsförsamlingen

I Växjö (stads)församling är det formellt sett samma konstruktion, men förutsättningarna är helt annorlunda. Där är det fråga om en församling med åtta gudstjänstgemenskaper, som alla är bas för ett mer eller mindre eget – och ofta mycket särpräglat – gudstjänst- och församlingliv. Poängen är inte – som i landsförsamlingarna – att få en tillräckligt livskraftig organisation, utan att åtta relativt livskraftiga gemenskaper ska kunna hitta former för att gemensamt verka bland samma människor. Det är dessutom rimligt att tänka sig att till samma kyrkolokal är knutna flera församlingsgemenskaper som firar sin gudstjänst och har sin verksamhet vid olika tidpunkter under veckan.

Domprostens och kyrkorådets pastorala uppgift är

- * att ge de enskilda församlingsgemenskaperna tillräckligt fria tyglar för att de skall kunna fungera

- * att se till att församlingen, med denna mångfald, har en någotsånär heltäckande verksamhet – inte minst vad gäller behovet av resurscentra

- * att ta initiativ till och genomföra gemensamma satsningar.

Formen är också här församlingsinstruktionen, som bör bestå av en redovisning av de olika former för gudstjänst och verksamhet som finns i de olika gemenskaperna. Liksom på landsbygden får man där formulera sig om särart och gemensamma uppgifter, om gräsrotsorganisationen och om huvuddragen i det differentierade gudstjänstlivet.

Genom att det formuleras i församlingsinstruktionen, som utfärdas av domkapitlet, blir (både i staden och på landsbygden) samspelet och fördelningen mellan församlingen och dess delar mer stabilt – det kan inte utan vidare ändras.

2. Samfällighet till församlingarnas tjänst

a. Samfälligheten består av församlingar

Alla nuvarande samfälligheter upplöses och i formell mening blir var och en av de nya församlingarna jämställd med de andra – Åryd har lika mycket att göra med Ingelstad som med Lammhult. Formen för att hitta fungerande samverkansband blir arbetsorganisationen: en arbetsledande komminister på landet som leder arbetslag i två eller tre församlingar; en arbetsledande komminister i staden som leder arbetslag i en grupp om flera kyrkor i staden, och som ingår i en grupp arbetsledande komministrar i Växjö församling.

Det är möjligt för samfällda kyrkofullmäktige att skapa nämnder för de församlingar som samarbetar, det är möjligt för kyrkorådet i Växjö att skapa utskott för de församlingsgemenskaper etc. som kommer att finnas i staden. Risken är då att den formella organisationen blir ganska tungrodd.

En viktig uppgift för domprosten är att hitta övergripande samarbetsformer för det som är gemensamt för hela det nya pastoratet.

Samfälligheten skall förse församlingarna med de resurser de behöver för sin verksamhet. ”Beställningen” av resurser sker genom församlingsinstruktionen, i församlingens verksamhetsplan och budget.

b. Domprostens chefsroll

Chefsrollen i samfälligheterna har diskuterats livligt efter 2000. Det är nu helt entydigt att den som är chef för pastoratets arbetsorganisation är kyrkoherden, i detta fall domprosten.

Domprosten är förutom kyrkoherde i domkyrkans församling också biskopens ställföreträdare i stiftet; han är t.ex. under den pågående biskopsvakansen ordförande i domkapitlet och stiftets främste företrädare. Detta är anledningen till att domprosten tillsätts (KO 34:12, beslut år 2009) i särskild ordning, av en tillsättningsnämnd, där stiftsstyrelsen från sig utser tre ledamöter och pastoratsnämnden i Växjö domkyrkoförsamlings pastorat från sig utser tre; biskopen är sjunde och ordförande.

Domprosten föreslås vid sin sida ha en mindre stab för gemensamma pastorala frågor (information, sekreterare etc), ett kyrkoförvaltningens kansli med en kanslichef och specialister vad gäller ekonomi, personalfrågor etc., en fastighets- och kyrkogårdsförvaltning med en chef.

I. Konsekvenser: Förändringar i kontraktsindelningen

Ett pastorat tillhör i sin helhet ett kontrakt. De fem pastoraten i nuvarande Växjö kyrkliga samfällighet utgör tillsammans Kinnevalds kontrakt. Sjösås pastorat och Söraby pastorat tillhör Vidinge kontrakt. Östra Torsås pastorat tillhör Konga kontrakt.

Kontraktsindelningen i Växjö stift är under utredning och en rad förslag har presenterats. I närområdet har en rad pastoratsförändringar skett: I Konga kontrakt har bildats nya större pastorat – Tingsryds resp Hovmantorps-Lessebo pastorat omfattar nu resp. kommuner. I Vidinge kontrakt planerar pastoraten i Uppvidinge kommun att gå samman till ett pastorat/en samfällighet 2014. Med dessa förändringar skulle nuvarande Vidinge kontrakt bestå av ett enda pastorat, Konga kontrakt av två, och det nya Växjö pastorat omfattar hela nuvarande Kinnevald och delar av Vidinge och Konga. Detta är inte ändamålsenligt; en möjlighet är att man bildar ett Östra Värends kontrakt, bestående av Kinnevald, Vidinge och Konga (tre som redan har gemensam kontraktsprost); andra alternativ finns också.

En rimlig lösning måste därmed vara en helhetslösning, som berör fler församlingar än dem i det blivande Växjö pastorat.

Av skäl som har att göra med valkretsindelningen måste alla församlingar i det blivande Växjö pastorat tillhöra samma kontrakt senast från 1 januari 2013. Beslutet om detta måste fattas senast 3 månader före ikraftträdandet, dvs. senast den 30 september 2012. Stiftsstyrelsen är beslutsfattande organ i denna fråga.

Ett konkret förslag till kontraktsförändring finns inte med i denna utredning, men saken måste bevakas för att utredningsförslaget skall kunna genomföras.

J. Övergångsfrågor

1. Indelningsdelegerade och andra organ i förberedelseskedet

a. Allmänt om indelningsdelegerade

1) Vad är indelningsdelegerade?

När ett pastorat / en samfällighet nybildas skall beslutanderätten för den nya enheten under tiden fram till sammanläggningen utövas av ett indelningsdelegerade (KO 37:50-54) – nedan ID. Detta har funktioner som motsvarar det samfällda kyrkofullmäktige, men beslutar bara om ärenden vars verkställighet ligger efter sammanläggningen (tjänstetillsättningar, budget etc).

Undantag: När en ny församling bildas genom att man lägger två eller flera församlingar som redan nu utgör en samfällighet, skall emellertid samfällda kyrkofullmäktige för den idag existerande samfälligheten vara beslutsorgan för den nya församlingen. Detta kyrkofullmäktige har möjlighet att utse ett särskilt kyrkoråd för att bereda frågor som rör förhållandena efter 1 januari 2014 (KO 37:14). Om inget beslut fattas fungerar kyrkonämnden som detta organ.

I den sammanläggning som föreslås skall indelningsdelegerade utses dels för den nybildade samfälligheten, dels för de nybildade församlingarna Växjö, Öja, Öjaby, Åryd och Vederslöv. De nybildade församlingarna ÖstraTorsås/Ingelstad och Sjösås/Braås är idag egna samfälligheter, och samfällda kyrkofullmäktige har motsvarande uppgifter. Dessa, liksom församlingarna Aneboda-Asa-Berg/Lammhult och Söraby/Rottne (som förblir intakta) skall därmed bara utse ledamöter i samfällighetens indelningsdelegerade.

2) Antalet ledamöter i indelningsdelegerade

Storleken på ID (ledamöter och ersättare) fastställs av stiftsstyrelsen. Dessa skall utses från varje församling, av dennas kyrkofullmäktige eller direktvalda kyrkoråd, vars område helt eller delvis skall ingå i den nya enheten. Detta gäller ID både för den nya samfälligheten och de nya församlingarna. Det är *resp. församlings* beslutande organ som utser, dvs. i Aneboda-Asa-Berg, Söraby-Tolg-Tjureda, Gårdsby och Jät församlingarnas resp. kyrkofullmäktige, i alla övriga församlingar det direktvalda kyrkorådet. Den eller de som väljs skall vara medlem i det väljande organet. Stiftskansliet kommer att skicka en skrivelse om valen med exakta uppgifter om hur det skall gå till. Eftersom det vid sammanläggningar, som här, ofta gäller både stora och små församlingar, går det inte att få en absolut proportionalitet utan orimligt stora ID, och eftersom ID dessutom skall kunna utses i god tid, ger KO stiftsstyrelsen möjlighet att göra mycket runda bedömningar när man fastställer antalet delegerade från resp. församling.

Nedan under J 1 b finns motiveringar till de förslag till storlek på resp. ID som stiftsstyrelsen föreslås besluta om. Antalet ersättare föreslås vara minst hälften av antalet ledamöter.

3) Val och sammankallande

ID kan och bör väljas så snart den formella klagotiden på beslutet om sammanläggning gått ut. Med tidsplanen nedan betyder det val till ID under september – oktober 2011. De väljande organ skall meddela stiftsstyrelsen vilka personer som valts, och stiftsstyrelsen utser därefter en sammankallande till resp. ID. Denne sammankallar ID som vid sitt första sammanträde väljer presidium och ett arbetsutskott med lämpligt antal personer (ID kan naturligtvis också föranstalta om en valberedningsprocedur innan man väljer detta AU).

4) Arbetsutskott

ID skall utse ett arbetsutskott som består av minst sex valda ledamöter plus en prästerlig ledamot.

Samfällighetens ID:s AU har uppgifter som motsvarar kyrkonämndens, församlingarnas ID:s AU har uppgifter som motsvarar kyrkorådets. I varje ID skall förutom de valda ledamöterna ingå en prästerlig ledamot från någon av de församlingar som ingår i den nya enheten, den som varit kyrkoherde längst; denne kan utse annan präst i sitt ställe (KO 37:52).

Formellt om prästastolen i ID: I ID för Växjö stad är det alltså någon av de sex kyrkoherdarna i Växjö domkyrko, Skogslyckan, Teleborg, Växjö Maria, Öjaby (del av Bergunda!) och Söraby. I ID för nybildade Gemla resp. Öjaby är det kyrkoherden i Öjaby, för nybildade Sjösås/Braås är det kyrkoherden i Sjösås och för nybildade Östra Torsås/Ingelstad är det kyrkoherden i Östra Torsås.

Den som varit kyrkoherde längst kan utse annan präst från resp. enhet i sitt ställe. Det kan alltså vara en komminister, men denne skall tjänstgöra i någon av de enheter som går samman till den nya enheten. För hela den nya samfälligheten, liksom för nybildade Växjö församling, är idag kyrkoherde Paul Hansson den som varit kyrkoherde längst (även om han inte varit kyrkoherde så länge i just Växjö Maria). Efter samråd med honom förefaller det rimligt och möjligt att han i samverkan med den fortsatta utredningen hittar former för hur dessa uppdrag kan knytas till resp. blivande ledningsfunktioner i samfällighet resp. församling.

5) ID:s och AU:s arbetsuppgifter

Den viktigaste arbetsuppgiften för församlingarnas ID-AU är planering av församlingslivet och etablera de samverkansformer som blir aktuella. Både i staden och på landsbygden handlar detta ofta om att etablera lokala ansvarsgrupper i de tidigare församlingarna och att finna samverkan med arbetsorganisationens strukturer. En annan uppgift är – i en del fall i samverkan med en annan församling – att skissera församlingsverksamheten och på det sättet skapa ett underlag för ett beslut om personalplan. Sättet att formulera detta är en del av det arbete med församlingsinstruktionen som ID- AU skall inleda. Vidare skall man så småningom förebere budget och verksamhetsplan 2014 för den nya församlingen – med nybildade, ofta större och mer självständiga församlingar (och i en större samfällighet) är sådana frågor mycket viktigare än tidigare.

Om de nybildade församlingarna skall kunna skapa förutsättningarna för sitt eget församlingsliv handlar det om att man verkligen råder över två områden:

kompetensförsörjning (dvs. personal) och lokalresurser. Skall det kunna ske, måste församlingarnas kyrkoråd (resp. ID- AU resp. kyrkonämnd-som-fungerar-som-ID-AU) så tidigt som möjligt – man bör vara igång redan under 2011 – göra denna första planering, för att kunna ge samfällighetens ID-AU underlag för personal- och fastighetsplanering.

På motsvarande sätt får samfällighetens ID-AU ekonomiska och administrativa uppgifter som gäller tiden efter 2014. Viktigast är här naturligtvis organisationsplan och ekonomisk planering, men en rad tillsättningsfrågor är också viktiga att man tar ansvar för i god tid.

Lämpligen skapar man så snart alla utsett sina AU ett samrådsorgan mellan församlingarnas ID-AU resp. kyrkonämnd-som-fungerar-som-ID-AU resp. kyrkoråd. Stiftskansliet kan här bistå med formell och informell rådgivning.

b. Beräkning av antalet indelningsdelegerade

1) ID för den nya samfälligheten

För samfälligheten skall ID utses från de nu existerande 22 församlingarna. Dessa varierar mycket i storlek – se översikten ovan, från 9874 tillhöriga (Växjö domkyrkoförsamling) till 257 (Uråsa) – 9 st har under 800 tillhöriga. Tillsammans har de 22 församlingarna 64008 tillhöriga. För att då få en absolut proportionalitet skulle det bli fråga om ett orimligt stort ID.

De samfälliga fullmäktige som finns i de nu existerande pastoraten har tillsammans 111 ledamöter (Växjö 50, Söraby 25, Sjösås 15, Östra Torsås 21). Detta är en alltför stor organisation. Skulle man räkna från andra hållet och säga att man hade ett ID så stort om nuvarande Växjö kyrkliga samfällighet – 50 ledamöter – skulle det innebära att med jämn fördelning skulle en plats ”kosta” knappt 1300 tillhöriga, men 12 av platserna skulle med automatik tas upp av de 12 församlingar som har under 1500 tillhöriga (tillsammans har de 8185 tillhöriga). De övriga 10 församlingarna med tillsammans 55823 tillhöriga skulle fördela de övriga 38 platserna – en plats för dessa då ”kosta” 1469 tillhöriga, vilket skulle innebära att de fyra stadsförsamlingarna (36 636 tillhöriga) skulle få 5 till 7 ledamöter vardera, och de 5 medelstora (Öjaby, Aneboda-Asa-Berg, Söraby-Tolg-Tjureda, Gårdsby och Östra Torsås) skulle dela på 13 platser – dvs 2-3 vardera. En så tydlig snedfördelning väcker inte respekt.

Det lagda förslaget går en medelväg och föreslår att ID är 79 ledamöter stort – vilket innebär att med jämn fördelning skulle en plats ”kosta” 810 tillhöriga. 9 församlingarna har under 810 tillhöriga (4690 tillhöriga tillhoppa), men bara 2 har mindre än hälften, under 405 tillhöriga. Det blir ingen orimlig snedfördelning. En plats för de övriga 13 församlingarna skulle då ”kosta” 847 tillhöriga, men beräkningen när det gäller flera delegerade utgår från 810. – Det är rimligt att räkna med två sammanträden under år 2012 och två år 2013.

Det samfälliga kyrkofullmäktige från 2014 behöver ju inte vara så stort som 79 ledamöter; när detta blir aktuellt är det ju ett mindre antal församlingar som det skall fördelas mellan – de minsta kommer då enligt förslaget att vara Öja, idag 1418 tillhöriga, men som föreslås utökad 2014, och Åryd (Hemmesjö-Furuby) med 1812.

Fördelningen blir därmed följande.

Församling	Tillhöriga	Delegerade	Ersättare
Växjö domkyrkoförsamling	9874	12	6
Teleborg	7898	10	5
Skogslyckan	9443	12	6
Växjö Maria	9421	12	6
Öjaby	2486	3	2
Bergunda	775	1	1
Ör-Ormesberga	499	1	1
Öja	1418	2	1

Aneboda-Asa-Berg	2091	3	2
Söraby-Tolg-Tjureda	3402	4	2
Gårdsby	3090	4	2
Sjösås	1713	2	1
Dädesjö	459	1	1
Hemmesjö m Tegnaby	1205	2	1
Furuby	607	1	1
Ö Torsås	1905	3	1
Uråsa	257	1	1
Jät	336	1	1
Nöbbele	601	1	1
Vederslöv-Dänningelanda	872	1	1
Tävelsås	648	1	1
Kalvsvik	508	1	1

2) Indelningsdelegerade för nybildade Växjö församling (staden)

Detta organ har fram till 2014 att förbereda församlingslivet från 2014 i staden, och skall på motsvarande sätt utse ett arbetsutskott. Stadsområdet omfattar i förslaget också Gårdsby och en del av Bergunda församling.

Detta ID kan vara ganska litet, och föreslås få 25 delegerade, motsvarande minsta tänkbara antal i ett kyrkofullmäktige i en församling över 10000 medlemmar. De delar av Bergunda och Vederslöv-Dänningelanda som tillförs stadsförsamlingen bebos idag av bara 12 tillhöriga, och kan därför rimligen inte vara representerade (kommentar till KO 37:13). Mandaten fördelas enligt följande: Med 39726 tillhöriga betyder detta att ett mandat "kostar" 1589 tillhöriga, och fördelningen kan (med metoden i KO 38:9) beräknas på detta sätt:

Församling	Tillhöriga	Delegerade	Ersättare
Växjö domkyrkoförsamling	9874	6	3
Teleborg	7898	5	3
Skogslyckan	9443	6	3
Växjö Maria	9421	6	3
Gårdsby	3090	2	1

4) Indelningsdelegerade för nybildade Öjaby församling

ID föreslås få storleken 15 ledamöter, motsvarande minimiantalet i ett kyrkofullmäktige. Öjaby och Ör-Ormesberga har tillsammans 2985 tillhöriga, Bergunda beräknas ha 768 (eftersom en del i söder läggs till staden), vilket tillsammans gör 3753. Detta innebär att ett mandat i ID "kostar" 250 tillhöriga. Med fördelningsmetoden som används (och mycket små marginaler) blir fördelningen denna:

Öjaby	2486	10	5
Ör-Ormesberga	499	2	2
Bergunda (approximation)	768	3	2

4) Beslutsorgan för nybildade Braås/Sjösås församling

Församlingarna Sjösås och Dädesjö utgör idag en samfällighet och beslutsorgan för den församling som bildas blir fram till 31 december 2013 samfälliga kyrkofullmäktige i den nuvarande samfälligheten. Kyrkofullmäktige har möjlighet att utse ett särskilt kyrkoråd för att bereda frågor som rör förhållandena efter 1 januari 2014 (KO 37:14). Om inget beslut fattas fungerar kyrkonämnden som detta organ.

5) Indelningsdelegerade för nybildade Åryds församling

Den nybildade församlingen består av två församlingar, av vilka den ena är ganska exakt dubbelt så stor som den andra. ID förslås bestå av 15 ledamöter, motsvarande minimiantalet för kyrkofullmäktige. Fördelningen blir följande:

Hemmesjö med Tegnaby	1205	10	5
Furuby	607	5	3

6) Beslutsorgan för nybildade Ingelstad/Östra Torsås församling

Församlingarna Östra Torsås, Uråsa, Jät och Nöbbele utgör idag en samfällighet och beslutsorgan fram till 31 december 2013 för den församling som bildas blir samfällda kyrkofullmäktige i den nuvarande samfälligheten. Kyrkofullmäktige har möjlighet att utse ett särskilt kyrkoråd för att bereda frågor som rör förhållandena efter 1 januari 2014 (KO 37:14). Om inget beslut fattas fungerar kyrkonämnden som detta organ.

7) Indelningsdelegerade för nybildade Vederslövs församling

Den nybildade församlingen bildas genom sammanläggning av de tre församlingarna Vederslöv-Dänningelanda, Tävelsås och Kalvsvik, som nu tillsammans har 2028 tillhöriga (den del av Dänningelanda som förs till staden saknar betydelse vid beräkningen). Församlingen föreslås få ett indelningsdelegerade om 15 ledamöter, vilket motsvarar minimiantalet för ett kyrkofullmäktige. Detta gör att en plats ”kostar” 132 tillhöriga. Fördelningen föreslås bli följande:

Vederslöv-Dänningelanda	872	7	4
Tävelsås	648	5	3
Kalvsvik	508	3	2

2. Andra arbetsområden i övergångsskedet

a. Allmänt

Om förändringen beslutas, står de 22 församlingarna och de 4 samfälligheterna redan nu, innan beslutet, i ett övergångsskede.

Inte minst för att förhindra onödiga kostnader är det viktigt (och kanske avgörande för att hela projektet skall bli lyckat) att man omedelbart tar chansen och – ”redan i morgon” – börjar

* anpassa administrativa och andra rutiner till varandra

* vid vägval väljer att samarbeta eller åtminstone att hitta samstämmiga yttre former

* inför alla större investeringar och inför alla nyanställningar samråder med varandra.

Några av de mindre samfälligheterna har redan på ett berömvärt sätt tagit kontakt med Växjö kyrkliga samfällighet för att hitta gemensamma lösningar – för åren 2011-2013 går det ofta enkelt att hitta kortsiktiga samverkansformer som sparar pengar, arbetar upp rutiner och skapar kompetens.

b. Ekonomi

Detta regleras i KO kap 37 § 12, 25 och 35. Församlingarnas tillgångar och skulder överförs vid sammanläggning till den nya församlingen.

De ekonomiska förutsättningarna är ganska olika i de olika samfälligheterna. Växjö har förhållandevis god ekonomi, och sammanläggningen kommer att betyda att denna blir något mer ansträngd. Avsikten är att den nya större samfälligheten inte skall behöva ha högre kyrkoavgift än den i nuvarande Växjö kyrkliga samfällighet – totalt 1:03. Detta måste utredas ytterligare.

Ekonomisystemen och administrationen av dessa kan komma att bli än mer rationell i den nya organisationen. Det förutsätter emellertid att man skapar likformiga system t.ex. en gemensam kontoplan etc. för den nya enheten, och detta kräver en del arbete innan sammanläggningen och i inkörningsfasen. Det kräver också en del varsamhet, eftersom det är fyra olika ”kulturer” som skall smälta samman. Detta måste också utredas ytterligare.

c. Anställda

Genomgången av de nya församlingarna ovan ger vid handen att antalet anställda inom församlingsvården minskas bara marginellt. En ytterligare utredning om behovet av anställda inom kansliorganisationen kan resultera i att här kan finnas utrymme för minskning av personalstyrkan. Ingen kan utlova att samtliga anställda får behålla sina arbeten, ännu mindre att de får behålla sina arbetsuppgifter. Ambitionen måste naturligtvis ändå vara att bereda alla idag anställda arbete i den nya organisationen, och att man i mån av möjlighet behåller de tjänster och uppgifter i organisationen som man nu har. Det är möjligt att man inom de flesta kretsar kan klara omställningen med naturliga avgångar.

Så fort beslut är fattat bör kyrkoråd resp. indelningsdelegerade i den nya församlingsorganisationen se igenom sitt behov av kompetenser och personal. Utgångspunkt kan vara dels den nuvarande organisationen, dels den omfattning som – ibland på ganska lösa grunder – skisserats ovan. Det bör finnas en mall för hur man beräknar och skall resonera. Indelningsdelegerade för den nya samfälligheten får sedan dessa beräkningar och kan under 2012 påbörja arbetet med en personalplan för hela den nya organisationen.

När det gäller den nya samfällighetens kansliorganisation och dess fastighets- och kyrkogårdsorganisation bör man på ett senare stadium ta ställning till om det 2014 handlar om att bygga på de organisationer som Växjö kyrkliga samfällighet har idag, eller om man skall skapa helt nya strukturer.

d. Tillsättning av tjänster i den nya organisationen

1) Kontinuitet och förändring

Den föreslagna nya organisationen bygger på tanken att det finns både kontinuitet och utveckling i förhållandet mellan dagens församlingliv och det församlingliv som kommer att finnas i framtiden. På en rad punkter är den gamla och den nya organisationen ganska lika. Man kan förutse att den nya organisationen blir något minskad, och detta drabbar ett fåtal enskilda befattningar.

Den förändring som sker, med fyra samfälligheter som går samman, är att förstå som en verksamhetsövergång, varvid Lagen om anställningsskydd gäller, och alla anställda följer med in i den nya organisationen:

6 b § Vid övergång av ett företag, en verksamhet eller en del av en verksamhet från en arbetsgivare till en annan, övergår också de rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och de anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för övergången på den nya arbetsgivaren. Den tidigare arbetsgivaren är dock också ansvarig gentemot arbetstagaren för ekonomiska förpliktelser som hänför sig till tiden före övergången. Detta stycke gäller även arbetstagare i allmän tjänst och på sjögående fartyg.

Både före och efter 1 januari 2014 kommer emellertid att ske omorganisation av verksamheten – detta gäller både församlinglivet och kansliorganisationen. Ett antal nuvarande medarbetare kommer då att erbjudas tjänster i annorlunda befattningar där de har kompetens, men det kan också i vissa fall bli fråga om arbetsbrist – dels p.g.a. en allmänt minskad organisation, dels p.g.a. av att den enskilde anställde inte tar den erbjudna förändrade befattningen.

2) Chefstjänster

Sju kyrkoherdetjänster upphör. Dessa befattningshavare kommer att erbjudas andra prästtjänster. Kollektivavtalet innehåller regler för detta förfarande.

De arbetsledande komministertjänster som inrättas måste rimligen förstås som en ny typ av tjänst. De nuvarande kyrkoherdarna kommer att ha möjlighet att omplaceras till dessa tjänster, men om det uppstår vakanser bör tjänsterna lysas ut – de som nu är komministrar i samfälligheterna har inte automatiskt företräde en sådan tjänst. Ovan diskuteras den nya tjänstetypen arbetsledande komminister som håller på att växa fram, och för vilken nya utbildningsinsatser behövs från t.ex. stiftet.

3) Rekrytering av domprost

Domprosttjänsten är också att förstå som en ny typ av tjänst, fr.a. med hänsyn till den stora organisation som det nya pastoratet innebär. Domprost tillsätts (KO 34:12, beslut år 2009) i särskild ordning, av en tillsättningsnämnd, där stiftsstyrelsen från sig utser tre ledamöter och pastoratsnämnden i Växjö domkyrkoförsamlings pastorat från sig utser tre; biskopen är sjunde och ordförande.

Tillsättningen av ny domprost efter Jan-Olof Johansson kommer mycket snart igång och man kan räkna med tillträde i mitten av 2011. Det kan naturligtvis vid förändringen 2014 inte bli fråga om något turordningsförfarande bland de nuvarande kyrkoherdarna – det är en helt annan tjänst. Å andra sidan blir det orimligt att säga att den som tillträder på domprosttjänsten 2011 skulle söka om denna, med en annan sökprofil, inför 2014.

Den tjänst som tillsätts kommer redan 2014 att bli cheftjänst för ett betydligt större pastorat och valet berör många fler än dem i nuv. domkyrkopastoratet. Sökprofilen måste handla om andligt ledarskap och kunskap (eller möjlighet att förvärva kunskap) om en för Svenska kyrkans del mycket stor arbetsorganisation. Förfarandet med tillsättningsnämnd måste därför, för att ha trovärdighet, ge utrymme för ett grundligt men informellt samråd med *hela* det blivande pastoratet – och samtidigt måste det tydliggöras att de övriga delarna av det blivande pastoratet inte har något *formellt* inflytande på tillsättningen. Hur denna fråga hanteras kan bli en testfråga på hur relationen mellan ”staden” och ”landsbygden” kommer att bli i framtiden.

e. Kyrkor och inventarier

Det är i princip resp. församling (som företräds av resp. kyrkoråd) som är lagfaren ägare till de kyrkor som finns i församlingen (undantaget mer eller mindre ”privat” ägda kapell, t.ex. S:t Sigfrids kapell på folkhögskolan). Ägandet är omgärdat med villkor p.g.a. kyrkornas specifika ändamål: dels i kyrkoordningen (helgat rum upplåts på specifikt sätt, förändringar skall vara motiverade av det givna ändamålet), dels av kulturminneslagen (kulturmiljövårdet; gäller i huvudsak bara kyrkor byggda före 1940). Hovshaga och Tegnérkyrkogårdens kapell är inte kyrkorum och ägs av samfälligheten.

Kyrkans inventarier övergår till att ägas av den nybildade församlingen, som skall hålla en inventarieförteckning; detta ägande är på liknande sätt villkorat. Av kulturminneslagen framgår att inventarierna är knutna till resp. kyrkobyggnad – man kan inte flytta dem hur som helst, även om det sker inom samma nya församling. Kyrkoherden (dvs. domprosten, som kan förordna den lokala prästen i sitt ställe) och den därtill utsedde kyrkvärden har ansvaret för inventarier enligt förteckning.

När en församling går upp i en annan förflyttas därmed ägandet till den nya enheten. I gräsrotsorganisationen finns ingen äganderätt, däremot bör kyrkorådet i dessa fall vara tydligt med att hämta in lokala synpunkter på vård och nyanskaffningar etc., liksom på ev. förändringar som gäller själva kyrkobyggnaden.

Det är viktigt att inventarieförteckningar för de olika kyrkorna aktualiseras och avslutas inför en församlingssammanläggning och kanske också att någon eller några lokalt ansvariga sedan får tillgång till en kopia som gäller resp. kyrka. Om det inte redan har skett kan det vara lämpligt att göra kompletterande anteckningar om varifrån olika föremål kommit och anvisningar för deras skötsel.

Man bör pröva om inventarierna förvaras väl och att de inte tar skada av förvaringen. Det skall antecknas i inventarieförteckningen om man flyttar ett föremål och förvarar det någon annan stans än i den kyrka där det hör hemma. Detta kan bli aktuellt om någon kyrka kallställs under vintrarna eller om man upptäcker mögelangrepp i någon ytterligare kyrka.

Den större frågan är naturligtvis om kyrkorummen och deras användning – den har berörts ovan. Utredningsförslaget skapar en kyrkorättsligt nödvändig förutsättning för ett nytänkande om kyrkornas användning, och det är i sin tur en förutsättning för att på ett lämpligt sätt prioritera nivån på fastighetsunderhållet. Detta är emellertid ett arbete på längre sikt, som kan ta sin början i utredningens förslag, men som ytterst beror på de pastorala vägval som församlingarna gör – och det beror i sin tur till stor del på om församlingsmedlemmarna gör vägvalet att gå till kyrkan. Det enda som kan stänga en kyrka är dess församling – nämligen om den uteblir.

f. Kyrkogårdar

All kyrkogårdsförvaltning och allt praktiskt arbete på alla kyrkogårdar ligger i den nya organisationen på samfälligheten. Gravboken kommer exempelvis att föras centralt (och här måste de olika samfälligheternas system samordnas). Den lokala kunskapen (viktig att ta vara på) och det lokala inflytandet över den ”egna” kyrkogården kan inte kanaliseras lokalt, utan måste hitta egna former. För att få gravplats etc. måste allmänheten ta kontakt med kyrkogårdsförvaltningen (eller möjligen en person i det aktuella arbetslaget), inte någon ansvarig på orten, i kyrkorådet etc. För att vinna trovärdighet för den nya organisationen är det viktigt att informera om detta och att skapa goda kontaktvägar.

I Växjö kyrkliga samfällighet finns en tydlig boskillnad mellan verksamheten ”inne” och kyrkogårdsverksamheten – det är skild arbetsledning. Man har för kyrkogårdarna etc. 5 arbetsområden (ungefär de nuvarande pastoraten), och i dessa arbetar 8 arbetslag.

Hur man gör i den nya organisationen måste utredas. På mindre orter har det varit praktiskt att samma person har både yttre och inre tjänst, men i den större organisationen blir det då tydligt fråga om två olika arbetsledningar, vilket är opraktiskt. Här kan det bli fråga om att den anställda måste välja vilken typ av arbete man vill fortsätta med.

g. Församlingshem m.m.

Det är allmänt bekant att Svenska kyrkans församlingar har ett fastighetsinnehav som är alltför stort, att fastigheterna ofta ligger på fel platser och är illa anpassade för den verksamhet som skall bedrivas där. Uppvärmningskostnaden är ofta hög, på sina håll är driften eftersatt och framförhållning för kommande underhåll saknas. Församlingar och samfälligheter kommer i framtiden inte att få en bättre ekonomi. Kyrkobyggnaderna är ett kulturarv och kommer – åtminstone med den utsikt vi har idag – att bevaras, åtminstone som byggnader. Församlingshemmen är också kulturarv, men inte lika unikt.

Alla församlingar och samfälligheter se över den aktuella användningen av och behovet av församlingshem och motsvarande lokaler – kriterier för detta har diskuterats ovan avd. D2e2.

För den nya samfälligheten är det nödvändigt att mycket snart börja gå igenom sitt fastighetsbestånd. En sådan översyn är nödvändig vare sig man genom den föreslagna sammanläggningen eller ej – för de mindre samfälligheterna hade resultatet förmodligen kommit att bli ännu smärtsammare om man hade fortsatt att vara en egen mindre enhet. Det kan därför vara angeläget att församlingarna redan nu skaffar sig en bild av hur dessa lokaler används. Sådana lokaler som sällan används för kyrkliga ändamål kan vara mer praktiskt att de ägs av en lokal bygdeförening där församlingen är medintressent.

h. Arkiv

När en kyrklig enhet – församling eller pastorat/samfällighet – upphör skall dess arkiv avslutas. Den nya församlingen påbörjar ett nytt arkiv. Handlingar som skall fortsätta att föras inom den nya organisationen skall föras över dit och ingå i det nya arkivet där. Närmare anvisningar om arkivfrågor finns i ”Handbok för Svenska kyrkans arkiv” (A4-pärm, 2002).

Detta gäller alltså både de nuvarande pastoratens arkiv, samfällighetens och församlingarnas arkiv. När de avslutas är det lämpligt att man ser över arkivförteckningarna innan man gör en anteckning om avslutandet. Man bör observera att handlingar om kyrkogårdarna och om kyrkoantikvariska ersättningen lyder under arkivlagen och skall hållas särskilda.

Det nya pastoratet/samfälligheten har ansvar för att de så avslutade arkiven förvaras i lämpliga arkivlokaler. Det kan vara praktiskt att ta kopior av handlingar som kan behövas i resp. kyrka eller rep. församling för att de skall kunna vara tillgängliga där.

Hit hör också anordnandet av ett gemensamt och genomskådligt diariesystem.

i. Fonder – ändamålsbestämda medel

Många församlingar har ett stort antal ”fonder”, ofta mycket små, med behållningar på några hundra kronor vardera. Dessa förvaltas av något av kyrkoråden. Ofta är detta inte fonder i egentlig mening utan gåvokonton till kyrkans prydnade etc, det som rätteligen benämns ”ändamålsbestämda medel”. Det vore lämpligt att resp. kyrkoråd innan en sammanläggning avvecklade så många som möjligt av dessa konton (utom ett var) och använde pengarna till de ändamål de hade. Lämpligen kunde det bli kvar en gåvofond för varje enskild kyrkas

prydande, och gåvogivare hänvisades till denna. Dessutom kan man naturligtvis ha en gemensam fond för hela den nybildade församlingens verksamhet.

När församlingar läggs ihop övergår förvaltningen av fonder och ändamålsbestämda medel som är knutna till en församling från denna församlingens kyrkoråd till den nybildade församlingens kyrkoråd. Man bör i god tid tillskapa en tydlig och nedskriven ordning för hur resp. medel används och knyts till ändamål i den församling eller vid den kyrka som avses; ibland kan det vara lämpligt att skapa anvisningar så att man kan använda medlen för församlingsgemensamma ändamål.

En tydlig utredning bör ske som underlag för beslut i de skilda kyrkoråden och i den nya församlingens kyrkoråd. Tydliga och formulerade anvisningar för de kvarvarande fondernas användning underlättar resp. kyrkoråds arbete i framtiden.

På motsvarande sätt kan det finnas stiftelser där kyrkorådet är styrelse eller tillsätter poster i en styrelse. Denna uppgift övergår till den nya församlingens kyrkoråd. När det gäller en del stiftelser säger erfarenheten att det kan vara lämpligt att pröva om ändamålet ligger i linje med församlingens – ibland kan engagemanget i denna typ av verksamhet vara mer betungande än viktigt. Individuella utredningar bör ske.

j. Avtal med Evangeliska Fosterlandsstiftelsen

Evangeliska Fosterlandsstiftelsen är en inomkyrklig rörelse som har haft t.ex. egna predikanter och tidigare delvis också egen sakramentsförvaltning. Verksamheten är organiserad i missionsföreningar. Under de senaste årtiondena har man efter överläggningar ännu tydligare markerat sin tillhörighet till Svenska kyrkan, och de som tidigare var predikanter är nu i allmänhet prästvigda i Svenska kyrkan. Många föreningar är nu distriktskyrkor i Svenska kyrkans församlingar – detta är kyrkorättsligt reglerat genom ett samarbetsavtal mellan resp. församling och EFS-föreningen. Distriktskyrkan har en mer eller mindre tydlig EFS-karaktär på sin verksamhet, och det ekonomiska ansvarets fördelning mellan föreningens och församlingen är reglerad när det gäller ansvar för fastigheten och de anställda.

I Växjö har Västrabokyrkan en sådan ställning genom ett avtal med Skogslyckans församling. Distriktsprästen (arbetsledare) och från 2009 också diakonen är anställda av Skogslyckans församlingen, medan övriga medarbetare är anställda av föreningen. Västrabo har ett gudstjänst- och församlingsliv med stor kraft och det sker genom ett omfattande frivilligengagemang från dem – både EFS-are och andra – som lever med i församlingens liv. Med detta och med sin – inte överdrivet tydliga - nischning mot en EFS-typ av församlingsliv kan Västrabo vara en modell för hur man ska arbeta i de nischade församlingar som man tänker sig i Växjö.

Lokalerna i Västrabo, som ägs av EFS-föreningen, är i behov av renovering. En försäljning har diskuterats, och man hade tänkt sig att EFS skulle flytta till Skogslyckan eller till Johannes, eller kanske t.o.m. att man skulle göra ett nybygge. Till slut har man emellertid kommit till resultatet att samfälligheten helt bekostar en upprustning av Västrabo.

Det gällande avtalet är tecknat med Skogslyckans församling, och med samfälligheten vad gäller ekonomin. De anställda i Västrabo är, fr.a. präst och diakon, med i Skogslyckans arbetslag etc. Avtalet godkänns i domkapitlet. När Skogslyckans församling formellt upphör 2014, så förutsätts att det omedelbart skrivs ett nytt, i princip likadant, avtal mellan Växjö församling och EFS-föreningen, och att samverkan fortsätter på samma sätt inom den nya ramen. I förslaget till organisationsplan förutsätts det att Västrabo fortsätter att höra samman med Skogslyckan.

k. Ekumenik

1) Ekumeniska avtal

Svenska Missionskyrkan SMK är ett eget samfund. Genom en ekumenisk överenskommelse 2006 mellan Svenska kyrkan och SMK öppnades möjligheten för enskilda församlingar i de båda samfundet att ingå ekumeniska överenskommelse, bl.a. innebärande att ämbetet hos pastorer i den avtalsslutande missionsförsamlingen kan erkännas av Svenska kyrkan under vissa villkor och i vissa sammanhang.

I ett trepartsavtal mellan Missionskyrkan i Växjö, EFS-föreningen i Västrabo och Skogslyckans församling bejaktar de tre varandra, avser att ha enstaka gudstjänster och viss ungdomsverksamhet och annan verksamhet tillsammans eller i samråd. Avtalet undertecknades 3 februari 2008 och gäller i tre år, varefter det skall omprövas. Man avser 2011 att låta det löpa vidare i väntan på den förändring som sker när det blir ett nationellt avtal mellan Svenska Missionskyrkan, Svenska Baptistsamfundet och Metodistkyrkan. Avtalet är – detta är en förutsättning för dess giltighet – godkänt av Växjö domkapitel, av SMK:s kyrkostyrelse och av EFS i Sydöst-Sverige.

Avtalet berör i princip hela församlingslivet och är därför, också av detta skäl, annorlunda än avtalet med EFS i Västrabo. När ett nytt avtal tecknas i samband med att den nya församlingen bildas är det ett tydligt beslut som måste vara recipierat (dvs. mottaget och bejakat) på många nivåer i hela den nya församlingen. Saken måste då också prövas – så som Skogslyckan avser att göra – mot den nya situation som råder genom det samgående mellan Metodistkyrkan i Sverige, Svenska Missionskyrkan och Svenska Baptistsamfundet som kan beräknas ha skett 2014.

2) Andra ekumeniska relationer

Av övriga samfund finns i Växjö stad Ulriksbergskyrkan, (Pingst och Evangeliska Frikyrkan), Katolska kyrkan S:t Mikael samt en rad ortodoxa kyrkor, till större delen med medlemmar med invandrarbakgrund. Med de sistnämnda har fr.a. Växjö Maria, men också Domkyrkan och Skogslyckan regelbundna kontakter. Vidare finns Citykyrkan (trosrörelsen) och Adventistkyrkan i staden.

I Lammhult finns Centrumkyrkan, av pingstkaraktär, och ytterligare en pingstförsamling i Rottne, och i Braås en församling av Svenska Missionsförbundet.

I Växjö finns ett Växjö Kristna Råd, som kanaliserar Svenska kyrkans församlingars ekumeniska relationer med de andra samfundet.

Svenska kyrkans församlingar har varierande praxis när det gäller upplåtande av kyrkorum för gudstjänster (fr.a. vigsel och begravning) i annan kyrkas ordning.

I. Förtroendvaldaorganisation

I september 2013 sker kyrkovalet, med val till de nya organ som skall finnas i den nya organisationen. Valet förutsätter en rad beslut i samfällighetens indelningsdelegerade, i församlingarnas indelningsdelegerade (Växjö, Öjaby, Åryd, Vederslöv) resp. kyrkonämnd alt. nyskapat kyrkoråd (Sjösås/Braås, Ö Torsås/Ingelstad) resp. nu arbetande kyrkoråd (Öja, Söraby/Rottne) resp. nu arbetande kyrkofullmäktige (Aneboda-Asa-Berg). Valet genomförs praktiskt under ledning av en valnämnd, som utses av samfällighetens indelningsdelegerade.

I samband med valet kan det vara viktigt att

- medlemmarna informeras om den nya organisationen och får känna att den innebär en förstärkning
- nomineringsförfarandet sker enligt den nya indelningen – nomineringsgrupperna måste tidigt informeras om förändringarna
- åtminstone de på valbar plats får grundligare kunskaper om den nya organisationen
- kyrkonämnd och kyrkoråd utbildas i grundläggande kyrkorättsliga frågor; detta borde starta redan under 2013.

Gräsrotsorganisation har ingen formell status och kan utses på det sätt man finner lämpligt. När de nuvarande församlingskyrkoråden tänker på former för lokal delaktighet bör man också skapa den form genom vilken det nya organet utses. Det är viktigt att det blir en tydlig kontinuitet mellan det gamla och det nya, men lika viktigt är att man tydliggör att det nu är en ny typ av ansvarstagande. Skall gräsrotsorganisationen byggas upp genom någon form av direktval (stormöte, församlingsstämma etc.) kan det vara klokt dels att detta äger rum redan under 2013 och genomförs av det avgående kyrkorådet, dels att arbetssättet får legitimitet också från det ID-AU som finns för den nya församlingen.

m. Beslutsprocessen

Beslutsprocessen är reglerad i KO kap 37 och anvisningar finns i stiftsstyrelsens riktlinjer för strukturarbetet.

Underlag är denna utredning. Processen börjar med ett formellt samråd mellan berörda församlingar/samfälligheter och stiftsstyrelsens strukturutskott. Detta sker på grundval av den utredning och det förslag som finns ovan (och där församlingar och samfälligheter i praktiken varit delaktiga nästan från början). Då kan ytterligare synpunkter utan större formaliteter vägas in i materialet.

Därefter skickar stiftsstyrelsens strukturutskott utredningen med dess förslag till stiftsstyrelsen som skickar förslaget för formellt yttrande till alla berörda instanser – samfälligheter, församlingar, domkapitlet, kyrkoherdarna, kontraktsprosten, liksom till kommunen och till

några instanser som skall yttra sig särskilt över namnfrågorna. Också några icke formella instanser föreslås få utredningen för yttrande.

Man har drygt två månader på sig att göra sitt yttrande. Yttrandena skall i första hand gälla själva det formella förslaget, och bör här vara mycket precisa i eventuella ändringsförslag och motiveringarna för dessa. Bakom det formella förslaget ligger emellertid utredningen i sin helhet, med de överväganden som lett till det slutliga förslaget t.ex. om församlingsindelning. Det är därmed rimligt att man för ett resonemang också om dessa grundläggande överväganden som finns i utredningen och om de detaljresonemang som man för om den egna församlingen. När man diskuterar saken lokalt kan det dessutom dyka upp en hel del synpunkter som inte hör hemma i remissyttrandet utan snarare i det egna fortsatta arbetet – det kan vara lämpligt att omedelbart notera dessa.

Stiftskansliet gör en sammanställning av remissyttrandena, som sedan är underlag för stiftsstyrelsens beslut. Om det blir stora ändringar i förslaget och stiftsstyrelsen finner det lämpligt, kan ett nytt förslag gå ut för en ny remissomgång.

Stiftsstyrelsens beslut är slutgiltigt och kan inte överklagas (annat än på formella grunder).

Så fort stiftsstyrelsens beslut justerats och vunnit laga kraft bör man tillsätta indelningsdelegerade etc.

n. Församlingar är organismer!

Liksom varje kristen är en "lem i Kristi kropp", så är också varje församling en levande del av Kristi kropp. När de gamla församlingarna försvinner kan det vara ett sorgearbete för dess medlemmar, kanske i synnerhet i de mindre. Det är självklart viktigt att man gör en tydlig och gudstjänstmässig avslutning för dessa, som ger plats för tacksamhet, men också tydligt markerar att det kommer en fortsättning, om än av annat slag. Man måste aktivt i de nuvarande kyrkoråden söka och finna andra former för delaktighet och ansvarstagande när det gäller ett fortsatt kyrkoliv lokalt.

Det är likaså viktigt, kanske ännu viktigare, att man markerar den nya församlingens födelse med en gudstjänst, kanske också med pastorala nyansatser. Det måste tydliggöras för människor att förändringen innebär inte en nedmontering utan en nysatsning! Stiftets strukturgrupp – som arbetar med flera liknande ärenden – är tacksam för att få del av den nya församlingens planer kring och erfarenheter av hur förändringen blir ett pastoralt och gudstjänstligt skeende. Dessa kan bli till hjälp för andra församlingar i samma situation.

o. Arbetsuppgifter 2011-2013

Inför det att den nya organisationen skall träda i kraft måste därmed en rad vägval göras – en del efter ytterligare utredning på olika nivåer. I utredningen har angivits en rad av dessa – listan kan säkert kompletteras. Det är avgörande att man är tydlig om i vilken ordning saker måste klargöras, och av vem.

1. Nuvarande kyrkoråd, medarbetargrupper och aktiva i de olika församlingsgemenskaperna i staden måste ta ställning till hur församlingslivet hos dem skall ”nischas” i en framtid – och vad detta får för konsekvenser för behovet av kompetenser och fastigheter.
2. I samspel med detta bör man försöka få till stånd informella planeringsgrupper, i staden och på landsbygden, där man för hela arbetslagsgruppen (i allmänhet flera kyrkor, flera arbetslag) också arbetar med samma planering
3. Hit hör frågan om en gemensam syn på omfattningen av gudstjänstlivet (ibland också inriktningen av detta) och församlingslivet i övrigt. Här måste man hitta en preliminär väg framåt, kanske i samverkan mellan flera kyrkor.
4. Utifrån denna typ av avgöranden kan man på central nivå börja ställa samman
  - * bemanningsplan för hela den nya samfälligheten.
  - * plan för fastighetsbehovet
5. Där finns underlag för den kontinuerliga ekonomiska långtidsplaneringen, där man måste ta hänsyn till de vikande ekonomiska resurser som man kan förutse.
6. Parallellt med detta måste ske en planering av de gemensamma system som skall finnas i samfälligheten:
  - Ekonomiska system, redovisning etc
  - Datasystem
  - Informationssystem, bokningssystem
  - System för kyrkogårdsförvaltningen, bl.a. gravbok
  - LönerutinerVad gäller dessa frågor måste de nu rådande systemen inventeras och i möjligaste mån ensas så snart som sig göra låter – dvs. om möjligt före 2014.
7. En fastighetsinventering för att skapa underlag för en långtidsplan.
8. Viktigt är omfattningen av de gemensamma åtaganden för församlingslivet som skall fungera från början i det nybildade pastoratet:
  - Information: kanske en informatör i domprostens stab
  - Pedagogiskt centrum: anknytning till Maria och S:t Sigfrids folkhögskola
  - Diakonalt centrum: en utredning finns
  - Gräsrotsorganisationen: kanske behövs här redan nu en inspiratör som kan driva dessa frågor
9. Domkapitlet beslutar om nivån på kyrkomusikertjänsterna i varje ”församling”. Frågan bör utredas för att kunna lägga ett förslag.
10. Utredningen nämner också en del gemensamma åtaganden som är mer på sikt:
  - Gudstjänstutvecklingscentrum: domkyrkan i samverkan med stiftet?
  - Dialogcentrum: anknytning till universitetsprästen?

Hur skall arbetet med dessa arbetsuppgifter bedrivas?

En möjlighet vore att den nuvarande arbetsgruppen fortsätter som ett (i brist på bättre kallas det här) *förändringssekretariat* med den nye domprosten som ledare och så småningom med nära anknytning till indelningsdelegerades arbetsutskott.

Uppgiften skulle vara

- * att följa upp och driva alla frågorna 1-10 ovan (resp. följa upp att särskilda arbetsgrupper bedriver frågorna)

- * att bistå församlingar, samfällighet och stiftskansliet med att driva den formella beslutsapparat som måste ske i församlingar och ID-organ.

- * kanske också att följa utvecklingen 2011-2013 i de fyra samfälligheterna, så att strukturer och tjänster ensades där så vara möjligt

- * att hämta information och inspiration från andra sammanläggningar och andra kyrkor.

Förändringssekretariatets förhållningssätt: Det är viktigt att tydliggöra hur sammanläggningen är *inte ett avvecklingsprojekt utan ett utvecklingsprojekt*.

K. Ärendegång

1. Bakgrund, utredningens arbete

Utredningen initierades inom Växjö kyrkliga samfällighet hösten 2008, och har från början skett i samverkan med stiftskansliet. Efter det att en informell grupp tagit fram ett underlag för diskussion (PM 4, "Kyrkan i Växjö – har en framtid!") beslöt kyrkonämnden i Växjö kyrkliga samfällighet (2009-04-15 § 1) att låta göra en utredning och stiftsstyrelsens arbetsutskott fattade ett motsvarande beslut (2009-05-26 § 101, berett i struktur- och strategigruppen 2009-03-30). Stiftsstyrelsens AU beslöt då också att utredningen skulle innefatta också Söraby, Sjösås och Östra Torsås pastorat.

Utredningen har från samfälligheternas sida haft en utredningsgrupp med följande sammansättning:

Ordförande 2009: Birgitta Johansson, vice ordförande Valter Jeppsson.

Ordförande 2010: Åke Eriksson, vice ordförande Benny Johansson

Växjö kyrkliga samfällighets kyrkoherdar, kyrkogårds- och fastighetschefen samt kanslichefen

Kyrkoherden och en förtroendevald från kyrkonämnden i Söraby

Kyrkoherden och en förtroendevald från kyrkonämnden i Sjösås

Kyrkoherden och en förtroendevald från kyrkonämnden i Östra Torsås

Två fackliga representanter

Stiftskansliets utredare

Representation från stiftets struktur- och strategigrupp (från 2010 stiftsstyrelsens strukturutskott)

Representant från EFS

Denna större utredningsgrupp har sammanträtt tre gånger och därvid fortlöpande fungerat som styrgrupp för arbetet.

Verksamheten har bedrivits i en arbetsgrupp om fyra personer, ledd av domprosten Jan-Olof Johansson, där undertecknad stiftsadjunkt Peter Bexell varit sekreterare och övriga deltagare har varit kanslichefen i Växjö kyrkliga samfällighet Kjell Andersson och kyrkoherden i Öjaby Richard Grügiel. En löpande serie av promemorior, där denna utredning är PM 20, dokumenterar förloppet.

Under våren 2010 har arbetsgruppen i olika konstellationer genomfört möten med alla kyrkoråd pastoratsvis, där man diskuterat de olika framtidsmöjligheter som finns (PM 11). Under våren 2010 har arbetsgruppen också mött representanter för alla verksamhetsgrenar i staden för att se olika utvecklingslinjer (PM 12). Växjö stift har ett samarbete med Svenska kyrkans statistikdatabas där stiftet är pilotstift för att ta fram församlingsrapporter till ledning för strukturarbete och församlingsinstruktionsarbete. Utredningen har i detta sammanhang fört diskussioner med och fått material (ovan D1b) från omvärldsanalytiker Andreas Sandberg vid Kyrkokansliet i Uppsala.

Till utredningsmaterialet hör också ett antal specialundersökningar kring kyrkolivet i Växjö: en enkätundersökning om var de som deltar i barnverksamheten bor (F2a2)

en genomgång av var de som döps kommer, dvs. clearingen mm (F2a3)
en enkätundersökning som genomförs hösten 2010 om vem som deltar i gudstjänsten.

Den utredningstext och det förslag som läggs fram är arbetsgruppens och stiftskansliets gemensamma utredning och förslag.

2. Tidsplan

2010

30 juli Prel version av utredningstext skickas till arbetsgruppen

7 sept kl 10 Arbetsgruppen möte, justerar sekreterarens utredningstext

Sekr skriver justerad text som går till stora utredningsgruppen

24 sept kl 10 Stora utredningsgruppen. Utredning diarieförs på stiftskansliet (och blir därmed offentlig)

28 sept Facklig information

vecka 39 förslaget går ut till arbetslag och kyrkoråd i form av en diskussionsPM.

Samtidigt går det ut stiftets kallelse till formellt samråd 16 nov. På denna nivå bör också en första MBL-förhandling ske.

18 okt kl 9 Stiftsstyrelsens strukturutskott: beslut att göra utredningen till sitt förslag och till underlag för formellt samråd

16 november kl 18 Strukturutskottets formella samråd med församlingarnas kyrkoråd.

Öjaby församlingshem prel bokad

1 dec Skriftliga yttranden på diskussionspromemorian in

vecka 48-49 sekr ställer samman yttranden och gör förslag till text

13 dec kl 10 Arbetsgruppen justerar förslaget

17 dec kl 10 Stora utredningsgruppen ”slutsammanträde”

2011

(sammanträdesdatum 2011 i stiftet fastläggs augusti 2010)

Under 2011 bör stiftsstyrelsen kunna fatta beslut om reviderad kontraktsindelning

Januari Strukturutskottet fastställer ett slutligt förslag som går till SS

2 februari Stiftsstyrelsen fastställer förslaget och beslutar att skicka ut på formell remiss

Vecka 6 Remissen går ut, remisstid 2,5 månader

15 maj Remissvar in till stiftsstyrelsen

Vecka 20-21 Sekr gör remissammanställning

Månadsskiftet maj/juni Strukturutskott beslutar om slutligt förslag till stiftsstyrelsen

15 juni Stiftsstyrelsen slutligt beslut.

September-oktober Val till indelningsdelegerade kan ske före 1 november 2011

November Stiftsstyrelsen utser sammankallande i resp. ID

December Indelningsdelegerade kan sammanträda, utse presidium och AU

2012

Januari – februari Indelningsdelegerade kan börja fungera; val av valnämnd; samrådsorgan mellan församlingarnas ID/kyrkonämnd/kyrkoråd kan börja fungera.

30 september Senaste datum för stiftsstyrelsens beslut om kontraktsindelning

2013

1 januari Senaste datum för ny kontraktsindelning att träda i kraft

1 mars Indelning i valdistrikt och valkretsar skall vara klar

september Kyrkoval

2014

1 januari Den nya organisationen träder i kraft

3. Remissyttranden

Inför den formella remissomgången föreslås stiftsstyrelsen besluta

att lämna utredningen och dess förslag till beslut, med begäran om yttranden, till

**Växjö domkyrkoförsamlings direktvalda kyrkoråd
Hemmesjö med Tegnaby församlings direktvalda kyrkoråd
Furuby församlings direktvalda kyrkoråd
Skogslyckans församlings direktvalda kyrkoråd
Teleborgs församlings direktvalda kyrkoråd
Vederslöv-Dänningelanda församlings direktvalda kyrkoråd
Tävelsås' församlings direktvalda kyrkoråd
Kalvsviks församlings direktvalda kyrkoråd
Växjö Maria församlings direktvalda kyrkoråd
Öjaby församlings direktvalda kyrkoråd
Bergunda församlings direktvalda kyrkoråd
Ör-Ormesberga församlings direktvalda kyrkoråd
Öja församlings direktvalda kyrkoråd
Aneboda-Asa-Bergs församlings kyrkoråd
Söraby-Tolg-Tjureda församlings kyrkoråd
Gårdsby församlings kyrkoråd
Sjösås' församlings direktvalda kyrkoråd
Dädesjö församlings direktvalda kyrkoråd
Östra Torsås församlings direktvalda kyrkoråd
Uråsa församlings direktvalda kyrkoråd
Jäts församlings kyrkoråd
Nöbbele församlings direktvalda kyrkoråd
Kyrkonämnden i Växjö kyrkliga samfällighet
Kyrkonämnden i Söraby kyrkliga samfällighet
Kyrkonämnden i Sjösås kyrkliga samfällighet
Kyrkonämnden i Östra Torsås kyrkliga samfällighet
Domprosten i Växjö domkyrkoförsamling m fl församlingars pastorat
Kyrkoherden i Skogslyckans pastorat
Kyrkoherden i Teleborgs pastorat
Kyrkoherden i Växjö Maria pastorat
Kyrkoherden i Öjaby pastorat
Kyrkoherden i Söraby pastorat
Kyrkoherden i Sjösås pastorat
Kyrkoherden i Östra Torsås pastorat
Kontraktsposten i Kinnevalds, Konga och Vidinge kontrakt
Växjö domkapitel**

att bereda följande instanser tillfälle att yttra sig:

Växjö kommun

**Lantmäteriets ornamnssektion
Språk- och folkminnesinstitutet**

samt

**Evangeliska Fosterlandsstiftelsen i Växjö
Arbetsledande komministern i sjukhuskyrkan i Växjö
Utredningsgruppen om diakonalt centrum i Växjö**

**att yttranden skall vara inkomna den 15 maj 2011 till Stiftsstyrelsen, Box 527, 351 06
Växjö.**

Upplysningar kan lämnas av stiftets utredare, stiftsadjunkt Peter Bexell,
peter.bexell@svenskakyrkan.se, 0470-77 38 61.

Växjö den 10 september 2010

Peter Bexell
stiftsadjunkt, stiftskansliets utredare och sekreterare i utredningsgruppen

Utifrån det allmänna antagandet att människor i stadsområdet inte är så församlingsanknutna ställde sig arbetsgruppen frågan om detta också gäller barnverksamheten. Vårterminen 2010 gjordes därför en enkät i alla småbarnsgrupper i församlingarna i Växjö nuvarande samfällighet. Man frågade hur man tagit sig till verksamheten, hur långt man hade, vilka övriga verksamheter man deltog i och vad som var viktigt i valet av verksamhet (varför man kom). Man angav också postnummer.

Hypotesen var att också barnverksamheten höll på att tappa sin lokala anknytning. Man visste att det fanns ett antal familjer vars barn deltog i kyrkans barnverksamhet på olika dagar på olika platser, och att man tog sig med bil eller buss till resp. plats. Sammanfattningsvis kan sägas att hypotesen inte höll: i stort deltar man i barnverksamheten ”i närheten”, men att många barn deltar i flera verksamheter. Det finns emellertid – här höll hypotesen – ett antal familjer som uppenbarligen kör sina barn mellan olika barnverksamheter.

Här görs en resonerande redovisning av enkätens resultat. När det gäller deltagandet i andra verksamheter måste göras en reservation: man ombads egentligen berätta om man deltog i någon *ytterligare* barnverksamhet, men i somliga grupper har man förmodligen svarat så att man inkluderat den verksamhet man befann sig i när man fyllde i enkäten. Det egentligt intressanta är dock något annat: deltar man i en barnverksamhet på ”annan plats” – och det framgår ju tydligt. Obs också att enkätens form innebär att samma förälder kan ha svarat på samma enkät på flera olika platser. Det har vidare inte framgått av de inlämnade svaren om det är enkäter från en eller flera grupper på resp. plats som lämnats in.

För att tydliggöra skillnader redovisas grupperna i en alldeles egen ordning.

Hemmesjö, 21 svar

Detta är en landsbygdssituation. Det är enbart barn från orten, som deltar enbart där.

Postnummer 36043 (Hemmesjö, 10 st): 7 har mer än 1000 m, 6 åker bil, 1 med cykel, 2 till fots

36051 (Furuby, 11 st): 8 har mer än 1000 m, samtliga kommer med bil.

Samtliga (utom en) anger att de deltar i båda de lokala aktiviteterna, Massage och Små och stora.

Teleborgs pastorat, 53 svar

Dels Teleborgs kyrka, dels tre landsbygdsförsamlingar.

L. Bilagor

1. Tabeller

- a. Befolkning 1856-2010 och tillhöriga 2000-2010 i församlingarna
- b. Huvudgudstjänster 2000 och 2009
- c. Kyrkliga handlingar 2000 och 2009

2. Kartor

- a. Nuvarande församlings- och samfällighetsorganisation
- b. Föreslagen församlings- och arbetslagsorganisation i samfälligheten 2014
- c. Detalj: Nuvarande församlingsindelning i Växjö stad
- d. Detalj: Föreslagen församlingsgränsändring 2014 Vikaholm Jonsboda

1. Tabeller

a. Befolkning 1856 – 2010 och tillhöriga 2000 – 2010 i församlingarna

Diskussion ovan avd D1c1. Kursivsiffror från 2000: antal tillhöriga (procenttal uträknade efter tabellen). Kursivnamn: idag icke existerande församlingar. Inom parantes: sammanlagda tal för vid tidpunkten icke existerande enheter. Fetstil namn: vid någon tidpunkt efter 1856 sammanlagda församlingar. 1990 var Växjö bara delat i två församlingar: Växjö domkyrkoförsamling och Skogslyckan.

	1856	1897	1930	1950	1970	1990	2000	2005	2010
<i>Växjö stadsförsamling</i>	2929	7046	9595						
<i>Växjö landsförsamling</i>	1563	2064	4430						
Domkyrko						17867	10718 9582	11350 9655	12691 9874
Teleborg						(i V domkyrko)	10284 8446	11198 8663	11548 7898
Skogslyckan 13515						24277	12482 10479	13132 10241	9443
Maria						(i Skogslyckan)	13790 9926	14580 9665	16642 9421
<i>Växjö</i>	(4492)	(9110)	(14025)	19711	35994	(42144)	(47274) (38433)	(50260) (38224)	(54396) (36636)
Öjaby	481	457	633	1212	1974	2538	2720 2543	2737 2459	2923 2486
Bergunda	1068	1025	981	1109	1182	829	884 799	862 762	920 775

	1856	1897	1930	1950	1970	1990	2000	2005	2010
<i>Ör</i>	868	777	628	525	382	363	378	363	
<i>Ormesberga</i>	395	444	402	279	195	193	177	195	
Ör-Ormesberga	(1263)	(1221)	(1030)	(804)	(577)	(556)	(555)	(558)	571
							(525)	(515)	499
<i>Öja</i>	994	1173	1228	1459	1385	1664	1700	1671	1682
							1559	1486	1418
<i>Aneboda</i>	775	890	897	1816	1995	2243	1967	1968	
							1716	1591	
<i>Asa</i>	1891	1674	1167	813	542	332	276	268	
							264	250	
<i>Berg</i>	1295	1257	1057	924	555	535	482	494	
							463	441	
Aneboda-Asa-Berg	(3961)	(3821)	(3121)	(3553)	(3092)	(3110)	(2725)	2730	2690
							(2443)	(2282)	2091
<i>Söraby</i>	979	961	1120	1221	1471	2850	2731	2750	
							2498	2403	
<i>Tolg</i>	1497	1422	1198	1050	670	570	502	526	
							464	454	
<i>Tjureda</i>	713	761	808	777	542	718	730	709	
							674	642	
Söraby-Tolg-Tjureda	(3289)	(3144)	(3126)	(3048)	(2683)	(4138)	(3963)	(3985)	4197
							(3636)	(3499)	3402
	1856	1897	1930	1950	1970	1990	2000	2005	2010

Gårdsby	1537	1465	1287	1128	1198	2547	2732 2484	3177 2765	3779 3090
<i>Sjösås</i>	995	1020	1264	1396	1660	2159	2016 1765	1910 1631	
<i>Drev</i>	539	374	354	282	237	155	161 135	153 129	
<i>Hornaryd</i>	367	375	456	341	253	160	163 151	155 139	
Sjösås (inkl Drev o H-d)	(1841)	(1769)	(2974)	(2019)	(2150)	(2474)	(2340) (2051)	(2219) (1899)	2171 1713
Dädesjö	1699	1563	1638	1108	737	592	614 572	560 508	562 459
Hemmesjö m Tegnaby	1623	1371	1464	1316	1259	1439	1454 1321	1419 1232	1513 1205
Furuby	1301	1120	848	627	515	712	740 683	730 662	719 607
Ö Torsås	1764	1642	1567	1437	1398	2363	2264 2116	2189 2008	2217 1905
Uråsa	673	713	597	505	331	308	334 301	304 276	298 257
Jät	903	976	757	604	439	442	446 413	389 348	399 336
	1856	1897	1930	1950	1970	1990	2000	2005	2010
Nöbbele	1954	1861	1394	1099	761	790	724 696	688 652	688 601

<i>Vederslöv</i>	1203	1312	951	791	613	730	730		
							684		
<i>Dänningelanda</i>	376	354	226	231	224	220	215		
							203		
Vederslöv-Dänningelanda	(1579)	(1666)	(1177)	(1022)	(837)	(950)	(945)	923	988
							(887)	833	872
Tävellsås	1252	1256	883	733	576	697	754	757	762
							696	675	648
Kalvsvik	1352	1477	1032	821	542	547	602	598	548
							580	561	508

b. Huvudgudstjänster 2000 och 2009.

Sv kyrkans gudstjänststatistik, 2009 års församlingsindelning.

Diskussion ovan D1c2.

Antal besök under året (antal gudstjänster under året efter snedstreck).

Obs att vissa församlingar har flera gudstjänstplatser, och att Öja och Berg varit stängda; fler felkällor kan säkerligen förekomma. .

		Fam-gtj	Fam-mässa	Högmtj	Högm	Söndgtj	Söndmässa	Temagtj	Temamässa
Växjö domk	2000	1797 / 12	230 / 2	2820 / 21	7275 / 70	427 / 20	570 / 39	950 / 3	850 / 1
	2009	2235 / 13	146 / 2	1783 / 11	8297 / 74	287 / 11	548 / 28	492 / 5	55 / 1
Hemmesjö T	2000	207 / 5	71 / 1	173 / 6	341 / 13	42 / 3		310 / 3	
	2009	81 / 2	8 / 1		353 / 9	110 / 7	57 / 3	117 / 3	184 / 3
Furuby	2000	164 / 4	23 / 1	194 / 7	285 / 18	72 / 3		360 / 5	48 / 3
	2009	257 / 5	13 / 1	212 / 8	294 / 16	182 / 7	116 / 5		53 / 1
Skogslyckan	2000	932 / 8	990 / 9	1717 / 22	3251 / 43	1731 / 25		484 / 8	87 / 2
	2009	880 / 8	308 / 3	1869 / 34	2432 / 42	1119 / 18	95 / 3	127 / 2	127 / 3
Teleborg	2000	217 / 2	233 / 2	109 / 2	2218 / 50	241 / 2		465 / 3	278 / 2
	2009			29 / 1		14 / 1	3758 / 51	80 / 1	122 / 2
VederslövD	2000	145 / 3		671 / 21	993 / 28				57 / 1
	2009	249 / 3		77 / 2	390 / 18	639 / 23		146 / 3	
Tävelsås	2000	503 / 8		782 / 22	527 / 18				
	2009	178 / 3		27 / 1		874 / 30	310 / 14	289 / 6	
Kalvsvik	2000			1203 / 26	927 / 22				
	2009	205 / 3		76 / 2	438 / 18	627 / 24		245 / 4	
Växjö Maria	2000	987 / 14		2281 / 37	3726 / 70		322 / 16	32 / 1	1090 / 18
	2009	894 / 10		206 / 3	3730 / 57	113 / 1	552 / 18		782 / 14

		Fam-gtj	Fam-mässa	Högmtj	Högm	Söndgtj	Söndmässa	Temagtj	Temamässa
Öjaby	2000	916 / 7		316 / 5	2243 / 44	70 / 1			73 / 2
	2009	484 / 4	301 / 3	165 / 2	1248 / 35			267 / 4	275 / 4
Bergunda	2000			446 / 14	918 / 32			518 / 5	
	2009	170 / 3		554 / 18	448 / 19		32 / 1	99 / 2	51 / 4
Ör-Orm	2000	193 / 3		1280 / 46	999 / 43			29 / 1	139 / 2
	2009	234 / 4		595 / 19	408 / 20		39 / 2		
Öja	2000	755 / 8		1031 / 22	824 / 19			314 / 2	
	2009	380 / 7	47 / 1	756 / 23	406 / 19	31 / 2	17 / 1		
Aneboda	2000	411 / 6		1388 / 51	600 / 26	150 / 3			88 / 3
	2009	481 / 8		584 / 20	391 / 14			492 / 9	
Asa	2000	45 / 1		899 / 41	111 / 12	225 / 3			
	2009			319 / 13	87 / 8	30 / 1		237 / 4	78 / 2
Berg	2000	55 / 1		1293 / 46	218 / 12	13 / 1			
	2009	121 / 2	70 / 2	108 / 8	170 / 7	13 / 1		93 / 5	71 / 1
Söraby T T	2000	1055 / 7		2785 / 42	2366 / 45			121 / 1	
	2009	630 / 6	405 / 2	135 / 2	1438 / 36	901 / 21	32 / 1	355 / 4	145 / 1
Gårdsby	2000	336 / 7		864 / 22	1250 / 24			91 / 2	
	2009	1020 / 6		346 / 4	737 / 21	885 / 24	57 / 4		
Sjösås	2000	598 / 6		1844 / 36	631 / 10			95 / 2	
	2009	137 / 3		1281 / 24	260 / 15			174 / 4	
Drev-H	2000	49 / 2	20 / 1	505 / 22	75 / 6			27 / 2	20 / 1
	2009	19 / 1		273 / 11	69 / 9	52 / 2	29 / 1	107 / 2	
Dädesjö	2000	454 / 6		1195 / 21	284 / 11	28 / 1			12 / 1
	2009	38 / 1		570 / 14	229 / 12	86 / 4	34 / 3	353 / 4	

		Fam-gtj	Fam-mässa	Högmtj	Högm	Söndgtj	Söndmässa	Temagtj	Temamässa
Ö Torsås	2000	498 / 3		1892 / 33	1019 / 16				721 / 5
	2009	242 / 2		242 / 22	380 / 16			114 / 2	
Uråsa	2000	148 / 3		634 / 26	253 / 14		19 / 1	243 / 6	28 / 2
	2009	67 / 2		228 / 17	271 / 21			47 / 2	
Jät	2000	132 / 3	660 / 23	565 / 21					35 / 2
	2009	43 / 2	381 / 11	119 / 13					
Nöbbele	2000	355 / 3		2073 / 33	743 / 16			73 / 1	92 / 1
	2000	71 / 1	763 / 12	331 / 14				435 / 5	139 / 4

c. Kyrkliga handlingar: Dop, konfirmation, vigsel 2000 och 2009

Sv kyrkans statistik, 2009 års församlingsindelning.

Diskussion ovan D 1 c 3

Antal döpta, konfirmerade, vigselpar, begravningar resp år – av dem som är kyrkobokförda i församlingen 31/12.

Därefter procent av det totala antalet födda, antalet kyrkotillhöriga 15-åringar, samtliga vigslar.

För begravningar finns inget sådant procenttal.

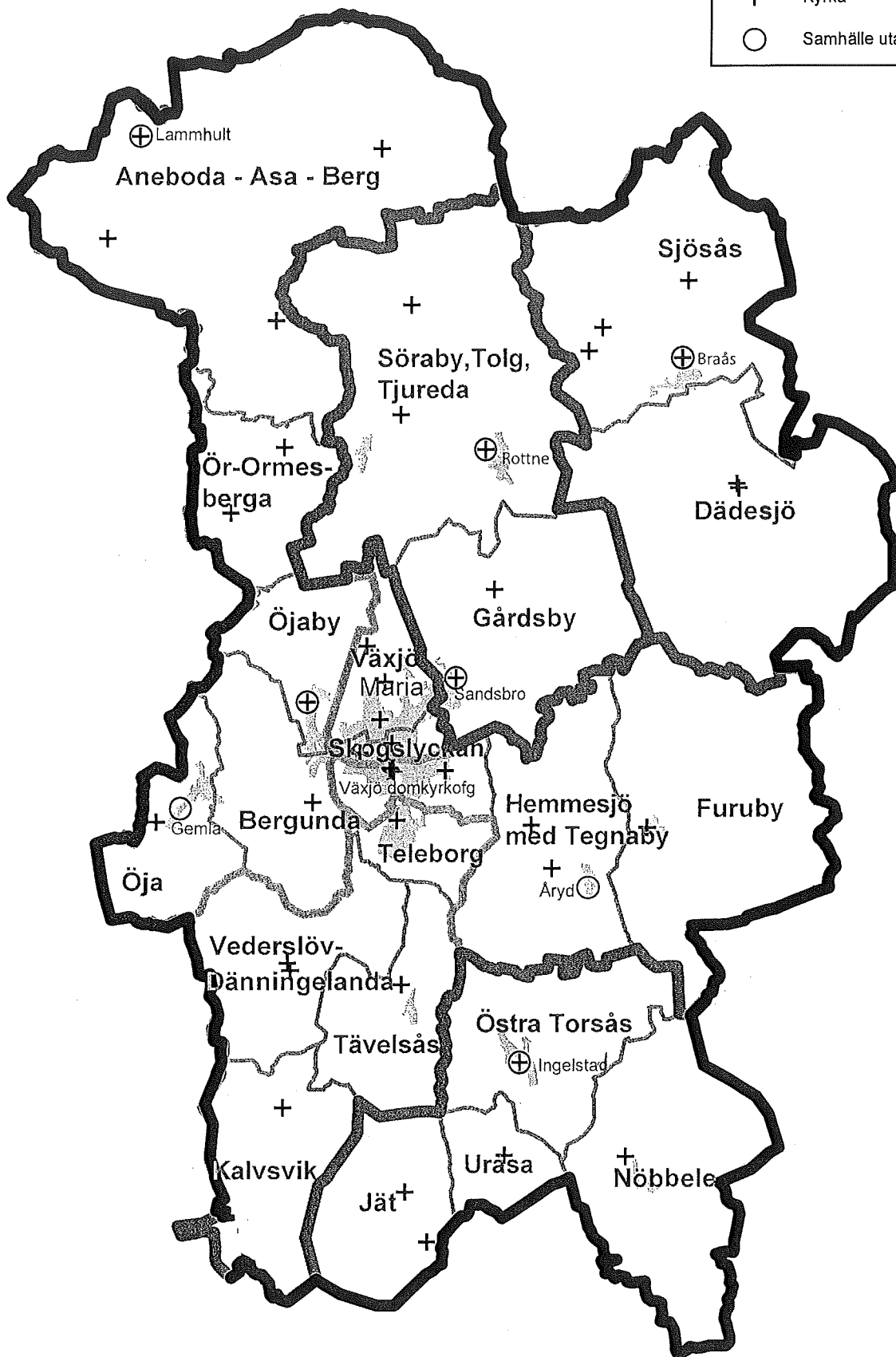
		Dop antal	Konf antal	Vigslar antal	Begr antal	Dop %	Konf %	Vigslar %
Växjö domk	2000	106	60	48	96	95,6	77,9	78,7
	2009	109	79	30	99	73,6	60,8	52,6
Hemmesjö T	2000	10	15	3	16	71,4	75	75
	2009	10	8	7	5	55,6	66,7	87,5
Furuby	2000	6	10	2	6	200	100	100
	2009	8	5	2	2	72,7	41,7	66,7

		Dop antal	Konf antal	Vigslar antal	Begr antal	Dop %	Konf %	Vigslar %
Skogslyckan	2000	79	73	41	156	90	72,2	50
	2009	80	64	20	138	51,6	54,3	40,8
Teleborg	2000	60	56	26	54	58,6	61,4	39,7
	2009	68	55	27	47	58,6	61,4	39,7
VederslövD	2000	7	11	2	14	70	91,7	50
	2009	11	2	4	10	110	22,2	57,1
Tävelsås	2000	4	5	1	6	100	50	100
	2009	8	11		3	71,4	60	
Kalvsvik	2000	5	10	2	3	125	90,9	66,7
	2009	3	7	1	9	80	60	42,9
Växjö Maria	2000	109	74	24	70	62,3	67,9	44,4
	2009	142	58	26	73	44	48,7	30,2
Öjaby	2000	21	18	11	17	91,3	46,2	100
	2009	29	25	13	24	90,6	71,4	86,7
Bergunda	2000	5	4	5	7	50	44,4	71,4
	2009	10	8		6	62,5	61,5	
Ör-Orm	2000	5	8	2	5	71,4	80	100
	2009	2	1	5	3	50	25	100
Öja	2000	9	22	3	17	56,3	84,6	50
	2009	21	13	2	14	95,5	54,2	40
Aneboda	2000	13	13	3	24	130	56,5	37,5
	2009	14	9	3	20	77,8	60	60
Asa	2000	7			4	175		
	2009	2	3		2	100		50
Berg	2000	4	5	2	4	57,1	100	100
	2009	6	7	3	7	200	63,6	75

Församlingsindelning

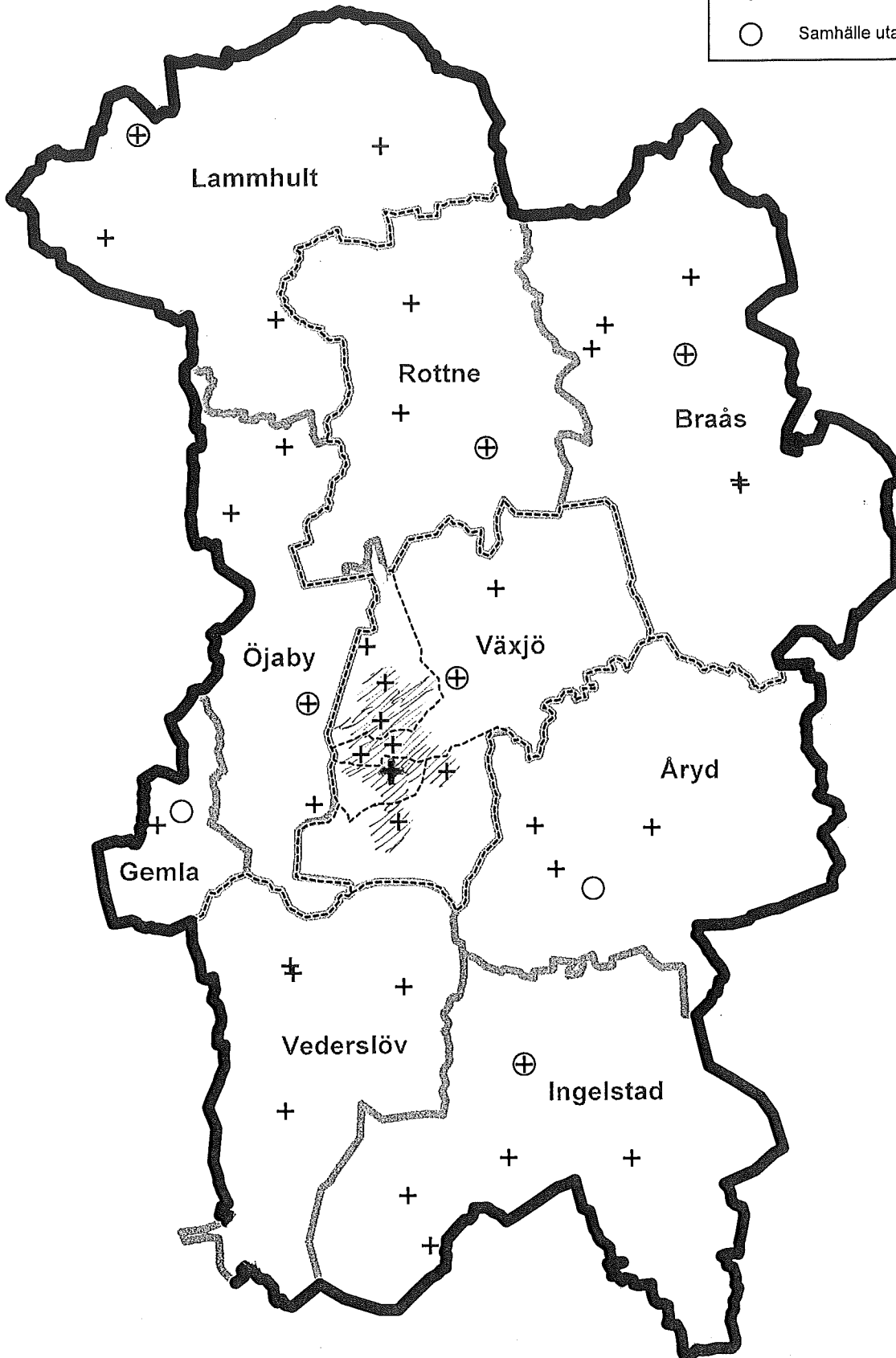
Växjö kommun 2010

- Församlingsgräns
- Pastoratsgräns
- ▬ Pastorats- och samfällighetsgräns
- + Kyrka
- Samhälle utanför Växjö Centrum

**Föreslagen församlingsindelning
Växjö pastorat från 2014**

- Församlingsgräns
- Gräns arbetslagsgrupper
- Kyrka
- Samhälle utanför Växjö Centrum

FÖRSAMLINGAR I VÄXJÖ TÄTORT

+ Kyrka / Kapell

⊕ Begravningsplats / Kyrkogård

Förslag förändrad församlingsgräns Bergunda - Vedervärd - Växjö

